

ELIZABETH H. PORTER

Abz élet játéka

ELEANOR H. PORTER

Az élet játéka

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
Budapest 2007

A mű eredeti címe
Pollyanna

Fordította
Forscher Irma

ISBN 798 963 361 517 1
© Farrar Straus & Giroux Inc.
© Szent István Társulat
1053 Budapest, Kossuth Lajos utca 1.
Felelős kiadó: dr. Rózsa Huba alelnök
Felelős kiadóvezető: Farkas Olivér igazgató
Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

Ha olyanok nem lesztek, mint a gyermek, a mennyek országába nem juthattok – mondja Jézus. Gyermekként jelent meg ő maga is közöttünk. Milyen is egy gyermek? Olyan, mint aki egyenest az égből jött. Héber szójáték szerint: az eget szopja. Isten épe még torzítatlan benne. A világi okosság, a felnőttek mesterkedései még át nem formálták. Nem tud még semmiről, és semmije sincsen. Hamvas, eredeti és közvetlen. Védettségben él, és mindenestül átadja magát azoknak, akik szeretik. Ámulva néz szét maga körül. Ami rossz, hamar elfelejti, s mindjárt fölfedez mindenben valamit, aminek örülhet. Örökké játszik, nem fárad bele napestig.

Tudat alatt mindnyájunkban ott él még a hajdani gyermek, hacsak a nevelés, a világ elszűrítő hatása máris ki nem ölte belőlünk. Ebben az esetben afféle betlehemi gyermekgyilkosság áldozatai lettünk.

E kis regényben nem a felnőttek világa öli meg a gyermeket, hanem megfordítva: egy hűsvér gyermek hódítja meg varázsával a felnőttek állig begombolkozott világát – szinte játszva.

Senkit se zavarjon, hogy könyvünk meséje a múlt század légkörében játszódik, szereplői pedig: angol protestáns testvéreink. Mondanivalója – hogy tudniillik öröme születtünk a világra – mindig és mindenütt érvényes.

SZEDŐ DÉNES

1

POLLY KISASSZONY

Egy júniusi reggelen Polly kisasszony sietve jött be a konyhába. Általában sohasem sietett; sokat adott rá, hogy mindig előkelően, kimérten mozogjon. Ma reggel azonban, tagadhatatlanul, sietett.

Nancyt mosogatás közben találta. A lány csodálkozva pillantott rá. Még csak két napja szolgált Polly kisasszonynál, azt azonban már ő is tudta, hogy úrnője sohasem siet. Mi ütett belé?

– Nancy!

– Parancsoljon, kisasszony! – válaszolt a lánv vidáman. Éppen a vizeskorsót tartotta kezében és buzgón törölgette.

– Nancy! – Polly kisasszony hangja igen szigorúvá vált. – Ha beszélek hozzád, hagyd abba a munkát és figyelj arra, amit mondok.

Nancy elpirult. Szégyenkezve tette le a korsót. A törölt rajtahagyta, mire majdnem felborult, ami csak növelte zavarát.

– Igenis, kisasszony – dadogta ijedten. Talpraállította a korsót és sietve úrnője felé fordult. – Csak azért folytattam a munkát, mert azt tetszett mondani, hogy ma reggel gyorsan végezzek a mosogatással.

Polly kisasszony összeráncolta homlokát.

– Jól van, Nancy. Nem vagyok kíváncsi a magyarázatra.

– Igenis, kisasszony. – Nancy sóhajt nyomott el. Vajon valaha sikerül-e olyat tennie, amivel elnyerheti ennek a nőnek a tetszését? Eddig még sohasem szolgált, nemrégiben azonban beteg édesanyja három kis gyermekkel hirtelen özvegyiségre jutott és nem maradt más támaszuk, mint Nancy. Boldog volt hát, amikor a „kastélyban” helyet kapott. Nancy három mérföldnyire lakott innét és amíg a házba nem került, csak annyit tudott Polly kisasszonyról, hogy a régi Harrington „kastély” úrnője és a városka egyik legvagyonosabb lakója. Ennek két hónapja. Ma már azt is tudta, hogy Polly kisasszony szigorú, komolyképű hölgy, akinek rögtön összeszalad a szemöldöke, ha egy kés földrepottyán vagy ha becsapódik az ajtó. Mosolyogni azonban akkor sem mosolyog, ha nem potyognak a kések és az ajtók zajtalanul csukódnak.

– Ha elvégezted reggeli munkádat – mondta Polly kisasszony – eredj fel és hozd rendbe a kis padlásszobát. Vidd ki a ládákat és bőröndöket, seperj, törölgess és szellőztesd az ágyat.

– Igenis kisasszony. És hová tegyem a ládákat?

– A padlásra, a többihez. – Polly kisasszony egy pillanatra elhallgatott, majd kissé habozva folytatta. – Tulajdonképpen mindegy most, vagy később mondom meg: az unokahúgom, Whittier Pollyanna kisasszony idejön lakni. Tizenegy éves. Az övé lesz az a szoba.

– Egy kislány jön hozzánk? Jaj, de remek lesz! – örvendezett Nancy, a saját otthonára gondolva, amelyben sohasem szűnt meg a vidám gyermekzsivaj.

Polly kisasszony csodálkozva nézett a lányra.

– Remek? Hát ezt éppen nem állíthatom. Dehát mit tegyek? Jó szívem van, legalábbis azt hiszem és mindenesetre tudom, mi a kötelességem.

Nancy a füle tövéig elvörösödött.

– Igenis, kisasszony. Természetesen, kisasszony. Én csak arra gondoltam, hogy egy kislány talán... talán... egy kis derűt hoz majd a kisasszony életébe.

– Nagyon szép gondolat, Nancy – válaszolta Polly kisasszony hűvösen. – Bár nem tudom, mi szükségem volna derűre.

– Dehát csak örülni tetszik a... a... kedves nővére gyermekének! – Nancy valahogy úgy érezte: több szeretettel kellene várni az elárvult kis idegent.

Polly kisasszony unott arcot vágott.

– A nővérem elég ostoba volt ahhoz, hogy férjhezmenjen és felesleges gyerekeket hozzon a világra, amikor úgyis több van belőlük a kelletténél. Igazán semmi okom az örömré azért, hogy a végén a nyakamba szakadnak. Dehát, mint már mondtam: tudom, mi a kötelességem... A szoba sarkait is jól seperd ki – tette hozzá szigorúan és kivonult a konyhából.

*

Szobájába érve, Polly kisasszony újra elővette a két nappal azelőtt messze nyugatról érkezett levelet, amely olyan kellemetlen hírt hozott. A levelet Harrington Polly kisasszonynak címezték, Beldingsville-be. Így szólt:

Nagyságos kisasszony! Őszinte sajnálattal értesítem, hogy Whittier John tiszteletes úr két héttel ezelőtt elhalálozott. Egy tizenegy éves kislányt hagyott itt árván, egyéb – néhány könyvtől eltekintve – nem maradt utána. Ugyanis, mint nagyságos kisasszony bizonyára tudja, Whittier tiszteletes úr az itteni misszióknak volt lelkipásztora, igen csekély fizetéssel.

Úgy tudom, hogy felesége az Ön elhalt nővére volt, Whittier úr szavaiból úgy vettem ki, hogy a két család nem volt valami jó lábon egymással. Mégis Whittier úr úgy gondolta, hogy Ön nagyságos kisasszony, nővére kedvéért talán szívesen odavenné kislányát, hogy a gyermek rokon körben nevelkedhessék. Ezért írok Önnek.

Mire levelem megérkezik, a kislány már útrakész lesz. Ha nagyságos kisasszony magához veszi, hálás volnék, ha azonnal írna, mert egy idevaló házaspár rövidesen Bostonba készül, addig a kislány velük utazhatnék, ott pedig feltennék a beldingsvillei vonatra. Természetesen értesíteni fogjuk, melyik vonattal érkezik Pollyanna.

Mielőbbi remélhetőleg kedvező válasza elvártában, vagyok nagyságos kisasszony tisztelő híve:

White O. Jeremiah

Polly kisasszony összeráncolt szemöldökkel összehaj totta a levelet és visszatette a borítékba. Tegnap válaszolt rá, megírta, hogy a kislányt természetesen magához veszi. Ó, Polly kisasszony tudja kötelességét, megteszi, ha kellemes, ha nem.

Gondolatai a múltba vándoroltak, Jenny nővéréhez. Jenny volt a gyermek anyja. Húszéves korában, a család tiltakozása ellenére, férjhez ment a fiatal paphoz. Volt a városban egy gazdag fiatalember, aki szintén pályázott Jenny kezére. Ót a család sokkal szívesebben látta volna, Jenny azonban hallani sem akart róla. A gazdag kérő már nem volt fiatal, de több pénze volt, mint a fiatal misszionáriusnak, akinek egyebe sem volt szerető szívénel és fiatalos, lelkes eszményeinél, Jenny szemében azonban ez többet ért a pénznél, ami talán nem is olyan csodálatos. Így hát hozzáment a fiatal paphoz és elment messze keletre, misszionáriusnénak.

Ezek után a család szakított vele. Polly kisasszony jól emlékezett rá, bár ő volt a legifjabb a családban, mindössze tizenöt éves. A szülők tudni sem akartak többet Jennyről. Az egy ideig írt, sőt, utolsó kisbabáját – a többi mind meghalt –, Pollyanna névre kereszteltette, két nővére: Polly és Anna után. Ez volt az utolsó hír, amit tőle kaptak. Néhány év múlva a pap néhány rövid, fájdalmas sorban tudatta, hogy felesége meghalt.

Közben az idő eljárt a „kastély” lakóinak feje felett is. Polly kisasszony elmélázva nézett ki az ablakon, a ház alatt elterülő keskeny zöldellő völgyre. Mennyire megváltozott minden az elmúlt huszonöt év alatt!

Polly kisasszony ma már negyvenéves. Egyedül áll a világban. Apja anyja, testvérei mind elhaltak. Évek óta úrnője már a kastélynak, az övé apjának minden vagyona. Sokan nyíltan sajnálkoztak rajta magános életéért. Azt tanácsolták, vegye magához egy barátnőjét, vagy legalábbis tartson társalkodónőt. Polly kisasszonynak azonban nem kellett sem a részvétük, sem a tanácsuk. Szeretmagában élni, mondta; nem fél az egyedüllétől. Szereti acsöndet. Most pedig...

Polly kisasszony felállt. A homlokát összeráncolta az ajkát erősen összeszorította. Szerencse gondolta, hogy jószívű teremtés vagyok, aki nemcsak hogy tudja, mi a kötelessége, de meg is teszi. Pollyanna! Micsoda nevetségesnév!

2

NANCY ÉS AZ ÖREG TOM

Odafenn, a kis padlásszobában, Nancy nagy eréllyel sikált, söpört, különös tekintettel a sarkokra. A lendület, amellyel a munkába vetette magát, nemcsak tisztaságszeretetét bizonyította, arra is jó volt, hogy érzelmeit levezesse. Mert Nancy nem volt szent. Ijedt tisztelettel adózott úrnőjének, mukkanni sem mert előtte, de úgy könnyített magán, hogy magában egyszerűen alaposan leszidta.

– Bárcsak kipiszkálhatnám a fekete lelke sarkait is! – motyogta, miközben dühösen esett neki a kefével a negyedik saroknak. – Ott is vona mit takarítani! Micsoda gondolat, idedugni ezt a kis árvát, ebbe a füledt, alacsony szobába, ahol télen még fűteni sem lehet! Mikor az egész házban csak úgy konganak a szobák! Felesleges gyerekek! Szép dolog, mondhatom! – Nancy haragjában olyan alaposan kirázta a porrongyot, hogy majdnem kiesett a tetőre. – No én megmondhatnám, ki a felesleges: a gyerek, vagy...

Kis ideig csöndben dolgozott. Hamarosan el is készült és kedvetlenül nézett körül a kis, kópár szobában.

– No, én megtettem a magamét – mondta sóhajtva. – Pizok itt már nincs – de egyéb sem! Szegény kis jószág! Szép kis szoba egy árva, apja után síró gyerek részére! – Nancy kivonult és alaposan becsapta az ajtót maga után.

– Ó, ó! – mondta megszeppenve, de aztán felvonta vállát. – Remélem, meghallotta! Nem árt neki!

Délután Nancy módját ejtette, hogy néhány percre kiszökjék a kertbe. Beszélni akart az öreg Tommal. Az már számtalan év óta nyeste a bokrokat és gereblyézte az utakat a Harrington-kastély kertjében.

Gyors pillantást vetett maga mögé, nem hallja-e senki.

– Tom úr – mondta – tud-e róla, hogy egy kislány jön idelakni?

Az öreg nagynehezen felegyenesedett.

– Egy micsoda? – kérdezte.

– Egy kislány! Polly kisasszony magához veszi.

– Már megint tréfál – zsörtölődött a vénember.

– Miért nem mondja azt, hogy holnap a nap nyugaton kél?

– Pedig igaz! Ő maga mondta nekem! – erősködött Nancy. – Az unokahúga. Tizenegy éves kislány.

Az öreg elképedve nézett rá.

– Csak nem... csak nem... – motyogta és fáradt, öreg szemében gyöngéd fény gyulladt ki. – Lehetetlen! De mégis úgy kell lennie! Nancy, ez Jenny kisasszony kislánya lesz! Hála Istennek, hogy ezt megérhettem!

– Ki volt Jenny kisasszony?
– A régi gazdáim legidősebb lánya, valójában földre szállt angyal. Húszéves volt, amikor férjhez ment és elkerült innét. Régen volt, nagyon régen. Úgy hallottam, a kisbabái mind meghaltak, egyet kivéve. Úgy látszik, ez fog idejönni!
– Azt mondta a kisasszony: tizenegy éves.
– Annyi lehet – bólogatott az öregember.
Nancy újabb óvatos pillantást küldött a ház felé. – És képzelje: a szegény gyerek a padlás-szobában fog aludni! – mondta megbotránkozottan.
Az öreg Tom összeráncolta a homlokát. Furcsa mosoly jelent meg a szája szögletében.
– Szeretném tudni mihez kezd majd Polly kisasszony egy gyerekkel – mondta.
– Én meg arra vagyok kíváncsi mihez kezd majd a kislány Polly kisasszonnyal! – nyelvelt Nancy.
Az öregember nevetett. fel is út, le is út, Nancy! Szedheted a sátorfádat! Majd
– Attól tartok, maga nem rajong éppen Polly kisasszonyért!
Tom bácsi elmosolyodott. Furcsán, titokzatosan.
– Úgy látszik, maga nem tud semmit Polly kisasszony szerelmi históriájáról – mondta lassan.
– Szerelem és Polly kisasszony? Hát erről aztán igazán nem hallottam és azt hiszem, más sem!
– De bizony hallottak – válaszolt az öreg. – itt lakik a volt udvarlója, ebben a városban.
– Ne mondja! Hogy hívják?
– Azt már nem mondom meg. Nem volna illő dolog. – Az öreg emer kihúzta magát. A házra nézett és fakó kék szeme csillogott a büszkeségtől. A családra gondolt, amelyet nemzedékek óta, hűségesen szolgált.
Nancy hitetlenkedve rázta a fejét.
– Nem tudom elhinni, hogy valaki udvarolni mert volna a kisasszonynak.
Tom bácsi megcsóválta a fejét.
– Nem ismeri úgy Polly kisasszonyt mint én. A maga idejében nagyon szép volt, és ma is az lenne ha el nem csúfítaná magát.
– Szép? Polly kisasszony?
– Óh! Ha nem simítaná hátra olyan szigorúan a haját, hanem engedné, hogy lazán röpködjön a feje körül, úgy, mint régen ha újta tudomisen miből, fehér csipkéből, meg selyemből való ruhákat viselne, akkor maga is látná, Nancy, hogy egyáltalában nem csúnya. És nem is öreg.
– Nem-e? Nohát, akkor ügyesen leplezi!
– Tudom, tudom... Akkor kezdődött, amikor összeveszett az udvarlójával. – bólogatott Tom bácsi. – olyan azóta, mintha tüskén meg kórón élne, olyan szúrós és kellemetlen.
– Hát ez aztán igaz! Akármit csinállok, semmi sem tetszik neki! Ha nem fizetne annyit és nem kellene a pénz odahaza, dehogyis maradnék én ebben a házban! Így is meglássa: egy napon betelik majd a mérték. Akkor pedig fel is út, le is út, Nancy! Szedheted a sátorfádat! Majd meglátja!
Tom bácsi megcsóválta a fejét. – Tudomén, hogy van ez, Nancy. Éreztem én már effélét! De nem okos dolog az úrnővel összerúgni a patkót, higgye el!
– Nancy! – hangzott szigorúan az ablakból.
– Igenis, kisasszony! – hebegte a megrémült lány és futva igyekezett a ház felé.

3

POLLYANNA MEGÉRKEZIK

Néhány nap múlva megjött a távirat is, amely tudtulta, hogy Pollyanna másnap, június huszonötödikén, délután négy órakor érkezik Beldingsville-be. Polly kisasszony elolvasta a sürgönyt, összeráncolta a homlokát, zsebre tette és felmászott a padlásra. A padlásszobában újra talált rá okot, hogy a homlokát ráncolja.

Nem állt abban egyéb, mint egy keskeny, gondosan megvetett ágyacska, két egyeneslátú szék, egy mosdó, egy öltözőasztal – tükör nélkül! – és egy kis aszlal. Az ablakokon semmi függöny, a falakon egyetlen kép sem lógott. A nap egész délelőtt sütötte a tetőt és a kis szobában meleg volt, akár egy kemencében. Az ablakokon nem volt zsalu sem. Egy jókora légy haragosan zümmögve éppen nekikoppant az ablaktáblának.

Polly kisasszony agyoncsapta a legyet, ujjnyi magasra feltolta az ablaktáblát és kidobta rajta, helyrehúzta az egyik széket, összeráncolt szemöldöke alól még egyszer körülnézett, majd kiment a szobából.

Néhány perc múlva benézett a konyhába.

– Nancy – mondta – odafenn, Pollyanna kisasszony szobájában egy legyet találtam. Úgy látszik, valaki kinyitotta az ablakot. A zsalukat már megrendeltem, de addig is, amíg megérkeznek, legyen gondod rá, hogy az ablakok mindig be legyenek téve. Unokahúgom holnap délután négy órakor érkezik. Te elébemész az állomásra. Timothy majd kivisz a nyitott kocsin. A sürgönyben az áll, hogy unokahúgom szőke hajú, és vöröskockás ruhát és szalmakalapot fog viselni. Többet én se tudok, de azt hiszem, nem lesz nehéz megismerni.

– Igenis kisasszony. És a kisasszony nem... nem...

Elhallgatott. Polly kisasszony nyilván jól értelmezte a mondat elharapott végét, mert ismét összehúzta a szemöldökét és kurtán csak ennyit mondott:

– Én nem megyek ki eléje. Teljesen felesleges volna.

Pollyanna fogadtatása ezzel el is volt intézve.

A konyhában Nancy olyan dühösen ment neki a vasalóval az abroszoknak, hogy majdnem odaégték.

– Szőke haj, piroskockás ruha, szalmakalap! Egyebet nem tud! Ó, igazán? No, én szégyelném magam az ő helyében! Mikor az egyetlen húgocskám érkezik, Amerika túlsó végéből!

Pontosan húsz perccel négy óra előtt előállt a nyitott kiskocsi és Timothy Nancyval az állomásra hajtott, a vendég elébe. Timothy Tom bácsi fia volt. A rossz nyelvek a városban azt állították, hogy Tom bácsi Polly kisasszony jobb keze, Timothy pedig a bal.

Jóindulatú, csinos fiú volt. Nancy még csak rövid ideje volt a háznál, de máris összebarátkoztak. Ma azonban a lány annyira el volt foglalva gondolataival, hogy szokása ellenére alig mondott két szót, úgyhogy jóformán némán hajtottak az állomásig.

– Szőke haj, piroskockás ruha, szalmakalap – ismételte magában Nancy. – Vajon miféle gyerek lesz a kis Pollyanna?

Az állomáson mindketten leszálltak a kocsiról és fel-alá jártak a peronon.

– Saját érdekében remélem, hogy csöndes, okos kislány lesz, aki nem fog késeket potyogtatni és ajtókat csapkodni – mondta Nancy sóhajtva.

Tom elvigyorodott.

– Hát, ha más lesz, nem tudom, mi fog történni! Képzeld el: mihez kezdene Polly kisasszony egy lármás, szeleburdi gyerekkel? No de már ott fütyül a mozdony!

Nancy ettől úgy megijedt, hogy a foga is összeverődött.

– Óh, Timothy – mondta, – mégiscsak csúnya dolog, hogy engem küldött ki elébe! De mit volt mit tenni: most már nem tudott változtatni rajta.

A vendég rövidesen fel is tűnt. Nyurga, vékony kislány volt, piroskockás ruhájában, két tömött, szőke hajfonat lógzott a hátán, a szalmakalap pedig élénk, szeplős arcocskát árnyékolta be. Jobbra-balra nézett, mint aki keres valakit.

Nancy azonnal megismerte, de Isten tudja miért, két perc is beletelt, amíg erőt vett magán és remegő térdekkal odament a kislányhoz. Az akkor még egész egyedül állt a sín mellett.

– Pollyanna kisasszony? – kérdezte félénken. A következő pillanatban két vékony kis kar fonódott a nyakára.

– Jaj de örülök, de borzasztóan örülök, hogy látom! Persze, hogy én vagyok Pollyanna! Milyen kedves, hogy kijött eléem az állomásra! Úgy reméltem, hogy itt lesz!

– Remélte? – dadogott Nancy, aki sehogysem tudta megérteni, honnan ismerheti őt Pollyanna. – Remélte? – ismételte és közben helyretolta a viharos üdvözlés közben félrebillent kalapját.

– Hát persze! Egész úton azon gondolkoztam, milyen is lehet! – mondta a kislány. Csak úgy táncolt örömeiben. Tetőtől talpig alaposan szemügyre vette a zavartan állingáló Nancyt. – Most legalább tudom, milyen, és igazán, borzasztóan örülök, hogy olyan, amilyen!

Szerencsére Timothy lépett hozzájuk, mert Nancy az egész szóáradatból nem értett egy kukkot sem.

– Ez Timothy – mutatta be a fiút, majd megkérdezte: – Böröndje van?

– Van ám – bólintott Pollyanna büszkén – még hozzá vadonatúj! A hölgyegylet vásárolta nekem. Igazán kedves volt tőlük, mert a pénz a templomszőnyegre kellett volna nekik! Én persze nem tudom, hány méter piros szőnyeget lehet venni egy bőrönd árából de azt hiszem, legalább a fél hajóra elég lett volna! A kézitáskámban egy cédula van, Gray úr azt mondta, adjam oda és akkor megkapom a bőröndöt. Gray úr Grayné férje, az pedig Carr dékán nővére. Velük utaztam Bostonig. Nagyon kedves emberek! Na, végre megtaláltam – tette hozzá és kézitáskájából diadallal kihúzott egy kis cédulát.

Nancy nagyot lélegzett. Valakinek, gondolta, csak kell, hogy lélegzetet vegyen, mert a kislány nyilván lélegzetvétel nélkül bírja az iramot. Lopva Timothyra nézett, az azonban gyorsan félrefordította a fejét.

Végre kocsiba ülhettek. Timothy felrakta Pollyanna bőröndjét, a kislány pedig kényelmesen elhelyezkedett kettőjük között. Egyetlen pillanatra sem állt be a szája. Nancy teljesen összezavarodott, már azt sem tudta, mit feleljen.

– Jaj, de szép vidék! Messze megyünk? Jó volna, mert nagyon szeretek ám kocsikázni! De ha közel van, az se baj – ömlött Pollyanna szájacskájából a szó. – Mert akkor legalább hamarabb odaérünk, és meglátom, milyen a ház! Már olyan kíváncsi vagyok! Milyen csinos utca! Tudtam, hogy csinos lesz, mert édesapa beszélt róla...

Itt Pollyanna hirtelen elhallgatott. Nagyot nyelt szegényke. Nancy kicsit ijedt oldalpillantást vetett rá. A kislány szeme megtelt könnyel, az ajka reszketett. Egy félperc múlva azonban már bátran felkapta a fejét és folytatta a szóáradatot.

– Édesapa mindenről beszélt nekem. Mindenre emlékezett! Jaj és elfelejtettem megmagyarázni, miért van piroskockás ruhám, amikor gyászt kellene viselnem. Pedig Grayné figyelmeztetett, hogy mindjárt mondjam meg, különben az emberek el fognak csodálkozni rajta. Dehát az utolsó küldeményben a misszió részére semmi fekete nem érkezett, éppen csak egy öreg néinek való, fekete bársonykabátka. Carr dékán felesége kijelentette, hogy azt nem hordhatom. Meg aztán szürkés foltok is voltak rajta, a könyökénél, mert kissé elvászott már az anyag. A hölgyegylet egy része akart is venni nekem egy fekete ruhát és kalapot, de leszavazták őket. Azt mondták, a szőnyeg a templomba fontosabb. Meg aztán Whitené azt mondta, hogy ő úgysem szereti a fekete kislányokat, illetve a kislányokat feketében.

Pollyanna egy pillanatra elhallgatott, mire Nancy félénken közbeszólt:

– Nem baj, nem a ruha a fontos.

– Jaj de jó, hogy maga is így gondolja! – mondta Pollyanna és ismét nyelt egyet. – Persze, sokkal nehezebb volna fekete ruhában örülni...

– Örülni? Minek? – hüledezett Nancy.

– Hát – annak, hogy apa a mennyországba ment, édesanyámhoz és a többi testvérkémhez. Apa azt mondta, örüljek neki. De nagyon nehezen megy, még a piroskockás ruhában is. Nagyon hiányzik nekem. Nem tehetek róla de azt kell gondoljam, hogy nekem mégis nagyobb szükségem volna rá, mint édesanyámnak és testvérkémnek, mert utóvégre azoknak ott a jó Isten és az összes angyalok, nekem pedig nem maradt egyebem, csak a nőegylet. De most már minden könnyebb lesz, hogy magánál lehetek, Polly néni! Jaj de örülök, hogy van egy Polly nénim!

Nancy szívfájdító részvéte a kis árva iránt ijedt megbotránkozásba csapott át.

– Ez... ez borzasztó tévedés! – mondta hebegve. – Én nem vagyok Polly néni! Én csak a Nancy vagyok!

A kislány arcára kiült a csalódás.

– Maga nem Polly néni?

– Nem bizony! Én a Nancy vagyok. Sohasem jutott eszembe, hogy bárki is összetéveszthetne velem! Nem hasonlítunk egy cseppel sem! De nem ám!

Timothy csendesen nevetett. Nancy azonban annyira felizgatódott, hogy észre sem vette a feléje lövellt, vidám pillantást.

– De hát akkor kicsoda maga? – érdeklődött a kislány. – Igazán nem olyan mint valami hölgyegylet tagja!

Most már Timothy nem bírta tovább. Hangosan kacagott.

Nancy, mielőtt válaszolt volna a kislánynak, korholó pillantást vetett rá.

– Nancy vagyok a mindenes – mondta. – Én végzek minden munkát a házban, kivéve a nagymosást, vasalást. Ahhoz Durgin kisasszonyt hozatjuk.

– De Polly néni csak létezik?

– Nyugodjék meg, nagyon is létezik – morgott közbe Timothy.

Pollyanna arca kiderült.

– Hát akkor jól van. – Elhallgatott, ránézett két kísérőjére, aztán vidáman folytatta: – Tulajdonképpen örülök, hogy nem jött ki elem az állomásra, mert így még előttem van a meglepetés, hogy milyen lesz és kivülem még itt van nekem maga is, Nancy!

Nancy elpirult. Timothy gyors oldalpillantást vetett rá.

– Ez kedves bók volt! – mondta. – Miért nem köszöni meg a kis kisasszonynak?

– Mert... mert Polly kisasszonyon járt az eszem – válaszolta Nancy zavartan.

Pollyanna vidáman ránézett.

– Az enyém is – mondta. – Tudja, nincs több nagynéném, csupán ő és csak nemrég tudtam meg, hogy egyáltalában létezik. Papa mesélt róla. Azt mondta, valami szép, nagy házban lakik a hegytetőn.

– Úgy is van – mondta Nancy. – Innét már láthatja is! Az a nagy fehér ház a zöld zsalukkal!

– Jaj, de szép! És mennyi fa és micsoda gyönyörű pázsit! Sohasem láttam még ekkora darab pázsitot! Nancykám, Polly néni gazdag?

– Gazdag, kisasszony.

– Remek! Nagyon jó lehet, ha az embernek nagy csomó pénze van! Én még sohasem ismertem senkit, akinek sok pénze volna, kivéve Whitéket. Azoknak van. Képzelve, náluk minden szobában szőnyeg van és vasárnap fagylaltkrémet esznek ebédre! Polly néni is fagylaltkrémet eszik vasárnap?

Nancy a fejét rázta. Nehezebbre esett, hogy ne nevéssen.

Timothynak is rángatózott a szájaszéle.

– Sajnos, Polly kisasszony, úgy látszik, nem szereti a fagyaltkrémet. Legalábbis, mióta én a házban vagyok, még egyszer sem ettünk.

Pollyanna arca elborult.

– Be kár! Hát van olyan ember, aki nem szereti a fagyaltkrémet? Dehát nem baj. Legalább nem fog a gyomrom fájni, mert fáj, mikor túlsokat ettem belőle. Szőnyeg is van Polly néni lakásában?

– Van bizony.

– Minden szobában?

Nancy megszeppenve nézett a kislányra. Eszébe jutott a kopár padlásszoba.

– Majdnem minden szobában – válszolta bizonytalanul.

Pollyanna összecsapta kis tenyerét örömeiben.

– Jaj de nagyszerű! Úgy szeretem a szőnyegeket! Nekünk csak két kis pokrócunk volt. A missziós-hordóban érkezett és tintafoltos volt. Whitenének képei is vannak, . gyönyörű képei, az egyikén rózsza van, a többiekén térdeplő kislányok, meg bárányok, oroszlánok, – persze, a bárányok és oroszlánok nincsenek együtt, bár a biblia úgy mondja hogy az sem lehetetlen, de Whitenénél még nem jutottak idáig. Maga is szereti a képeket, Nancy?

– Én... én nem is gondolkoztam rajta – motyogta Nancy.

– Hát én bizony szeretem. Nekünk egyetlen képünk sem volt. Ritkán küldenek képeket a missziós-hordóban. Egyszer ugyan találtunk benne kettőt. De az egyik olyan szép volt, hogy a papa azonnal eladta és a pénzen cipőt vett nekem, a másik pedig darabokra esett szét, mihelyt felakasztottuk. Üvegre volt festve, tudja, és eltörött. Jaj, annyira sírtam utána! De most már örülök, hogy semmi ilyen szép holmink nem volt, mert így még sokkal jobban fog tetszeni Polly néni lakása! Éppen olyan lesz, mint amikor a sok színehagyott, gyűrött hajszalag után végre néhány egészen új szép szalag érkezett a missziós-hordóban!... De gyönyörű! – kiáltott fel elragadtatva, amikor a kocsi befordult a parkba és a széles úton a ház felé hajtottak.

Mialatt Timothy leemelte aládát a kocsiról, Nancy a fülébe súgta:

– Többet ne beszéljen nekem felmondásról! Nem megyek én el innen, még ha kidobnak, akkor se!

A fiú elvigyorodott.

– Azt hiszi, én nem vagyok úgy vele? Csuda jó lesz most itt a kislánnyal a házban! Jobban fogunk mulatni, mint a moziban!

– Mulatni! – Nancy megbotránkozottan nézett a fiúra. – Nem mulatságról van itt szó! Majd meglátja, mi lesz itt, amíg ezek ketten összeszoknak! Kell valaki ennek a kis árvának, akihez hozzábújhat, ha valami baj lesz. Az a valaki pedig én leszek! – fejezte be Nancy önérzetesen és jókorát ütött saját mellére.

4

A KIS PADLÁSSZOBA

Harrington Polly kisasszony nem állt fel, hogy unokahúgát üdvözölje. Amikor Nancy és a kislány beléptek a nappaliba, éppen csak felpillantott könyvéből és hűvösen kezét nyújtott. Mintha minden egyes ujjára nagy, fekete betűkkel ráírták volna azt a szót, hogy „kötelesség”!

– Jónapot, Pollyanna! Én... – ennyit mondott, mert tovább nem jutott, Pollyanna valósággal átrepült a szobán és megbotránkozott nénje térdére ugrott.

– Polly néni, Polly néni, ki sem mondhatom, milyen boldog vagyok, hogy idejöhöttem! – mondta félig sírva, félig nevetve. – El sem képzelheted, micsoda remek dolog, hogy most már van Polly nénim meg Nancym, a nőegyleti hölgyek helyett!

Polly lefejtette magáról a kis ujjakat.

– Elhiszem, hogy boldog vagy, bár nincs szerencsém a nőegyleti hölgyeket ismerni – mondta fagyosan. Aztán, rosszalló pillantást vetve az ajtóban állingáló Nancyra, hozzátette: – Elmehet, Nancy, nincs szükségem magára. Pollyanna, légy szíves és állj ide elém. Húzd ki magad! Még meg sem nézhettelek.

A kislány mosolyogva azonnal engedelmeskedett.

– Hidd el, Polly néni, nemigen érdemes engem megnézni! Csupa szeplő az arcom. Jaj és meg akarom magyarázni, miért van rajtam piroskockás ruha. Nancynak már elmondtam, hogy a missziós-hordóban csak egy fekete bársonykabát érkezett, lyukas könyökkel. Papa pedig azt szokta mondani...

– Nem érdekel, amit apád mondani szokott – vágott közbe Polly kisasszony ridegen. – Remélem, van poggyásod?

– Ó hogyne, Polly néni, még hozzá nagyon szép bőröndöm van. A nőegylettől kaptam. Igaz, hogy valami sok nincs benne – legalábbis saját holmim. Mert tetszik tudni, az utóbbi időben nagyon kevés gyermekruha érkezett a missziós-hordóban. De elhoztam a papa könyveit. Whitené azt mondta, a könyvek engem illetnek. Mert a papa...

– Pollyanna – szakította félbe nénye szigorú hangon szeretném ha most mindjárt megértenéd: nem óhajtom, hogy jelenlétemben apádról beszélj!

A kislánynak elakadt a lélegzete.

– Hogyan, Polly néni? Azt tetszik mondani... hogy...

Polly kisasszony azonban nem fejezte be a félbenmaradt mondatot.

– Most felmegyünk a szobádba – mondta helyett. – A poggyásod – ha tényleg volt – azóta már odafenn van. Megmondtam Timothynak, vigye fel.

Pollyanna szó nélkül követte. A szeme tele volt könnyel, de hősiezen lenyelte.

– Utóvégre még örülhetek is neki hogy nem kell papáról beszélnem – okoskodott magában. – Talán... talán könnyebb lesz, ha nem beszélek róla! Bizonyára Polly néni is ezért nem akar róla hallani. – És Pollyanna, aki mindenkiről hajlandó volt a legjobbat elhinni, most már szentül meg volt győződve, hogy nénye csupa jószágból nem akar apjáról beszélni vele. Már el is felejtette, hogy sírni készült és élénk érdeklődéssel vette szemügyre környezetét.

A lépcsőn mentek felfelé. Előtte nénye haladt, finoman zizegő fekete selyemruhában. Félig nyitott ajtó mellett mentek el, a szoba padlóját gyönyörű szőnyeg borította, selyemmel kárpitozott székek álltak benne. És milyen puha a futószőnyeg még a lépcsőn is! Akár mohán járna az ember. Mindenütt aranykeretes képek, minden ablakon finom csipkefüggöny, azon át szűrődik be a napfény.

A kislány elragadtatva tapsikolt.

– Polly néni, Polly néni, micsoda szép ház ez! Milyen boldog lehetsz, hogy ilyen gazdag vagy!

Nénje hirtelen visszafordult.

– Pollyanna – mondta megbotránkozottan – ezt igazán nem értem! Hogyan beszélhet így egy kislány?

Pollyanna őszintén csodálkozva nézett nényére.

– Miért, Polly néni? Hát nem vagy boldog?

– Hová gondolsz, Pollyanna? Azt hiszed, annyira megfeledkezem magamról, hogy bűnös büszkeséget érzek az adományok miatt, amelyekben az Úr részesített, különösen pedig a pénz miatt?

Ezzel Polly kisasszony sarkon fordult és minthogy közben már felérkeztek a lépcső tetejére határozott léptekkel a padlás ajtaja felé tartott. Most már örült, hogy unokahúgát a padlásszobában helyezte el. Eredetileg csak azért választotta, hogy minél távolabb legyen tőle és hogy gyerekes vigyázatlanságból kárt ne tegyen a lakás drága bútortárában. Most azonban, hogy

Pollyanna szavaiból azt vélte kiolvasni, hogy a kislánynak hajlama van a hiúságra, úgy gondolta: tiszta szerencse, hogy ezt az egyszerű, szerény szobácskát jelölte ki számára.

Mögötte sietve topogtak a kis gyereklábak. A kislány, nagy, kék szeme állandóan jobbra-balra járt, nehogy bármit is elmulasszon a sok szép látnivalóból. A fejcskájában pedig egyetlen gondolat motozott. Vajon melyik ajtó mögött rejtőzik az ő leendő szobája? Egy szép, kedves szobácska, szőnyeggel, függönnyel, képekkel a falon?

Nagynénje ezalatt benyitott a padlásba. Újra lépcsőn mentek felfelé.

Itt bizony már nem akadt sok látnivaló. Jobbról-balra pusztá falak. A lépcső végetért. Tágas helyiségben álltak, homálybavesző végén a tető majdnem leért a padlóig. Megszámlálhatatlan bőrönd és láda állt egymásra halmozva. Meleg volt, füllesztően meleg. Pollyanna önkénytelenül felemelte a fejét. Nehéz volt lélegzeni ebben a sűrű, fojtó levegőben. Polly néni kinyitott egy ajtót.

– Itt a szobád, Pollyanna, már felhozták a bőröndödet. Nálad van a kulcs?

Pollyanna némán bólintott. Nagyranylt szemében ijedtség ült.

Nénje összehúzta a szemöldökét.

– Ha kérlek tőled valamit, Pollyanna, válaszolj a száddal, ne csak a fejeddel.

– Igenis, Polly néni.

– Így már jobb. Azt hiszem, mindent megtalálsz itt, amire szükséged van. – Polly néni pillantása a tele vizeskorsóra és a mosdó mellett lógó törölközőkre tévedt. – Felküldöm Nancyt, az majd segít kicsomagolni. A vacsorát hat órákor találják – tette hozzá és kilibeggett a szobából.

Pollyanna úgy maradt állva a szoba közepén, mint akit fejbekólintottak. Aztán lassan, sorba, szemügyre vette a kopasz falakat, a függöny nélküli ablakot, a csupasz padlót. Végül is a kis bőröndön akadt meg a pillantása. A kis bőröndön, amely még nem is olyan régen saját szobájában állt, valahol messze nyugaton, az otthonában... Egyszerre csak odarohant a bőröndhöz, letérdelt mellé, ráborult és arcát két kezébe temette.

Így talált rá Nancy néhány perccel később. Lekuporodott melléje és karjába vette a kislányt.

– Szegény kis báránycám! – vigasztalta gyengéden. – Tudtam, hogy így fogom találni.

Pollyanna megrázta a fejét.

– Ez mind csak azért van, mert rossz vagyok, nagyon rossz – mondta zokogva. – Sehogysem tudom magammal elhíttetni, hogy Istennek és az angyaloknak nagyobb szükségük volt papára, mint nekem!

– Hát nincs is – jelentette ki Nancy határozottan, mire Pollyanna úgy megrémült, hogy még sírni is elfelejtett.

– De Nancy...!

A kislány ijedt pillantására Nancy észbekapott. Erélyesen megdörzsölte a szemét.

– Nem úgy értettem, báránycám – mentegetődzött. – Most pedig adja ide a kulcsot, hamar kicsomagolunk.

A kislány előkaparta a kulcsot.

– Elég kevés holmi van benne, – mondta zavartan.

– Nem baj! Annál gyorsabban üres lesz a koffer!

Nancy ügyes lány volt; alig néhány perc múlva már kicsomagolta a könyveket, a foltozott kis fehérneműket és a néhány szál, szánalmasan kopott ruhácskát. Pollyanna, bátor kis mosollyal arcán, nagy igyekezettel segített. Beakasztotta a ruhákat a szekrénybe, elrendezte az asztalon a könyveket és berakta a fehérneműt a fiókokba.

– Nem gondolja... nem gondolja – mondta a végén kicsit zavartan, – hogy egész kedves szobácskám van?

Nem kapott választ. Nancy mélyen lehajolva turkált a bőröndben. Pollyanna az íróasztal mellett állva kicsit szomorkásan nézte a csupasz falat.

– Annak is örülhetek, hogy nincs tükör a szobámban. Mert ha nincs tükör, nem láthatom a szeplőimet.

Nancy valami furcsa kis zajt hallatott, de mire a kislány odanézett, a leány ismét csak a börrönd fölé hajolt. Pedig már egészen üres volt. Pollyanna az ablakhoz ment és akkor, egyszerre, felsikoltott örömeiben.

– Ó Nancy, Nancy, csak most látom, milyen gyönyörű a kilátás! Idenézzen! Ez a sok, sok fa, meg a házak, a szép, karcsú templomtorony, a folyó pedig éppen olyan, mint valami ezüstszalag! Igazán, nem is kell ide semmi más kép! Az ablak, a keret, a kilátás a festmény. Jaj de örülök, hogy éppen ezt a szobát kaptam!

Pollyanna legnagyobb meglepetésére és megütközésére Nancy sírvafakadt. A kislány hozzászaladt.

– Mi a baj? – kérdezte, aztán ijedten hozzátette: – Nancy, csak nem a maga szobáját vette el Polly néni, hogy nekem adja?

Nancy mérgében tüstént lenyelte könnyeit.

– Az én szobám? – válaszolt dühösen. – Dehogya is az én szobám ez! De ha maga, báránym, nem egy földreszállt angyalka és ha a jó Isten meg nem fizet egyeseknek rövidesen, akkor... akkor... Szent egek! Ez az ő csengője! – És Nancy felugrott, mintha kígyó csípte volna meg és kirohant, mint a szélvész.

Pollyanna meglehetősen elképedve nézett utána, aztán visszatért az ablakhoz, hogy a „festményben”, ahogyan a kilátást elnevezte, gyönyörködjék. Kis idő múlva félénken megtapogatta az ablakot. Úgy érezte, nem bírja tovább ezt a fojtogató meleget! Nagy öröme az ablaktábla megmozdult, sőt, egész könnyen fel tudta tolni. Pollyanna boldogan szívtá be a beáramló friss levegőt.

Odaszaladt a másik ablakhoz és azt is kinyitotta. Jókora légy repült be rajta és nagy zümmögve majdnem az orrának ütődött. Rövidesen második követte, majd a harmadik. Pollyanna ügyet sem vetett rájuk. Remek felfedezést tett: hatalmas szál fa ágai csaknem benyúltak az ablakon. Olyanok voltak, mint az ölelésre tárt karok.

Pollyanna hangosan felkacagott örömeiben.

– Azt hiszem, menni fog – mondta hangosan. A következő pillanatban már az ablakpárkányon állt. Onnét könnyen elérte a legközelebbi ágat; jól megkapaszkodott benne és mint valami kis majom, kilendült az ablakon. Ügyesen mászott lefelé, míg el nem érte a legalsó ágat. Jó messze volt a földtől. Pollyanna szokva volt ugyan a fáramászáshoz, de még ő is kicsit megszeppent a távolságtól. De csak egyetlen pillanatig habozott, egyszer-kétszer meghintálta magát, azután elengedte az ágat és négykézláb földetért.

Körülnézett. A ház mögé került. Előtte kert terült el és a vetemények szép, egyenes sorai között öregember dolgozott. A kerten túl, a mezőn át, keskeny kis ösvény meredek dombnak vitt, a tetején hatalmas szikla mellett magános fa. Pollyanna ebben a pillanatban úgy érezte, hogy a világon csak egyetlenegy hely van, ahol érdemes volna lenni: ott, annak a sziklának a legtetején.

Nekiindult; a salátasorok között ügyesen megkerülte az öregembert, aztán nagyot lélegzett és futásnak eredt, ki a szabad mezőre. Aztán nekilátott, hogy megmássza a dombot. Milyen közelnek látszott az ablakból a szikla és milyen messze van, milyen nagyon messze!

*

Alig negyedórával később a Harrington-kastély halljában a nagy falióra hatot ütött. Pontosan az utolsó ütésnél Nancy megkondította a vacsorához hívó gongot.

Eltelt egy perc, két perc, három perc. Polly kisasszony összehúzta szemöldökét és kicsit türelmetlenül topogott. Aztán felkelt, kiment a hallba és felnézett a lépcsőn. Semmi sem mozgott. Végül is megfordult és bement az ebédlőbe.

Szigorú arccal nézett a belépő Nancyra.

– Nancy – mondta – unokahúgom elkésett. – Nancy erre tüstént az ajtó felé indult, de Polly kisasszony visszahívta. – Nem kell, hogy szóljon neki. Én már egyszer megmondtam, hány órákor van a vacsora. Ha elkésik, viselje a következményeket. Tanulja meg, mi a pontosság. Ha előkerül, adjon neki tejet és kenyeret a konyhában.

– Igenis, kisasszony.

Szerencse, hogy Polly kisasszony ebben a pillanatban nem nézett Nancyra.

Mihelyt tehetette, Nancy kiosont az ebédlőből és lábujjhegyen felszaladt a padlásszobába.

– Tejet és kenyeret! Mikor az a szegény báránka bizonyára álomba sírta magát! – morgott dühösen a foga között és csöndesen benyitott Pollyanna szobájába. A következő pillanatban majdnem felsikoltott ijedtében. – Pollyanna! Hol van? Hová lett! Hová lett? – Benézett az ágy alá, a szekrénybe, az üres bőröndbe, de még a mosdóba is. Sehol senki! Szaladt le, ahogy a lábai bírták, ki a kertbe, egyenesen Tom bácsihoz.

– Tom úr, Tom úr, eltűnt a gyerekünk! – jajgatott. – Higyje el, egyenesen visszarepült a mennyországba, oda, ahonnet jött! Képzelve el, „ő” azt mondja, adjak neki tejet és kenyeret a konyhában, neki, aki most az angyalok eledelét eszi odafenn!

Az öreg felegyenesedett.

– Eltűnt? A mennyországba? – ismételte elképedve és közben a szeme végigfutott az alkonytól pirosló ég alján, megakadt valamin, amire elvigyorodott és ujjával a szikla felé bökött.

– Hát igaz, Nancy, hogy olyan a dolog, mintha az égbe akart volna felmászni, egyelőre azonban még nem jutott fel egészen – mondta.

A szikla tetején, a lenyugvó nap rózsaszín fényében, vékony kis alak üldögélt.

– Hát ha rajtam áll, ma este nem is kerül fel odáig – jelentette ki Nancy. – Ha az úrnő kérdi, hová lettem, mondja meg, hogy majd elvégzem a mosogatást, előbb azonban sétálni mentem, – kiáltotta vissza Tom bácsinak és már szaladt is, ki a mezőre.

5

A JÁTÉK

Nancy lihegve futott a szikla felé. Pollyanna észrevette és sietve lefelé kászálódott.

– Kisasszonyka, ez aztán jókora ijedség volt! – üdvözölte Nancy.

– Megijedt, Nancy? Jaj, nagyon sajnálom! Dehát tudja, engem nem kell félteni. A papa és a nőegyleti hölgyek is sokszor megijedtek, amíg rá nem jöttek, hogy a végén úgymint mindig előkerülök.

Nancy karjába fűzte a kislány kezét és sietve vonszolta le a dombról.

– De mikor még azt sem tudtam, hogy elment! Talán bizony kirepült az ablakon?

Pollyanna vígan csúszkál a lány mellett.

– Hát majdnem úgy volt, Nancy, csak éppen nem felfelé röptem, hanem lefelé! Lemásztam a fán!

Nancynak elakadt a lélegzete.

– Mit... mit csinált?

– Hát Istenem, lemásztam a fán. Hiszen majdnem benyúlik a szobámba.

– No de ilyet! – szörnyűködött Nancy. – Szeretném tudni, mit szólna hozzá a kedves nagynénje!

– Szeretné tudni? Nohát majd elmondom neki és akkor tudni fogja! – válaszolt a kislány vidáman.

– Hát azt nem ajánlom éppen!
Pollyanna megütközve nézett rá.
– Miért? Talán megijedne?
– Azt talán nem. De tudja mit, kisasszonyka: nem is vagyok olyan nagyon kíváncsi rá, hogy mit szólna a dologhoz. Inkább ne beszéljünk róla – válaszolt Nancy zavartan. Legalább ettől az első szidástól megkímélem, határozta el magában.
– Siessünk – mondta hangosan. – Még ott van az egész mosogatnivaló!
– Majd én segítek! – ajánlkozott Pollyanna.
Nancy a fejét csóválta.
– Hová gondol, kisasszonyka!
Néhány pillanatra hallgattak. Gyorsan sötétedett. Pollyanna szorosabban belecsimpaszkodott barátjánője karjába.
Megborzongott.
– Egy kicsit azért örülök, hogy megijedt, – mondta Nancynak, – különben nem jött volna utánam.
– Szegény báránykám! Bizonyára már alaposán megéhezett! Attól tartok, hogy most már... most már a konyhában kell ennie. Tejet és kenyeret kap. A nagynénjének nem nagyon tetszett, hogy nem volt ott a vacsoránál.
– Dehát, hogy lehettem volna? Hiszen odafenn voltam a sziklán!
Nancy lenyelte mosolygását.
– Igen ám – mondta – dehát ezt Polly kisasszony nem tudta. Sajnálom, hogy most már csak tejet és kenyeret vacsorázhat, borzasztóan sajnálom!
– Miért? Én nagyon örülök neki!
– Örül? Ugyan minek?
– A tejnek meg a kenyérnek. Nagyon szeretem mind a kettőt. Meg aztán annak is örülök, hogy magával vacsorázom!
– Úgy látszik, kisasszonyka, maga a világon mindennek tud örülni – mondta erre Nancy és vidám képe egy pillanatra elborult, mert eszébe jutott, hogyan próbált megbarátkozni a csúf kis padlásszobával a bátor kislány.
Pollyanna csendesen kuncogott.
– Hát persze, hiszen erre megy a játék!
– Miféle játék?
– Hát... az örömjáték!
– Kisasszony, mit beszél összevissza?
– Nem beszélek összevissza! A papa tanított rá. Egész kicsi korom óta játszom. A nőegyleti hölgyeket is megtanítottam. Azok is játszották, – legalábbis néhányanközülük.
– Én ugyan nem sokat értek a játékokhoz, de azért csak mondja el, Pollyanna kisasszony, miben áll.
Pollyanna nevetett, de kicsit szomorkásan. A szürkületben arcocskája nagyon sápadtnak és keskenynek látszott.
– Akkor kezdődött, amikor a mankók érkeztek a missziós-hordóba...
– Mankók??
– Igen. Tudja, annyira szerettem volna egy babát. Papa kérte is, hogy küldjenek, de amikor megérkezett a hordó, a hölgy visszaírt, hogy nincs benne baba, csak egy pár kis mankó. Elküldte, hátha valami gyerek mégis hasznát veszi. Akkor kezdtük játszani a játékot.
– No én aztán igazán nein értem, mi játszánivaló van egy pár mankóval! – jelentette ki Nancy kicsit ingerülten.
– Éppen az az érdekes benne. Mindenben kell találni valamit, aminek örülhetünk – magyarázta Pollyanna komolyan. – És mindjárt a mankókon kezdtük.

– Nohát, ezt aztán értse meg, aki akarja! Hogy lehet örülni annak, ha az ember babát kíván és mankót kap helyette?

A kislány vígan ugrált Nancy mellett.

– Dehogyan nem, dehogyan nem! Bár igaz, hogy az elején én sem értettem – ismerte be. – De papa megmagyarázta.

– Akkor maga pedig magyarázza meg nekem – szólt Nancy kurtán.

– Ó, libuska! Hát annak örültem, hogy nincs szükségem rá! – vágta rá Pollyanna büszkén. – Nagyon egyszerű a játék, ha az ember már belejött!

Nancy kicsit ijedt oldalpillantást vetett a kislányra.

– Hát ez aztán igazán furcsa gondolat!

– Dehogyan furcsa! Inkább nagyszerű! – lelkesedett Pollyanna. – Azóta is mindig játszottuk. És mennél nehezebben megy, annál érdekesebb. Igaz, hogy néha nagyon nehéz, – például, amikor a papa elment a jó Istenhez, én pedig itt maradtam a nőegyleti hölgyekkel.

– No meg, ha egy rongyos, üres kis padlásszobában kell laknia! – Tódította meg Nancy.

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Hát igaz. – Ez is nehéz volt, különösen az első pillanatokban. Kicsit árvának éreztem magam! Sehogysem ment a játék, mert annyira kívántam volna szőnyeget, meg függönyt, meg képeket! Aztán eszembe jutott, milyen csúnyák a szeplőim és ha nincs tükör, legalább nem látom őket, meg az ablakkeretben megláttam az „én” képemet: a kilátást, – és akkor már tudtam, minek kell örülnöm! Ha az ember szorgalmasan keresgél valami után, aminek örülhet, el is felejtí az, amit tulajdonképpen kívánt, mint például akkor a babát.

Nancy nagyot nyelt.

Pollyanna újból sóhajtott.

– Általában nem megy nagyon nehezen a dolog, hamarosan eszembe jut, minek örülhetnék. Nagyon szép játék! A papa... – Pollyanna hangja kicsit elakadt, – a papa mindig játszott velem. Most persze nehezebb lesz, mert egyedül kell játszanom. De talán Polly néni majd velem játszik?

– Az? – morogta Nancy a foga között, mérhetetlen megvetéssel, hangosan azonban csak annyit mondott: – Pollyanna kisasszony, én nem értem ugyan egészen, amit itt magyarázott és nem is vagyok valami ügyes a játékokban, de magával játszom, ha addig élek is!

Pollyanna a nyakába ugrott.

– Ó Nancy, milyen aranyos maga! Meglátja, remek lesz! Annyit fogunk mulatni!

Nancy kételkedő arcot vágott.

– Azért rám ne számítson túlságosan, Pollyanna kisasszony! Nem vagyok én nagy játékos már mondtam. De ezt az egyet megpróbálom, meg bizony! Valakinek csak kell játszani a báránykámmal!

Közben beértek a konyhába. Pollyanna jóétvággal elfogyasztotta a tejet és a kenyeret, utána pedig, Nancy sürgetésére, bement a nappaliba nagynénjéhez.

Polly kisasszony felnézett könyvéről és hűvös pillantással mérte végig hűgát.

– Megvácsoráztál, Pollyanna?

– Meg, Polly néni.

– Sajnálom, hogy mindjárt első este a konyhába kellett, hogy küldjelek és hogy csak tejet vacsorázhattál.

– Miért, Polly néni? Én nagyon örülök neki! Úgy szeretem a tejet, és Nancyt is! Igazán ne tessék emiatt sajnálkozni!

Polly kisasszony meghökkenve nézett rá. Ezt nem várta.

– Pollyanna – mondta gyorsan, hogy zavarát elleplezze – ideje, hogy ágyba menj. Ma úgyis nehéz napod volt, holnap pedig meg kell csinálnunk a napi beosztásodat és a ruháidat is át fogjuk nézni, hogy lássam, mire van szükséged. Nancy majd ad neked gyertyát. Vigyázz, hogy fel ne gyűjtsd a házat! Félnyolckor reggelizünk, addigra légy készen. Jóéjt.

Mintha csak ez volna a legtermészetesebb dolog a világon. Pollyanna odament nagynénjéhez és jobbról-balról cuppanós csókot nyomott az arcára.

– Olyan jó volt eddig minden! – mondta és jóízűt sóhajtott hozzá. – Azt hiszem, nagyon boldog leszek itt! De hát ezt már előre gondoltam – tette hozzá. – Jóéjt, Polly néni!

Polly néni csóválta a fejét. – Micsoda különös gyermek!

– Szokás szerint összevonta a szemöldökét. – Megbüntetem és örül neki! Ilyet sem hallottam még! – És Polly néni sűrű fejcsóválások között folytatta az olvasást.

Negyedórával később a padlásszobában egy nagyon elszontyolodott kislány belesírt a párnájába.

– Papa, ki vagy a mennyben, az angyalok között, én nagyon rosszul játszom a játékot, nagyon rosszul! De papa kérem, még te sem tudnál örülni, ha idefenn kellene aludni, egész egyedül, a sötétben. Csak legalább Polly néni volna a közelemben, vagy Nancy, vagy a nőegyleti tagok közül valaki.

Odalenn a konyhában Nancy sietve fejezte be az elmaradt mosogatást. Dühösen belecsapta a mosogatórongyot a tejfelesfazékba és közben egyre morgott a foga között.

– Becsületesre, ilyen ostoba játékról sem hallottam életemben! Örülni annak, hogy mankót kap a baba helyett! De akármilyen ostoba dolog, én vagyok a menedéke, hát játszani fogok, bánomiséen, ha addig élek is!

6

A KÖTELESSÉG

Majdnem hét óra lett, mire Pollyanna az érkezése utáni reggelen felébredt. Az egyik ablaka délre, a másik nyugatra nyílt, így a napot nem láthatta, egy darab kék eget azonban látott. Szóval szép idő lesz, állapította meg.

A kis szoba éjszakán át lehült. Jószagú, friss levegő áramlott be az ablakon. Odakinn vígan csicseregtek a madarak. Pollyanna az ablakhoz szaladt. Nagynénje már kint volt a kertben, a rózsabokrok között. Pollyanna gyorsan megmosdott, felöltözött és indult le a kertbe.

Futott, futott le a padláslépcsőn, tárva-nyitva hagyva minkét ajtót, át a hallon, jól bevágta a bejáratajtót és repült ki a kertbe.

Polly néni és a hajlotthatú öregember az egyik rózsatövet nézegették. A kislány egyenesen nagynénje nyakába ugrott.

– Polly néni, Polly néni, jaj de jó élni!

– Pollyanna! – Polly néni egész megbotránkozása benne rezgett ebben az egy szóban. Kihúzta magát – már amennyire a nyakán lógó Pollyannától tehetett – és szigorúan nézett a kislányra. – Így szoktál köszönni?

Pollyanna elengedte a nyakát és vidáman körültáncolta.

– Nem, nénikém, csak azoknak köszönök így, akiket szeretek és csak akkor, ha nagyon jó kedvem van! Láttalak az ablakomból és arra gondoltam, milyen nagyszerű, hogy a nagyném vagy és nem egy nőegyleti hölgy! És olyan kedvesnek látszottál, hogy szaladtam, hogy megcsókolhassalak!

Az öregember hirtelen félrefordult. Polly néni megpróbálta, hogy szokása szerint összeráncolja a szemöldökét, de nem nagyon sikerült.

– Pollyanna, te... én... Thomas, ma reggelre végeztünk. Azt hiszem, megértette, mi a dolga a rózsatövek körül – mondta hűvösen, megfordult és bement a házba.

– Maga itt dolgozik a kertben, bácsi? – érdeklődött Pollyanna barátságosan.

Az öreg ránézett. Reszketett a szájaszéle. A szeme mintha könnyes lett volna.

– Igenis kisasszony. Tom vagyok, a kertész.
Félénken kinyújtotta reszkető kezét és egy pillanatra végigsimította a kislány fejét.
– Egész olyan, akár az anyja, kisasszonyka! Ismertem, amikor még kisebb volt, mint maga. Mert már akkor is itt dolgoztam a kertben.
Pollyanna kerekre nyitotta a szemét.
– Igazán? Ismerete édesanyámat, amikor kis földi angyal volt, nem pedig mennybéli? Kérem, kérem, meséljen róla! – És Pollyanna szeleburdin letottyant egy gyomhalmaz kellős közepébe, az öregember mellé.
A házban megkondult a gong. A következő pillanatban Nancy jelent meg lihegve a hátsó ajtóban.
– Pollyanna kisasszony, ez a gongütés a reggelit jelzi! – mondta, felrácigálva a kislányt és magával vonszolta a ház felé. – Minden étkezés előtt megszólal a gong. Ilyenkor szaladjon, ahogy a lába bírja! Mert ha lekésik, – hát akkor okosabbnak kell lennie, mint amilyen én vagyok, hogy annak is örüljön, ami akkor következne! – És közben beterelte Pollyannát a házba, ahogy egy rakoncátlan kisborjút terelnek az istállóba.
A reggeli első öt perce alatt egy szó sem esett, aztán Polly néni felpillantott és megbotránkozott pillantása két jókora zümmögő légyen állapodott meg.
– Nancy, hogyan kerültek ide ezek a legyek?
– Fogalmam sincs róla, kisasszony. A konyhában egyet sem láttam. – Előző délután Nancy túlságosan izgatott volt ahhoz, hogy észrevegye Pollyanna szobájában a nyitott ablakokat.
– Valószínűleg az én legyeim közül valók, Polly néni szólt közbe Pollyanna készségesen. – Egész csomó keringett ma reggel a szobámban.
Nancy, aki éppen akkor jelent meg az ajtóban a frisslágytojással, azonmód visszafordult.
– A te szobádban? – rémüldözött Polly néni. – Hát hogyan kerültek oda?
– Nagyon egyszerűen, Polly néni. A kertből jöttek be, az ablakon át. Láttam, ahogy berepültek!
– Láttad? Csak nem nyitottad ki az ablakot? Hiszen nincsen rajta zsalu!
– Nem is a zsalukat nyitottam ki, Polly néni, mert hiszen azok nincsenek, hanem az ablakokat!
Nancy végszóra lépett be újra a tojásokkal. A képe komoly volt, de igen vörös.
– Nancy – szólt rá Polly kisasszony szigorúan – tegye le a tálcat, menjen fel azonnal Pollyanna kisasszony szobájába, tegye be az ablakokat, és az ajtókat is. Ha elkészült a reggeli munkájával, menjen fel a légycsapóval. Ügyeljen, hogy alapos munkát végezzen!
– Pollyanna – folytatta aztán a kislányhoz fordulva – én már megrendeltem a zsalukat az ablakaidra. Én tudom, mi a kötelességem, te azonban, sajnós, megfélekedtél a tiedről.
Pollyanna szeme kerekre nyílt.
– Én, mikor, Polly néni?
– Amikor kinyitottad az ablakokat. Tudom, hogy kicsit meleg van odafent, azonban kötelességed, hogy az ablakokat csukva tartsd, amíg a zsalukat fel nem szerelik. A legyek, Pollyanna, nemcsak piszkosak, hanem veszélyeztetik az ember egészségét is. Reggeli után majd adok egy füzetkét, amely ezt a kérdést tárgyalja. Jó lesz, ha elolvasod.
– Olvashatok? Jaj, de aranyos vagy, Polly néni! Ha tudnád, mennyire szeretek olvasni!
Polly néni alig észrevehetően elpirult. Keskeny száját a szokottnál is jobban összeszorította. A kislány megütközve nézett rá. Talán megbántotta?
– Igazán sajnálom, Polly néni, hogy megfélekedtem kötelességemről – mentegetődzött félénken. – Ezentúl nem nyitom ki az ablakot!
Polly kisasszony nem válaszolt. Többet egy szót sem szólt, a reggeli végeztével pedig felállt, átment a nappaliba, a könyvespolcra elővett egy vékony füzetkét és odaadta a kislánynak.

– Itt a füzet, Pollyanna. Menj fel azonnal a szobádba és olvasd el. Félóra múlva én is utánad jövök, hogy átnézzem a ruháidat.

A füzet címlapján egy légy sokszorosan nagyított képe díszelgett. Pollyanna elbámulva nézte.

– Köszönöm, édes Polly néni! – mondta és kibokázott a szobából, jól becsapva maga után az ajtót.

Polly kisasszony összehúzta a szemét, egy pillanatig habozott, majd méltóságteljesen az ajtóhoz libegett és kinyitotta. Pollyanna azonban már felért a lépcső tetejére és jól becsapta a padlásajtót is.

Félórával később Polly kisasszony, minden porcikája kötelességtudást sugározva, felmászott a kis padlásszobáig. Pollyanna kitörő lelkesedéssel fogadta.

– Polly néni, Polly néni, még soha életemben nem olvastam ilyen érdekes dolgot! Milyen kedves, hogy ideadta ezt a füzetkét! Soha életemben nem képzeltem, hogy a legyek ennyi mindent tudnak cipelni a lábukkal...

– Jól van, Pollyanna – szakította félbe Polly kisasszony méltóságteljesen a kislány szóáradatát. – Vedd elő a ruháidat, át akarom nézni őket. Ami nem jó neked, oda fogom adni Sullivanéknak.

Pollyanna látható sajnálkozással tette le a legyekről szóló füzetet és a szekrényhez ment. Mielőtt kinyitotta volna, nényére nézett és nagyot sóhajtott.

– Attól félek, Polly néni, neked még kevésbé fognak tetszeni a ruháim, mint a nőegylet hölgyeinek. Pedig már azok is azt modták, hogy szörnyűek! Tudniillik az utolsó két-három alkalommal a hordóban inkább csak nagyobbacska fiúk és felnőttek számára való ruhák érkeztek. Polly néni, te sohasem kaptál missziós-hordóból?

Polly kisasszony elszörnyedt pillantására a kislány elpirult.

– Jaj, persze, elfelejtettem, hogy gazdag emberek nem kapnak a hordókból. De egész kiment a fejemből, Polly néni, hogy gazdag vagy. Hogy is gondoljak rá ebben a szobában?

Polly kisasszonynak a nyelvén volt a rendreutasítás, de lenyelte. Pollyanna, akin látszott, hogy sejtelve sincs róla, hogy olyat mondott, amit nem kellett volna, zavartalanul folytatta:

– Az úgy van a hordóval, Polly néni, hogy sohasem találod benne azt, amit remélsz. A hordó érkezésekor volt mindig a legnehezebb a játékot játszani, bár a papa...

Szerencsére még jókor eszébe jutott, hogy tilos területre kalandozott, elhallgatott hát, a szekrényhez szaladt és kivette belőle néhány szál, szegényes ruhácskáját.

– Nem valami szépek – mondta csöndeskén. – És ha nem kellett volna annyira a szőnyeg a templomba, akkor feketék lennének, de így...

Polly néni finnyásan beleturkált az ujjahegyével a ruhahalmazba. Lerítt róluk, hogy akárki-nek jobban illenének, mint Pollyannának. Utának a fiókba rakott, szegényes, foltozott fehérneműt vette szemügyre összeráncolt homlokkal.

Pollyanna megszeppenve figyelte minden mozdulatát.

– A legjobb fehérneműm éppen rajtam van – mentegetődzött. – A nőegyleti hölgyek vették nekem. Vadonat újonnan! Jonesné – ő volt az egylet elnöknője – kijelentette, megveszik, mégha életük végéig csupasz is marad a templom padlója! Dehát az úgysem marad úgy! White úr nem szereti a lábdobogást hallgatni. Ideges, szegény, a felesége mondta, viszont sok pénze van és a hölgyek remélik, hogy majd jókora összeggel hozzájárul a szőnyeghez. Szegény, nagyon ideges, de legalább van sok pénze és az is valami, aminek örülhet, nem, nem gondolod, Polly néni?

Polly néni azonban úgy tett, mint aki nem hall semmit. Átnézte a fehérneműt, aztán a kislányra pillantott.

– Természetesen jártál iskolába, Pollyanna?

– Ó igen, nénikém, azonkívül édesapámmal... illetőleg azt akarom mondani, hogy otthon is tanultam.

Polly néni összevonta a szemöldökét.

– Rendben van. Ősszel majd beíratlak az itteni iskolába. Hall úr, az igazgató, majd megállapítja, melyik osztályba sorozhat be. Addig is, azt hiszem, jó lesz, ha naponta félórát hangosan felolvasol nekem.

– Én nagyon szeretek felolvasni, de ha terhes neked Polly néni, hogy hallgass, nagyon szívesen olvasok én magamban is, hidd el! Sőt, nagyon örülnék neki, mert akkor nem botlom el a hosszú szavakon.

– Elhiszem – válaszolta Polly néni szigorúan. – Zenét tanultál?

– Csak keveset. Nem szeretem magamat hallgatni, legfeljebb mást. Gray kisasszony kicsit tanított zongorázni. De ha neked nem fontos nénikém, én nagyon szívesen elhagynám, hidd el!

Polly kisasszony felvonta a szemöldökét.

– Elhiszem, ha mondod, de attól tartok, kötelességem, hogy legalább a zene elemeire megtaníttassalak. Varnni csak tudsz?

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Tudok, Polly néni. A nőegyleti hölgyek tanítottak rá. Nagyon nehéz ügy volt! Jonesné szerint gomblyuk varrásnál másképp kell fogni a tűt, mint egyébkor, Whitené úgy gondolta, hogy legelőször szegni tanuljak, a hurkolás nem olyan fontos, Harrimanné szerint foltozni tanulni egészen felesleges.

– Hát ilyen nehézségeid a jövőben nem lesznek már, Pollyanna. Természetesen én magam tanítlak majd varnni. A főzéssel hogy állsz?

Pollyanna nevetett.

– Éppen nyárelején kezdtek arra is tanítani, de ebben voltak aztán csak különbözők a vélemények! A kenyérsütéssel akarták kezdeni. Ebből nagy vita kerekedett, mert mindegyik másképpen süti a kenyeret, így aztán egy varróleckén elhatározták, hogy hetenként egy délelőttön át felváltva tanítanak majd a saját konyhájukban. Már egészen jól tudtam fügepudingot és csokoládétésztát sütni, amikor... abba kellett hagynom. – Pollyanna gyorsan lenyelt néhány tolakodó könnyet.

Polly néni a fejét csóválta.

– Csokoládétészta és fügepuding! No ezen egykettőre segítünk! – Egy percre elgondolkodott, majd így folytatta: – Minden reggel kilenctől féltízig felolvasol nekem. Olvasás előtt rendbe teszed a szobádat. Minden szerdán és szombaton féltízigtől kezdve az egész délelőttöt Nancyval fogod tölteni a konyhában, aki majd főzni tanít, a többi napon velem fogsz varnni. Délután zongorázni tanulhatsz. Sürgősen fogok tanárról gondoskodni.

Pollyanna arcocskája elborult.

– Polly néni, hiszen így időm sem marad, hogy éljek!

– Hogy élj? Mit akarsz ezzel mondani? Hát nem élsz mindig?

– Hát lélegzeni akkor is lélegzem, ha olvasok, vagy főzök, vagy varrok, dehát ez még nem élet! Hiszen akkor is lélegzem, Polly néni, amikor alszom! Az ember akkor él, ha azt csinálja, amit örömet csinál: ha odakint játszhatok, ha olvasok – persze nem fennhangon – ha hegyre mászom, vagy Tom bácsival, vagy Nancyval beszélgetek a kertben, vagy ha kicsit csavaroghatok azokban a gyönyörű utcákban, amelyeken át idejöttem, bekukkanthatok a házakba és megismerkedhetem az emberekkel, akik a házakban laknak. Ha ezt csinálom, akkor élek!

Polly kisasszony ingerülten felvonta a vállát.

– Pollyanna, te a legkülönösebb gyermek vagy, akit életemben láttam. Természetesen lesz elég szabad időd ahhoz, hogy játszhass. De azt gondolom, hogy ha én megteszem a kötelességemet és gondoskodom róla, hogy megfelelő oktatásban részesülj, te is megteheted a magadét és azzal bizonyíthatod be, hogy hálás vagy, ha gondod lesz rá, hogy ez a sok fáradtság és költség ne vesszen kárba!

Pollyanna megütközve nézett nénjére.

– De Polly néni, hát hogy képzeled, hogy hálátlan lehetnék! És éppen irányodban, akit jobban szeretek, mint az összes nőegyleti hölgyeket együttvéve!

– Rendben van. Akkor bizonyítsd be, hogy hálás vagy hangzott Polly kisasszony kegyes válasza és a méltóságteljes hölgy kifelé indult az ajtón. A küszöbön azonban egy félénk kis hangocska megállította.

– Polly néni, azt még nem mondtad meg, hogy a holmim közül mit akarsz elajándékozni!

Polly néni fáradtan felsóhajtott.

– Persze, persze. Elfelejtettem megmondani, hogy délután Timothyval kocsin bemegyünk a városba. Egyetlen olyan ruhád sincs, amelyet az én unokahúgom viselhetne. Nem tenném meg a kötelességemet, ha ilyesmiben engednék járni!

Most Pollyannán volt a sor, hogy felsóhajtson. Hogy utálta már azt a szót, hogy „kötelesség”!

– Polly néni – mondta elbúsultan – nem találhatnánk valamit ebben a szerencsétlen kötelesség történetében, aminek örülni tudnék?

– Micsoda? – Polly néni meghökkenve nézett a kislányra, aztán a haja tövéig elkvörösödött, haragosan hátat fordított és kiviharzott a szobából. Az ajtóból még visszaszólt: – Ne légy szemtelen, Pollyanna!

A füledt kis szobában Pollyanna leverten roskadt az egyik egyenes hátú székre. Ezzel a kötelességgel, úgy látszik, örökre baj van.

– Igazán nem értem, miért mondta nekem, hogy ne legyek szemtelen! Hiszen éppen csak annyit mondtam, hogy jó lenne valamit találni ebben kötelességteljesítésben, aminek örülhetne!

Néhány percre ott ült összekuporodva, szembe a szegényes kis halmaz ruhán.

– Most az egyszer igazán nem látok semmit, aminek örülhetnék – mondta csöndesen – kivéve talán – itt kiderült az arca – annak, hogy egyszer mindennek vége van, még a kötelességteljesítésnek is!

Jóízűen felkacagott és kitáncolt a szobából.

7

POLLYANNÁT MEGBÜNTETIK

Fél kettőkor előállt a kocsis. Polly kisasszony és unokahúga beszálltak és elkocsiztak a körülbelül félmérföldre fekvő főutcába, ahol a város legelőkelőbb üzletei sorakoztak egymás mellett.

Pollyanna valóságos kis kelengyét kapott, ami nem zajlott le egészen simán. Hazaérve, Polly kisasszony úgy érezte magát, mint aki huzamosabb ideig járt vékony földrétegen a tűzhányó fölött és most végre ismét szilárd talajt érez a lába alatt. A különféle üzletekben a segéd időről időre néhány percre, jót kacagtak, aztán igen vörös képpel, újra előkerültek. Pollyanna legalább egy időre ellátta őket pletykaanyaggal.

– Tyűh, micsoda remek érzés, hogy olyan ruhát kapok, amit rámszabtak, és nem kell felszegni, sem leengedni, sem kibővíteni, sem szűkíteni! – mondta egyre-másra. – Maguk persze el sem tudják képzelni, hogy milyen kiszámíthatatlan dolog egy misszionárius-hordó tartalma! Hol öregúrnak való nadrág érkezett benne, hol babaréklit. Abból bizony bajos volt engem öltöztetni!

A bevásárlással eltelt az egész délután. Utána Pollyanna elcsevegett Tom bácsival a kertben, később pedig, amikor már Nancy is elmosogatott, leültek egymás mellé a konyhaküszöbre és beszélgettek. Polly kisasszony a szomszédba ment, látogatóba.

Nancy sok szépet mesélt Pollyannának édesanyjáról és testvérkéiről. Megígérte, hogy ha Polly kisasszony megengedi, legközelebb magával viszi Pollyannát is, ha hazamegy.

– A testvéreimet mind oly szép nevekre keresztelték! – sóhajtozott. – Az egyik Algernon, a másik Florabella, a harmadik Estelle. Csak nekem van ilyen csúf nevem, Nancy! Rémes!

– De Nancy, hogy mondhat ilyet? Miért volna rémes?

– Mert olyan izé... mindennapi. Én voltam az első gyerek és akkoriban édesanyám még nem olvasott regényeket. Bezzeg azóta már kitanulta a finom, előkelő neveket!

– Nekem tetszik – jelentette ki Pollyanna.

– Azt hiszem, Clarissa vagy Mabel ugyanúgy tetszenék, én pedig sokkal boldogabb volnék – válaszolt Nancy nekibúsulva.

Pollyanna kacagott.

– Hát mindenesetre örülhet, hogy nem hívják Hepzibah-nak!

– Micsoda??

– Hepzibah. Ez volt Whitené keresztnéve. A férje Hipnek szólítja. Szegény sokszor panaszkodott, mennyit panaszkodik, ha férje Hip! Hip! kiáltással hívja. Azt mondja, éppen csak a hurrá! hiányzik utána, ő pedig nem szereti, ha a kert túlsó végéből behurrázzák a házba.

Erre már Nancy is nevetett.

– Maga igazán megéri a pénzét, kisasszonyka! Ha ezentúl a nevem miatt búsulnék, mindig Hepzibah fog az eszembe jutni és muszáj lesz nevetni! Igazán örülök, hogy... – Nancy a mondat közepén elhallgatott. Meglepetten nézett a kislányra. – Mondja csak, kisasszonyka, most is játszott, amikor azt mondta: örüljek, hogy nem hívnak Hepzibahnak?

Pollyanna összeráncolt homlokkal gondolkodott.

– Igaza van, Nancy – jelentette ki végül. – Játszottam, de nem is vettem észre, hogy játszom. Az ember, ha belejön, sokszor van vele így. Annyira megszoktam már, hogy mindig keresek valamit, aminek örülhetek. És higgye el, legtöbbször sikerül is. Csak éppen türelem kell hozzá.

– Hát, meglehet – válaszolta Nancy, nem túlságos meggyőződéssel.

*

Fél nyolckor Pollyanna aludni tért. A zsaluk még nem érkeztek meg és a kis szoba forró volt, akár a kemence. Pollyanna vágyódó szemmel nézett a csukott ablakokra. Nézte, nézte, de mégsem nyitotta ki. Levetkőzött, szépen összehajtogatta fehérneműjét és ruháját, elmondta az esti imát, elfújta a gyertyát és lefeküdt.

Fogalma sem volt róla, mennyi ideig hánykolódott ébren. Úgy érezte, hogy már órák óta kínlódik. Kiugrott az ágyból és kinyitotta a padlás felé vezető ajtót.

A padláson mindenre bársonyos sötét borult. Csak a hold terített keskeny ezüst futószőnyeget a padlóra. Pollyanna összeszedte minden bátorságát, gyors pillantást vetett a mindenfelől előtolakodó, szurokfekete, hosszú árnyékokra, aztán, szemét mereven a holdfénytől világos padlásablakra szegezve, feléje indult.

Talán ezen az ablakon vannak zsaluk, reménykedett, de nem voltak. Odakint pedig valóságos tündérvilág fürdött ezüst fényben. És milyen jólesnék a hűvös, illatos éjszakai levegő átforrósodott testének.

Odatapasztotta az orrát az ablaküveghez és vágyakozva nézett ki. Nézett, nézelődött, míg meg nem akadt valamin a pillantása. Az ablak alatt nyúlik elő a fedett veranda bádogteteje. Istenem, csak odakinn lehetne!

Szorongó pillantást vetett maga mögé: Valahol a padlás túlsó végén van az ő forró kis szobája és még forróbb ágya, közötté és a szoba között végtelennek látszó, szuroksötét sivatag, amelyben az ember csak félénken tapogatózhat előre, előtte viszont a bádogtető, a holdfény és a kellemes, hűs, éjszakai levegő.

Csak odakinn volna az ágya. Hány ember alszik a szabadban! Például odahaza Hartley Joelnak éppenséggel előírta az orvos, hogy a szabadban háljon, mert tüdővészes volt.

Egyszerre eszébe ötlött, hogy az ablak mellett nagy fehér zsákok lógnak. A nyárára eltett téli ruha van bennük, mondta Nancy. Kiválogatott egy jó puhát. Polly kisasszony szilzskin bundája volt benne. Ez éppen ágynak való! Egy másik párnának lesz jó. Leakasztott még egyet, amely olyan vékony volt, hogy szinte üresnek látszott, ezt takarónak fogja használni. Így felszerelve Pollyanna örömteljes izgalomban visszaszaladt az ablakhoz, feltolta az ablaktáblát, kilökte rajta a zsákokat, ő maga utánuk mászott, majd gondosan újra leengedte az ablakot, mert nem felejtette el a legyekről szóló, tanulságos cikket.

Milyen remek hűvös idekinn! Pollyanna örömeiben végigtáncolta a tetőt. Teli tüdővel szívta be a friss, éltető levegőt. A bádogtető olyan mulatságosan ropogott a lába alatt! Jóegynéhányszor végigsétált rajta és élvezte szabadságát a szűk, fülledt kis szoba után. Jó széles volt a tető, nem kellett attól félnie, hogy leesik. Végül megelégedett sóhajjal leereszkedett a szilzskin bundára, egy másik zsákot a feje alá gyömöszölt, a harmadikkal betakarózkodott és nekikészült, hogy jóízűen elaludjon.

– Hogy örülök, hogy ezek a zsákok nem érkeztek meg! – motyogta félálomban és álmosan felpislogott a csillagokra. – Akkor most nem volnék idekinn!

Odabenn Polly kisasszony nagy sietve pongyolát kapott magára és papucsba bújt. Az arca sápadt volt az ijedtségtől. Egy perccel később reszkető hangon telefonált a házteléfonoon Timothynek:

– Jöjjön fel gyorsan az apjával együtt! Hozzanak lámpást! Valaki jár a bádogtetőn. Bizonyára a futórózsákon kapaszkodott fel. A padlásablakon át könnyen bejuthat a házba! A padlásajtót már belakatoltam. Jöjjenek, de gyorsan!

Pollyanna közben már elszundított. Egyszerre felriadt. Egy fénysugár egyenesen a szemébe világított, odalentről pedig zűrzavaros, elképedt kiáltások hangzottak. Felnyitotta a szemét és egyenesen Timothy arcába nézett, akinek a feje ebben a pillanatban bukkant fel a bádogtető alól. Létrán mászott fel, hogy megnézze, mi van ott. A másik oldalról éppen Tom bácsi dugta ki a fejét a padlásablakon, mögötte pedig meglátta Polly kisasszony ijedt arcát.

– Pollyanna, mit jelentsen ez? – kérdezte megbotránkozottan.

Pollyanna álmosan hunyorogva felült.

– Ó, Tom bácsi és Polly néni! Ne tessék olyan ijedten rámnézni! Nem vagyok én tüdővészes, mint Hartley Joel, csak éppen borzasztó meleg volt a szobámban. De az ablakot betettem, Polly néni, a legyek nem vihetnek be semmiféle bacilust a házba!

Timothy hirtelen eltűnt. Tom bácsi ugyanolyan sietve Polly kisasszony kezébe nyomta a lámpást és követte fiát. Polly kisasszony is rágta a szájaszélét, de megvárta, amíg a két férfi eltűnt a láthatárról és csak akkor szólalt meg, szigorú hangon:

– Pollyanna, add nekem azokat a holmikát és gyere be azonnal. Micsoda különös gyermek vagy!

A levegő a hűs éjszaka után kétszeresen fülledtnek tűnt a padlástérben. Pollyanna azonban nem panaszkodott. Csak mélyet, bánatosat sóhajtott.

A lépcsőhöz érve, Polly kisasszony csak annyit mondott, szigorú, pattogó hangon:

– Az éjszaka hátralevő részét velem fogod tölteni, az ágyamban, Pollyanna. A zsákok holnap megérkeznek, de addig is, úgy hiszem, kötelességem, hogy szem előtt tartsalak!

Pollyanna összecsapta a kezét.

– Veled fogok aludni! – kiáltott elragadtatva. – Ó Polly néni, Polly néni, milyen kedves tőled, hogy megengeded. Már olyan régen szerettem volna valakivel együtt aludni, valakivel, aki hozzám tartozik és nem nőegyleti hölgy. Jaj de örülök, hogy a zsákok nem érkeztek meg! Ugye te is örülsz neki, Polly néni?

Választ nem kapott. Polly kisasszony szótlanul bandukolt le előtte a lépcsőn. Az igazat megvallva, valami furcsa tehetetlenséget érzett. Most már harmadszor büntette meg Pollyannát érkezése óta és harmadszor esik meg, hogy ez az érthetetlen gyerek úgy fogja fel a büntetést, mint valami különös jutalmat. Mit csináljon az ember egy ilyen gyerekekkel?

8

POLLYANNA LÁTOGATÓBA MEGY

Néhány nap múlva az élet a Harrington-kastélyban visszazökkent a rendes kerékvágásba, bár nem pontosan abba a kerékvágásba, amelybe Polly kisasszony zökkenteni kívánta. Igaz, hogy Pollyanna varrt, gyakorolt a zongorán, felolvasott néniének és főzni tanult a konyhán, de mindezzel nem töltött el annyi időt, amennyit Polly kisasszony számára eredetileg előírt. Maradt elég ideje, hogy „éljen”, a maga módján, mert mindennap kettőtől hatig délután azt tehetete, ami jólesett, kivéve, ha olyasmi esett volna jól, amit Polly kisasszony már eleve megtiltott.

Eldöntetlen kérdés, hogy ezt a sok szabadidőt azért kapta-e, hogy kipihenje magát a munkától, vagy Polly kisasszonynak volt rá szüksége, hogy kipihenje Pollyannát. Amint múltak a kora júliusi napok, Polly néninek sűrűn volt alkalma, hogy fejcsóválva elismételje: „Micsoda különös gyermek!” – A varró- és olvasóleckék sokszor teljesen kimerítették és összezavarták.

Nancy már sokkal jobban boldogult a kislánnyal. Ő nem merült ki és nem zavarodott össze.

A Harrington-kastély közelében Pollyannának nem akadt játszótársa. A kastély a városka végén állt és bár elég sok család lakott a közelében, véletlenül egyiknél sem akadt hasonló korú gyermek. Ez azonban egyáltalán nem zavarta Pollyannát.

– Bánomisén – mondta Nancynak. – Nekem elég, ha sétálgathatok, nézelődhetek az utcán és figyelhetem az embereket. Jaj, de szeretem az embereket! Maga is szereti őket, Nancy?

– Hát – nem mondhatnám, legalábbis nem mindetválaszolta Nancy.

Majdnem minden délután Pollyanna kikönyörgött valami kis megbízást, aminek ürügyével sétára indulhatott erre vagy amarra. Sétái alkalmával gyakran találkozott a Remetével. Így nevezte el magában a férfit.

A Remete rendszerint hosszú fekete kabátot és fekete selyem kürtös kalapot viselt, tehát olyasmit, amit közönséges ember nem vesz fel. Borotvált, sápadt arca volt, kalapja alól kitesző haja pedig őszes. Egyenesen járt, meglehetősen gyorsan és mindig egyedül, amiért Pollyanna egy kicsit sajnálta. Talán azért is szólította meg végeredményben.

– Jónapot kívánok! Ugye, szép időnk van? – kérdezte vidáman, amikor megint egyszer találkoztak.

A férfi bizonytalan pillantást vetett maga köré, aztán habozva megállt.

– Hozzám szolt? – kérdezte szigorú hangon.

– Igenis – válaszolt Pollyanna ragyogó arccal. – Ugye, szép az idő?

– Ejnye no!... Hm, hm! – motyogott magában a férfi és továbbment.

Pollyanna nevetett. Micsoda furcsa ember!

Másnap újból találkoztak.

– Ma már nem annyira szép az idő, mint tegnap, de még mindig tűrhető – üdvözölte vidáman.

– Ejnye... Hm, hm! – morgott a férfi, éppen úgy, mint előző nap és azzal folytatta útját. Pollyanna nevetve nézett utána.

Amikor harmadszor is megszólította, a férfi hirtelen megállt.

– Mondja, kislány, kicsoda maga és miért szólít meg mindennap?

– Whittier Pollyanna a nevem. Azért szólítottam meg, mert mindig egyedül járkal. Jaj de kedves, hogy megállt! Most, hogy már bemutatkoztunk egymásnak... illetve, az ön nevét még nem tudom...

– Azt a... – morgott a férfi és a szokottnál is gyorsabban otthagya Pollyannát.

A kislány csalódott arccal nézett utána.

– Talán nem értett meg jól! Dehát utóvégre az ilyen egyoldalú bemutatkozás mégsem járja! Honnan tudjam meg a nevét?

Aznap Pollyanna borjúlábkcsonyát vitt Snownének. Harrington Polly kisasszony minden héten küldött valamit Snownének. Azt mondta, ez kötelessége, mert Snowné szegény, beteg és az ő plébániájának tagja. A plébánia összes tagjainak kötelessége, hogy segítsenek rajta. Polly kisasszony rendszerint kedd délután róttá le kötelességét Snownéval szemben. – Nem személyesen, csak Nancy útján. Ma Pollyanna könyörgött, hogy elmehessen hozzá. Polly kisasszony beleegyezett, Nancy pedig egyáltalában nem bánta, hogy nem ő megy.

– Hála Istennek, hogy megszabadultam ettől a Snownéától. Bár alapjában véve nem járja, hogy ilyesmit a maga nyakába sózok, báránykám!

– Én szíves örömet megyek, Nancy!

– Másodszor már aligha! – jósolgatta Nancy savanyú képpel.

– Miért?

– Mert a világon senki sem megy oda szívesen. Ha nem volna beteg és nem sajnálnák, senkisé tenné be a lábát. Csak a lányát szánom! Az kénytelen körülötte lenni.

– Dehát milyen ő tulajdonképpen?

A leány vállat vont.

– Hogy milyen? Hát – akárki mit tesz, sohasem tud a kedvére tenni. Még az sem tetszik neki, hogy vasárnap után hétfő következik! Ha hétfő van, azon jajgat, miért nincs kedd, ha borjúlábkcsonyát viszünk neki, csirke után nyöszörög, ha pedig csirkét kap, egész bizonyos, hogy ürücomb után fog sírni!

– Jaj, de furcsa teremtés lehet! – kacagott Pollyanna. – Örülök, hogy elmehetek hozzá. Érdekes lehet és különös. Szeretem a különös embereket – tette hozzá nagykomolyan.

– Hát különösnek ez éppen eléggé különös – legyintett Nancy.

Ez a beszélgetés járt Pollyanna fejében, amikor befordult a rozoga kis ház ajtaján. Csillogott a szeme az izgalomtól. Még egy perc és szemtől-szembe fog állni a „különös” Snownéval!

Sápadt, fáradtképzű fiatal lány jött ki elébe.

– Jóreggelt kívánok! – köszönt Pollyanna illedelmesen.

– Harrington Polly kisasszony küldött. Snownéval szeretnék beszélni.

– No, maga lenne az első, aki „szeretne” vele beszélni morogta a lány a foga között.

Szerencsére Pollyanna nem hallotta. A leány átvezette a hallon és kinyitotta előtte az ajtót.

Pollyanna belépett a betegszobába. Kicsit hunyorgott, amíg a szeme meg nem szokta a homályt. Lassan kibontakoztak előtte a szemközti fal mellett álló ágy körvonalai. Az ágyban félig ült, félig feküdt Snowné.

– Jó reggelt, Snow néni! – köszöntötte a beteget. – Polly néni üdvözli és reméli, hogy jól érzi magát. Borjúlábkcsonyát küldött magának!

– Micsodát? Kocsonyát? – válaszolt egy zsémbes hang. – Természetesen nagyon hálás vagyok érte, csak éppen jobban esett volna ma egy kis ürücomb!

Pollyanna csodálkozva nézett rá.

– Ürücomb? Én úgy hallottam, hogyha az ember kocsonyát hoz, csirkét tetszik helyette kívánni – mondta udvariasan.

– Mit mondott? – kérdezte a beteg meghökkenve.

Pollyanna sietve mentegetődzött:

– Ó, semmi különöset, igazán nem fontos. Csak Nancy mondta, hogy ha kocsonyát hozunk, akkor inkább csirkét kíván, ha csirkén van a sor, akkor inkább ürücombot szeretne. Dehát lelhet, hogy Nancy összetévesztette.

Erre már a beteg felült az ágyban. Szokatlan dolog volt ez nála, bár Pollyanna természetesen nem is sejtette.

– Kicsoda maga, Nyelves kisasszonyka? – kérdezte.

Pollyanna vidáman felkacagott.

– Jaj, engem nem úgy hívnak, Snow néni! Whittier Pollyanna a nevem és Harrington Polly kisasszony unokahúga vagyok. Itt lakom nála. Azért jöttem el ma én a kocsonyával.

Mialatt Pollyanna beszélt, a beteg szép egyenesen ült és látható érdeklődéssel hallgatta, mi-helyt azonban szóbakerült a kocsonya, bágyadtan visszahanyatlott párnájára.

– Nagyon köszönöm. A nagynénje igazán jó hozzám! Igaz, hogy az étvágyam nem a legjobb és éppen ma úgy kívántam volna az ürücombot... – Elhallgatott, és minden átmenet nélkül más tárgyra tért át. – Mert éjjel le se húnytam a szememet!

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Csak nekem sikerülne egyszer ébren maradnom! – A kocsonyástálat letette az asztalra, széket húzott az ágy mellé és kényelmesen elhelyezkedett. – Az ember annyi időt veszít ezzel a buta alvással, nem gondolja?

A beteg asszony elképedve nézett rá.

– Időt veszítünk az alvással?

– Hát persze. Én úgy szeretek élni, már pedig az nem élet, amikor az ember alszik!

A beteg erre újra felült és jól megnézte Pollyannát.

– Hát akármilyen legyek, ha láttam már életemben egy ilyen kis csodabogarat! Menjen az ablakhoz és engedje fel a függönyt, hadd nézzem meg istenigazában!

Pollyanna felállt, de zavartan izgett-mozgott.

– Ha világos lesz, akkor meglátja a szeplőimet ismondta sóhajtván. – Pedig úgy örültem neki, hogy sötét van és nem láthatja senki! – Sóhajtván odament az ablakhoz és felhúzta a függönyt. Amikor visszafordult az ágy felé, összecsapta a kezét. – Most már én is örülök, hogy világos lett, mert így legalább én is láthatom magát, Snow néni! Senkisé mondta, milyen csinos!

A beteg lemondóan legyintett.

– Én csinos volnék? – mondta keserűen.

– De még mennyire! Hát nem tudta?

Snowné vállat vont.

– Nem én. – Szegény feje negyven évet élt eddig s abból tizenötöt azzal töltött, hogy azt kívánja: bár lenne minden másképp, mint ahogy van. Közben már meg is feledkezett róla, hogy az ember néha annak is örülhet, ami úgy van és nem másképp.

– Olyan szép, nagy sötét szeme van, a haja pedig szintén fekete és göndör – hízelgett Pollyanna. – Nagyon szeretem a fekete göndör haját! (Ha a mennyországban leszek, nekem is lesz! – gondolta.) És az arca szép piros! Snow néni, maga nagyon csinos! Hát nem látja ha tükörbe néz?

A beteg visszadőlt a párnájára.

– A tükörben? Hát bizony, az utolsó tíz esztendőben nem sokat néztem magam a tükörben! Maga se tenné, ha örökké a hátán kellene feküdnie!

– El tudom képzelni – válaszolt Pollyanna részvételtjesen. – De azért hadd mutassam meg most az egyszer! – És ezzel már szaladt is az öltözőasztalhoz, felkapott egy kis kézitükröt és a beteghez vitte.

Az ágy előtt megállt és vizsla szemmel nézte végig a beteget.

– Ha megengedné, egy kicsit rendbehoznám a haját, mielőtt odaadom a tükröt. Úgye szabad?

– Hát... nem bánom, ha éppen akarja – válaszolta Snowné vonakodva. – Bár úgyis hiába. Mindjárt összeborzolódik itt az ágyban!

– Köszönöm szépen! Úgy szeretek másokat megfésülni! – lelkesedett Pollyanna. Letette a tükröt és fésű után nyúlt. – Ma csak egy kicsit megigazítom, mert alig várom, hogy lássa, milyen csinos lesz, de egyszer majd alaposan megcsinálom az egészet. Akkor lesz csak gyönyörű!

Pollyanna vagy öt percig csöndben, gyorsan és ügyesen dolgozott. A halánték mellett visszاسimított egy rakoncátlan fürtöt, a tarkón feljebb fésülte a haját, a végén pedig felrázta a párnát, és úgy helyezte el, hogy a frizura jól mutasson rajta. Közben a beteg igyekezett keserves arcot vágni: hol elhúzta a száját, hol elfintorította az orrát, de bárhogy iparkodott leplezni, benső bensejében valami kellemes izgalom-félét érzett.

– Kész! – jelentette ki Pollyanna büszkén, az asztalon álló virágvázából gyorsan kihúzott egy szál piros szegfűt és a beteg hajába tűzte. – Most már megnézheti maga is! – és diadalmasan a beteg elé tartotta a tükröt.

Az szigorú arckifejezéssel vette szemügyre saját képmását.

– Jobb szeretem ugyan a fehér szegfűt, mint a pirosat, de hát úgyis mindegy, holnapra elhervad ez is, meg az is!

– Ó, hát annak csak örülhet, mert akkor legalább friss csokrot kap – mondta Pollyanna vígan. – Így hullámokba szedve nagyon szép a haja, Snow néni! Úgye, magának is tetszik?

– Hm... hát nem mondom... de hát, úgyis vége lesz egy-kettőre az egész dicsőségnek! Hiszen folyton hánykolódom a párnámon!

– Hát nem is szeretném, ha örökké tartana, mert akkor nem csinálhatnám meg újból – felelte Pollyanna. – Mindenesetre örülhet, Snow néni, hogy fekete haja van! Az olyan remekül mutat a fehér párnán! Képzelve csak helyébe az én lenszínű varkocsaimat!

– Lehet. Én sohasem szerettem a fekete haját. Sokkal hamarabb meglátszanak benne az ősz szálak! – Snowné panaszos hangon beszélt, a tükröt azonban le nem tette a kezéből.

Pollyanna felsóhajtott.

– Nekem pedig nagyon tetszik a fekete haj! Bár az enyém volna ilyen!

Snowné ingerülten lecsapta a tükröt.

– Nem kívánná, ha az én bőrömben lenne! Nem örülne sem a fekete hajának, sem semmi egyébnek, ha egész nap ágyban kellene feküdnie, mint nekem!

Pollyanna elgondolkozva ráncolta össze a homlokát.

– Hát nehéz is lehet, nem modom! – állapította meg.

– Mi lehet nehéz?

– Az, hogy örüljön valaminek!

– Hát ez aztán igaz! – vágra rá Snowné. – Örüljek valaminek, amikor örökké ágyban kell feküdnöm! Próbáljon valamit kitalálni, aminek egy ilyen szegény asszony örülhetne!

Legnagyobb csodálkozására Pollyanna felugrott és körültáncolta a szobát.

– Ez aztán kemény dió lesz! – kiáltotta vígan. – De majd töröm a fejem, addig, amíg ki nem találok valamit. Most még nem mondhatok semmit, de mire legközelebb eljövök, bizonyára eszembe jut már valami. Isten áldja, Snow néni! Nagyon jól éreztem magam itt! – És azzal kitáncolt a küszöbön.

Snowné elképedve nézett utána.

– Ilyet se láttam még! Mit beszélt itt össze-vissza? – tűnődött, közben pedig lopva a tükör után nyúlt és megegyeszer jól megnézte magát benne: Ami igaz, az igaz: ez a kislány ért hozzá, hogy az ember haját rendbehozza. Nem is vagyok olyan csúnya – mondta elégedetten, de mindjárt nyöszörögve hozzá is tette: – De hát mi hasznom belőle?

Kicsit később Milly, Snowné lánya lépett a szobába, mire a beteg gyorsan a paplan alá csúszttatta a tükröt.

A lány elképedt pillantása az anyja hajában díszelgő szegfűtől az ablakhoz vándorolt.

– Mi az, édesanyám, felhúzatta a függönyt?
– No és? Mit bámulsz rajta? – válaszolt az anyja sértődötten. – Azért, hogy beteg vagyok, örökké a sötétben kuksoljak talán?
– Dehogy, dehogy, édesanyám – mentegetődzött Milly sietve és az orvosságosüveg után nyúlt. – Csak éppen... arra gondoltam, hogy már hónapok óta rá akartam bírni, engedjünk be napfényt a szobába és nem sikerült. Snowné nem válaszolt. Idegesen babrált a hálóköntöse csipkéjével. Végül panaszosan megszólalt:
– Igazan eszébe, juthatna már valakinek, hogy új hálóinget hozzon nekem, az örökös kocsonya helyett!
Milly erre már szólni sem tudott elképedésében. Nem csoda: a fiókosszekrényben két vadonatúj hálóing várja már hónapok óta, hogy az anyja kegyeskedjék felvenni.

9

AMELY A REMETÉRŐL SZÓL

Legközelebb, amikor Pollyanna összetalálkozott a Remetével, éppen esett az eső. Mégis napsugaras mosollyal köszöntötte.

– Ma nincs valami remek időnk! Jaj de jó, hogy nem esik örökké!

A Remete rá se nézett. Még csak nem is morgott, mint máskor.

Úgy látszik, nagyot hall, állapította meg magában Pollyanna. Ezért a legközelebbi találkozásukkor – amely már másnap bekövetkezett – jó hangosan rászólt, már csak azért is, mert nem tudta megérteni, hogyan sétálhat valaki ilyen verőfényes napsütésben lekókadtt fejjel, lesütött szemmel, hátán összekulcsolt kezekkel. Még az égbolt is olyannak látszott, mintha frissen megsikálták volna. Olyan szép reggel volt, hogy Polly néni különös kegyképpen megengedte, hogy Pollyanna már délelőtt bemenjen a városkába.

– Jónapot kívánok! Úgy örülök, hogy ma nincsen tegnap! – csiripelte vígan.

A Remete erre megtorpant. Haragos arccal nézett a kislányra.

– Idefigyeljen kislány! Legjobb lesz, ha most mindjárt, itt helyben tisztázzuk a dolgot. Van nekem egyéb gondom is, mint az időjárás. Azt sem tudom, esik-e, vagy süt a nap.

Pollyanna ragyogó arccal nézett rá.

– Azt elhiszem, hogy nem tudja! Azért figyelmeztettem rá!

– Mi? Micsoda? Hogyan? – Úgy látszott, mintha a Remete nem hinne a füleinek.

– Azt mondtam: azért figyelmeztettem rá, hogy észrevegye, milyen remekül süt a nap. Biztos voltam, hogy örülni fog neki, ha végre-valahára észre veszi!

– Azt a!... – A Remete nem fejezte be a mondatot csak furcsán tehetetlen kézmozdulatot tett, hátat fordított Pollyannának és elindult, de két lépés után meggondolta és visszafordult.

– Mondja, kislány, nem volna okosabb, ha magához hasonló gyerekekkel beszélgetne?

– Nagyon szívesen megtenném, de a környéken egy sincs. De nem is bánom. Szeretem én az öregeket is, megszoktam őket a nőegyletben.

Úgy látszott, mintha a Remete mogorva arcán valami kis mosolyféle nagynehezen utat törne magának.

– Hm... nőegylet? Talán azt hiszi rólam, kislány, hogy én is a nőegylet tagja vagyok?

Pollyanna vidáman felkacagott.

– Dehogyan! Cseppet sem hasonlít a nőegyleti hölgyekhez! Vagyis, természetesen, legalábbis olyan csinos, mint azok – tette hozzá udvariasan. – Én azt hiszem, Remete úr, maga sokkal kedvesebb, mint amilyennek látszik!

A férfi meghökkenve nézett rá.

– Azt a...! – ismételte, hirtelen megfordult és sietve távozott.

Legközelebb, amikor találkoztak, a Remete különös kifejezéssel egyenesen Pollyanna szemébe nézett, ami igen tetszett a kislánynak.

– Jó estét – mondta, kicsit mereven, de barátságosan. – Talán jobb lesz, ha mindjárt megmondom: észrevettem, hogy süt a nap!

Pollyanna vidáman bólogatott.

– Nem kellett megmondania! Láttam én azt anélkül is!

– Ugyan! És miből?

– Hát a szeméből, a mosolyából!

A Remete úr morgott és továbbsietett.

Ezentúl, ha találkoztak, a Remete sohasem ment el szó nélkül Pollyanna mellett. Néha még az is megesett, hogy ő szólította meg elsőnek, bár ritkán jutott tovább egy-egy „jó napot”-nál. Egy ilyen alkalommal Nancy is a kislánnyal volt.

Kerekre nyílt a szeme.

– Csak nem beszélt magával ez az úr?

– Dehogynem! Mindig beszélgetünk! – válaszolt Pollyanna.

– Mindig beszélgetnek? Szentséges ég! Tudja-e, hogy kicsoda?

Pollyanna tagadólag ingatta a fejét.

– Nem én. Én megtettem a magamét, bemutatkoztam, ő azonban nem mondta meg, hogy hívják.

Nancy nagyot nézett.

– Báránkám, ez az úr már évek óta nem szól senkihez, hacsak az üzleti ügyei miatt nem kell beszélnie. Pendleton Johnnak hívják. Lélekegyedül lakik odafenn a dombon, a nagy Pendleton-házban. Még szakácsnőt sem tűr maga körül, mindennap lejár a szállodába étkezni. Ismerem a takarítónőjét, Miner Sallyt. Azt mondja, még arra se jár rá a nyelve, hogy megmondja, mit akar enni. Legtöbbször neki kell kitalálnia. Csak az a fontos, hogy valami olcsó legyen! Azt már mondanía sem kell, Sally anélkül is tudja!

Pollyanna bólogatott.

– Ezt értem – mondta nagykomolyan. – Ha az ember szegény, olcsó dolgokat kell ennie. A papa meg én sokszor étkeztünk vendéglőben. Rendszerint babot ettünk füstölthallal. Minden nap elmondtuk egymásnak: micsoda szerencse, hogy szeretjük a babot! Főképpen akkor mondtuk, ha a szomszéd asztalnál pulykát ettek. Dehát a pulyka elérhetetlen volt, az hatvan centbe került! Pendleton úr szereti a babot?

– Hogy szereti-e? Nem fontos az, kisasszonyka! Pandleton úr nem szegény ember! Majd felveti a pénz, annyit örökölt az apja után. Az egész városban ő a leggazdagabb ember. Ha kedve szottyanna hozzá, százdollárosokat ebédelhetne és meg sem érezné!

Pollyanna vígan kuncogott.

– De Nancy, hát hogy ebédelhet valaki százdollárosokat úgy, hogy észre sem veszi? És mikor a rágásra kerül a sor?

– Ó, ó, báránkám, nem úgy értettem! Azt akartam vele mondani, hogy annyi a pénze, hogy azt tehet vele, amit akar! De nem adja ki a viláért sem, mind félreteszi.

– Bizonyára a szegény pogányok részére – vélekedett Pollyanna. – Ez nagyon szép tőle, Nancy! Ez annyit jelent, hogy az ember önmegtágadást végez és vállára veszi kersztjét. Én tudom, mert a papa elmagyarázta.

Nancy éppen rajta volt, hogy haragosan válaszoljon, de egy pillantást vetett Pollyanna ártatlan, ragyogó arcocskájára és lenyelte a modókáját. Aztán ismét felülkerekedett benne a kíváncsiság.

– Kisasszonyka, becsületesem, rém furcsa dolog, hogy az az ember beszél magával! Senkihez nem szól egy szót sem és egészen egyedül lakik abban a nagy házban, ami tele van

mindenféle szép holmival, legalábbis úgy beszélnek. Némelyek azt mondják róla, hogy egy ke-
rékkel több van a fejében, mások meg azt állítják, hogy csontváz van a kamrájában.

Pollyanna elszörnyedve nézett rá.

– Csontvázat őriz a kamrájában? Ó Nancy, micsoda borzasztó gondolat! Miért nem dobja ki?

Nancy vihogott. Rögtön észrevette, hogy Pollyanna szószerint értette, amit modott, de, gon-
dolta, ugratja egy kicsit s ezért nem adott bővebb magyarázatot.

– Mindeki beszéli, hogy nagyon furcsa ember. Néha évekig kóborol a világban, mindenféle
pogány országban, Egyiptomban meg Ázsiában, meg Szahara sivatagában.

– Értem – bólintott Pollyanna. – Szóval misszionárius!

Nancy nevetett.

– Ezt nem mondtam, Pollyanna kisasszony. Ha hazajön, mindenféle könyvet ír, holmi öreg
cserepekről, amiket ott talált a sivatagokban. Arra nem sajnálja a pénzt! Idehaza azonban min-
den garast a fogához ver.

– Hát persze, hogy takarékoskodnia kell, ha a szegény pogány gyerekeknek adja a pénzt –
jelentette ki Pollyanna. – Ő is különös ember, én pedig szeretem a különös embereket!

– Hát különösnek tényleg különös – jegyzte meg Nancy kurtán.

– Mindenesetre örülök, hogy szóbaáll velem – fejezte be a beszélgetést Pollyanna elégedett
sóhajjal.

10

MEGLEPETÉS SNOWNÉ RÉSZÉRE

Pollyanna a következő héten ismét meglátogatta Snownét. Bekukkantott a betegszobába,
amely el volt sötétítve, úgy, mint első alkalommal.

– A kislány van itt Harringtonéktól – szólta be Milly az ajtón unott hangon, aztán magukra
hagyta őket.

– Maga az? – hangzott az ágy felől egy nyöszörgő hang. – Emlékszem magára, kislány! Azt
hiszem, akárki emlékezne magára! Miért nem jött tegnap? Tegnap vártam!

– Igazán? Milyen jó, hogy csak egy napig kellett rám várnia, Snow néni! – Pollyanna gon-
dosan elhelyezte kosarát egy székre, majd körülnézett. – Tyűh, de sötét van itt! – Ezzel oda-
ment az ablakhoz és anélkül, hogy sokat kérdezett volna, felengedte a függönyt. – Így leg-
alább látom, Snow néni, szépen megcsinálta-e a haját. Jaj, dehogy! De nem baj, legalább én
megfésülhetem! Most pedig találja ki, mit hoztam!

A beteg nyugtalanul fészkelődött.

– Mintha nem volna egészen mindegy! – mondta elhaló hangon, közben azonban a pillantá-
sa már kíváncsian körülsétálta a kosarat. – Mi van benne?

Pollyanna ragyogó arccal nézett rá.

– Találja ki! Mire van étvágya?

A beteg rosszkedvű arcot vágott.

– Hogy mit szeretnék? Olyan mindegy! Mindennek egyforma az íze! Úgyszincs étvágyam!

Pollyanna kacagott.

– Nem baj! Akkor mondja meg, hogy mit szeretne, ha volna étvágya?

Az asszony nem válaszolt rögtön. Annyira megszokta már, hogy mást kívánjon, mint ami
van, hogy nehezebbre esett ez egyszer egyenes választ adni arra: mit is szeretne tulajdonképpen?
Dehát valamit csak kell mondania! Ez a különös gyermek úgysem hagyja addig békén.

– Hát lehetne persze ürücomb...

– Hoztam! – vágta rá Pollyanna diadalmasan.
– Dehát nem azt kívántam! – hangzott a panaszos válasz. Most már, hogy tudta mi van a kosárban, a beteg egyszerre tisztában volt vele, hogy mit ne akarjon. – Ma éppen csirkét ennék!
– Azt is hoztam – jelentette ki Pollyanna büszkén.

A beteg elbámult.

– Igazán?

– Bizony! És még borjúkocsonyát is! Annyira szerettem volna, hogy egyszer biztosan meglegyen az, amit szeretne! Ezért megbeszéltük Nancyval a dolgot. Persze, midenből csak keveset hoztam. Jaj de örülök hogy éppen csirkét kíván! – fecsegett tovább és közben kiemelte a három kis csuprot a kosárból. – Tudja, útközben eszembe jutott, mi volna, ha éppen ma pacalra, vagy hagymára volna étvágya, szóval olyasvalamire, amit nem hoztam? Nagyon kétségbe lettem volna esve! Hiszen annyira igyekeztem, hogy mindene meglegyen, amit esetleg kívánhat.

A beteg nem válaszolt. Valami régen nem érzett melegség motozott benne. Mintha meg volna hatva egy kicsit.

Pollyanna közben felrakta egymás mellé a három csuprot az asztalra.

– Itt van, tessék! Lehet, hogy holnap éppen ürücombra fog a foga fájni! Hogy érzi magát ma?

A beteg erre a kérdésre rögtön visszazökkent a megszokott, nyafogó hangnembe.

– Elég rosszul, köszönöm! Ma elmaradt a reggeli szundikálás. Higgins Nelly a szomszédban most kezdte meg zogoraleckéit. Majd kibújok a bőrömből a gyakorlása hallatára! Egész dél előtt verte a zongorát! Nem tudom, mit csinállok, ha így folytatódik!

Pollyanna részvételtjesen bólogatott.

– Tudom, tudom! Rettenetes az ilyesmi! Egyszer a szegény Whitené is ilyen helyzetben volt. Izületi gyulladása volt és nem tudott megfordulni az ágyban szegény feje. Azt mondta, akkor könnyebben viselné. Maga meg tud fordulni, Snow néni?

– Hát persze.

– Meg tud fordulni, ha úgy érzi, már nem bírja tovább azt a kalimpálást?

Snowné rábámult.

– Hát persze, hogy meg tudok, sőt, az ágyban akármerre tudok mozogni – mondta kissé ingerülten.

– De boldog lehet, hogy tud mozogni! Whitené nem tudott. Ha az embernek izületi gyulladása van, meg sem tud moccanni, akármennyire kívánna is, mondta Whitené. Azt is mondta, hogy tisztára megbolondult volna, ha nem gondolt volna White úr nővérének a fülére.

– Kinek a fülére?

– Jaj, persze elfelejtettem, hogy Snow néni nem ismeri Whiteéket. White kisasszony süket volt, iszonyú süket és mikor Whitené beteg lett, odajött hozzájuk lakni, hogy ápolja, és vezesse a háztartást. Na és annyira kellett kiabálni szegénnyel, amíg megértett valamit, hogy azontúl Whitené már sohasem panaszkodott, ha hallotta azt a szörnyű zongorajátékot, mert arra gondolt, inkább hallgatja, csak ne legyen süket, mint a sógornője. Akkor már ő is játszotta a játékot. Elmagyaráztam neki.

– Miféle játékot?

Pollyanna összecsaptaa kezét.

– Na tessék, most majd elfelejtettem! Snow néni, egész héten gondolkoztam, amíg rájöttem, minek örülhetne maga!

– Hogy én minek örüljek? Mi jut az eszébe?

– De Snow néni, hiszen már a múltkor megbeszéltük!

Azt mondtam, majd kitalálok valamit, aminek örülhet, annak ellenére, hogy egész nap az ágyban kell feküdnie!

– Ó, hát erről van szó? – mondta a beteg keserű gúnnyal. – Emlékszem rá, de nem gondoltam volna, hogy komolyan veszi az ilyen badarságot!

– Miért nem? És találtam is valamit! – válaszolta Pollyanna diadalmasan. – Igaz, hogy nem volt könnyű, de hát annál érdekesebb. Meg is mondom őszintén: jóideig nem jutott az eszembe semmi. A végén mégis kisütöttem valamit.

– Úgy, igazán? – érdeklődött Snowné gúnyos udvariassággal. – Halljuk a világraszóló bölcsességet.

Pollyanna nagy lélegzetet vett, aztán ünnepélyesen nekifogott mondókájának.

– Arra gondoltam, Snow néni, mennyire örülhet, hogy a többi ember nem mind beteg és ágybanfekvő, mint maga!

Snowné rámeredt a kislányra. A pillantás cseppet sem volt barátságos.

– Óriási! – mondta gúnyos mosollyal.

Pollyannát azonban nem lehetett megzavarni.

– Most pedig elmagyarázom, hogy miben áll a játék. Majd meglátja, milyen szívesen játsza majd, hiszen magának, Snow néni, igazán nehéz lesz és már megmondtam, hogy mennél nehezebb annál érdekesebb. – És Pollyanna belefogott, hogy elmondja a történetet a misszióshordóról, a babáról, amely nem jött és a mankókról, amelyek helyette érkeztek.

Alig fejezte be a mesét, nyílt az ajtó és Milly lépett be rajta.

– A nagynénje üzeni, kisasszony, hogy induljon már haza. Telefonált a szomszédba Harlowékhoz, hogy siessen, mert ma még gyakorolnia kell a zongorán.

Pollyanna felállt. Látszott rajta, hogy nem szívesen indul.

– Hát akkor megyek – mondta sóhajtva. – Majd szaladok, hogy idejében hazaérjek! – Egyszerre felkacagott. – Nem gondolja Snow néni: örülhetek, hogy van lábam, amivel szaladni tudok?

Nem kapott választ. Snowné lehúnyt szemmel feküdt az ágyban. De Milly nagy meglepetéssel látta beesett arcán a könnyek nyomát.

– Jóestét! – kiáltott vissza Pollyanna a küszöbről. – Nagyon sajnálom, hogy ma nem jutottam hozzá, hogy a haját megfésüljem! No nem baj, majd leg özebb!

*

Telt, múlt a július. Pollyanna részére – és ezt nem győzte ismételni nagynénje előtt – boldog napok sorozata volt. Amire Polly kisasszony fáradt hangon rendszerint ilyesformán válaszolt: – Jól van, Pollyanna, természetesen szívből örülök, hogy az itt töltött időt boldog időnek nevezed. Remélem azonban, hogy ezenkívül hasznosan gyümölcsöző is, különben kötelességemet csak félig teljesíteném.

Mi más lehet az ilyen beszédre a válasz, mint ölelés és csók? Bár Polly kisasszony még most is megrökönyödéssel fogáta Pollyanna gyengéd kitöréseit. Egyszer azonban Pollyanna nem állta meg szó nélkül.

– Polly néni, hát nem elegendő, ha az ember élete egyszerűen boldog és semmi más?

– Nem, Pollyanna.

– Szóval, hasznosnak gyümölcsözőnek is kell lennie?

– Természetesen.

– Polly néni, mi az, hogy : hasz-no-san gyü-möl-cső-ző?

– Hát – hogy is mondjam – azt jelenti, hogy hasznot hajt, hogy valami eredményt tud felmutatni. Micsoda különös gyermek vagy!

– Akkor, ha az ember örül valaminek, az nem hasznosnak gyümölcsöző?

– Hát persze, hogy nem.

– Ez baj, Polly néni. Akkor aligha tetszenék neked a játék, sőt attól félek sohasem fogod játszani.

– Miféle játékot?

– Azt, amit papa... – Pollyanna ajkába harapott. – Nem fontos, Polly néni!

Polly kisasszony összehúzta a szemöldökét.

– Mára elég volt, Pollyanna – mondta szigorúan és a varrólecke ezzel végetért.

Délután Pollyanna lefelé indult a padlásról, de alig lépett ki az ajtón, Polly nénibe ütközött.

– Polly néni, milyen aranyos, hogy meglátogatsz! Parancsolj befáradni! Imádom a vendégeket! – Ezzel felszaladt a lépcsőfokon és kitárta az ajtót.

Polly kisasszonynak alapjában véve eszeágában sem volt, hogy hugát meglátogassa. Egy fehér gyapjúsálért ment fel a padlásra, amely az egyik ládában volt eltéve. Ő maga volt legjobban meglepve, amikor egyszerre csak Pollyanna szobájában találta magát, az egyik, kényelmetlen, egyenes hátú széken ülve. Dehát ez nem volt az első eset! Hányszor fordult már elő Pollyanna érkezése óta, hogy Polly kisasszony valami érthetetlen okból kifolyólag pontosan az ellenkezőjét tette annak, mint amire készült! Pollyanna eközben ide-oda röpdösött a szobában, mintha egy palota dísztermében fogadná a vendégsereget.

– Nagyon szeretem a vendégeket – ismételte – különösen, amióta saját szobám van. Azelőtt is volt külön szobám, de tetszik tudni, az csak bérelt szoba volt, nem volt az enyém, mint ez. Polly néni, ugye ez az én saját szobám? – Hogyne, hogyne – válaszolt Polly néni és magában azon törte a fejét, miért ül itt tulajdonképpen és miért nem megy a sálért a padlástérbe?

– Polly néni, én úgy megszerettem ezt a szobát, hogy már eszembe se jut, hogy nincs benne se szőnyeg, se függöny, se képek, amit annyira kívántam Hirtelen észbekapott, a haja tövéig elpirult és sietve egészen másról kezdett fecsegni.

Polly néni azonban nem lehetett eltéríteni a tárgytól.

– Mit akartál mondani, Pollyanna?

– Se... semmit, nénikém, igazán semmit! Csak kicsúszott a számon!

– Az elég gyakran megesik veled – válaszolt Polly kisasszony hűvösen. – De ha már belefogtál, mondd végig.

– De Polly néni, igazán nem fontos! Éppen csak arról volt szó, hogy előre elképzeltem: lesz a szobámban szőnyeg, meg csipkefüggöny az ablakon, meg mindenféle. Dehát, természetesen...

– Előre elképzelted? – vágott közbe nagynénje szigorúan.

Pollyannának ekkorra már a füle is lángvörös volt.

– Tudom, persze, Polly néni, hogy helytelen dolog volt elképzelni – mentegetődzött ijedten.

– Igazán csak azért történt, mert mindig kívántam szép holmikat és sohasem volt nekem. Igaz, hogy a hordóban egyszer érkezett két pokróc, de az egyik tintafoltos volt, a másik meg rongyos, képünk pedig sohasem volt egyéb mint az amelyet papa... illetőleg úgy értem amit eladtunk, a másik pedig első nap eltörött. Ha nem lett volna így Polly néni, hidd el, semmit sem képzeltem volna, akkor első nap, amikor átmentünk a hallon, föl egészen ide és folyton arra gondoltam, milyen gyönyörű lesz az én szobám! De Polly néni, édes Polly néni, ez mind csak néhány percig tartott, aztán el is múlt és kezdtem örülni, hogy... hogy nincs tükör a szobámban, mert akkor nem láthatom a szeplőimet, és igazán, szebb képet el sem lehet képzelni, mint a kilátást itt az ablakból... meg aztán te, Polly néni, mindig olyan nagyon jó vagy hozzám, hogy...

Itt Polly néni hirtelen felállt a székről. Érthetetlen okból most már az ő arca is lángvörös volt.

– Jól van, Pollyanna – mondta fagyosan – eleget beszéltél! – Ezzel kilibegett a szobából és lement a földszintre. Csak a nappaliba érve jutott eszébe, hogy tulajdonképpen a fehér sál miatt mászott fel a padlásig.

Másnap reggel Polly kisasszony becsengette Nancyt.

– Nancy – mondta szokott, szigorú hangján – hordja le ma délelőtt Pollyanna kisasszony holmiját az első emeleti szobába. Úgy határoztam, hogy egyelőre ott fog lakni.

– Igenis, kisasszony – válaszolt Nancy, magában pedig hozzátette: – Szentséges egek!
Egy perccel később pedig vígan köszöntött be Pollyannához:
– Idehallgasson, mi az újság, kisasszonyka! Leköltözik az első emeleti szobába, le bizony!
Pollyanna egészen belesápadt.
– Komolyan mondja, Nancy?
– De még milyen komolyan! – válaszolt Nancy és már ki is cibálta a szekrényből Pollyanna ruháit. – Azt mondta, vigyem le a holmiját, hát viszem is, mielőtt meggondolná.
Pollyanna azonban be sem várta a modat végét. Nyaktörő iramban repült lefelé a lépcsőn.
Két ajtó csapódott be jókora zajjal, amíg Pollyanna végre elérte célját: Polly néni.
– Polly néni, Polly néni, igazán leköltözöm? Hiszen abban a szobában minden van a világon: szőnyeg, függöny és három kép a falon, – a negyedikről eltekintve, mert az ablak ugyanoda nyílik, mint a régi szobámé! Ó, ó, édes Polly néni!
– Jól van, Pollyanna, nagyon örülök hogy tetszik az új szobád, ha már ennyire fontosak neked a szép holmik, remélem, hogy kellőképpen fogsz vigyázni mindenre. Ettől eltekintve állítsd fel azt a széket, amelyet felfordítottál. És az utolsó három percben két ajtót csaptál be – tette hozzá Polly kisasszony szigorúan, még a szokottnál is szigorúbban, mert valami érthetetlen okból nagy kedve lett volna egy kicsit sírni és ezt lepleznie kellett. Pedig általában Polly kisasszony nem volt síró baba.
Pollyanna felállította a széket.
– Hát igaz, becsaptam az ajtókat – ismerte be vidáman. – De hát éppen most tudtam meg, hogy a másik szobába költözöm és ha te, Polly néni, ilyen jó hírt kaptál volna, bizonyára te is bevágtad volna az ajtókat... – Pollyanna elhallgatott és kutató szemmel nézett nagynénjére. – Polly néni, mondd, csaptál te be valaha egy ajtót?
Polly kisasszony megbotránkozva nézett rá.
– Nem hiszem, Pollyanna!
A kislány megsóválta a fejét.
– Szegény Polly néni! – mondta részvételleljesen.
Az elképedve nézett rá.
– Miért sajnálsz, Pollyanna?
– Hát csak azért, Polly néni, mert ha úgy érezted volna: be kell vágnod az ajtót, hát bevágtad volna, ha pedig sohasem vágtad be, az azért van, mert sohasem örültél valaminek istenigazában. Mert akkor megtetted volna! Polly néni, milyen rémes, hogy sohasem örültél semminek iszonyúan!
A nagynéni levegő után kapkodott.
– Pollyanna!
De Pollyanna már eltűnt a szobából és csak a padlásajtó hangos csapódása jelezte merre jár. Felszaladt, hogy segítsen Nancynak a költözködésben.
Polly kisasszony egyedül maradt gondolataival. Kicsit zavart volt. Igaz, hogy bizonyos dolgoknak ő is örült valamikor... természetesen...

11

AMELYBEN JIMMY BEMUTATKOZIK

Eljött az augusztus és mindenféle változást és meglepetést hozott. Éppen csak Nancy nem lepődött meg semmitől. Amióta Pollyanna itt volt a házban, megszokta, hogy a lehetetlen is lehetségessé váljék.

Itt volt elsősorban a kiscica esete.

Pollyanna akadt rá néhány percnyire a háztól, az országút mentén. A cica panaszosan nyávogott. Pollyanna kihallgatást tartott minden környékbeli házban s amikor megállapította, hogy a kiscica sehová sem tartozik és senkisémet tart rá igényt, hazahozta magával. Mintha ez volna a legtermészetesebb dolog a világon.

– Milyen szerencse, hogy nem találtam meg a gazdáját! – mondta nényének örömtől sugárzó arccal. – Egész idő alatt reméltem, hogy megtarthatom. Úgy szeretem a cicákat! Tudtam, hogy te is örülni fogsz neki, Polly néni!

Polly kisasszony egy pillantást vetett a Pollyanna karján pihenő szerencsétlen, szürke kis gomolyagra. Önkénytelenül összerázkódott. Polly kisasszony nem szerette a cicákat, még az egészséges, ápolt cicákat sem.

– Brr, Pollyanna, micsoda piszkos kis dög! Egészen biztosan beteg és tele van bolhával!

Pollyanna gyöngéd pillantással szemlélte a kis állatot.

– Hát persze, hogy beteg és bolhás! És hogy reszket! Bizonyára nem tudja még, hogy itt tartjuk a házban.

– Hát erről más sem tud – válaszolt Polly kisasszony jelentőségteljesen.

Pollyanna azonban teljesen felreértette nénye szavait.

Dehogy nem tud, Polly néni! Megmondtam én mindenkinek, hogyha nem kerül elő a gazdaja, megtartjuk. Tudtam, hogy szeretni fogod a szegény kis árva jószágot.

Polly kisasszonynak nyelvéen volt a válasz, de mégsem szólt. Megintcsak tehetetlennek érezte magát. Pollyannából csak úgy sugárzott a „jóságába” vetett bizalom. Mit volt mit tenni hallgatott.

Pollyanna buzgón vakargatta a cicát füle mögött.

– Tudtam, nem engeded, hogy ez a szegény cica árván barangoljon, otthont keresve, a nagyvilágban. Hiszen engem is befogadtál, Polly néni! Pedig nekem ott volt a nőgyelet, a cicának pedig senkije a világon! – És ezzel boldogan szaladt ki a szobából, mint aki jól végezte dolgát.

– Pollyanna Pollyanna! – kiáltott utána nagynénje – én nem akarom, hogy... – De Pollyanna már nem hallotta. Éppen berontott a konyhába és örömmel tudatta Nancyval a nagy újságot.

– Nancy, Nancy, nézze meg ezt az édes kiscicát! Polly néni meg én fogjuk felnevelni! – A nappaliban pedig Polly kisasszony, aki szívből utálta a macskákat, nagyot nyelt és tehetetlen mozdulattal tárta szét a két kezét.

Másnap kutya is került a házhoz. Még piszkosabb és zörgőbb csontú volt, mint a cica, Polly kisasszony pedig, legnagyobb elképedésére ismét arról értesült, hogy ő minden kóbor kutya és elveszett cica mentőangyala. Pollyanna ruházta rá ezt a cseppet sem áhított szerepet és szegény Polly kisasszony, aki a kutyákat talán még jobban utálta, mint a cicákat, még csak ellenkezni sem bírt.

Egy héttel később Pollyanna toprongyos, vézna kisfiú kíséretében állított be és be akarta sorozni a cica és a kutya mellé. Erre azonban már Polly kisasszonynak is megjött a szava.

A dolog a következőképpen történt:

Egy szép kedd reggel Pollyanna a megszokott borjúlábkcocsonyával meglátogatta Snowné. A beteg asszony és a kislány most már nagy barátságban voltak egymással. A barátság Pollyanna harmadik látogatásánál kezdődött, akkor, amikor elmagyarázta Snownének a „játék” mibenlétét. Most már Snowné is játszotta a játékot Pollyannával együtt. Egyelőre még nem volt valami ügyes játékos. Annyi éven át megszokta, hogy mindig csak lógassa az orrát. Ezért nehezen tudott beletörődni, hogy örülni is lehet valaminek. Pollyanna azonban jó tanítómesternek bizonyult. Hangos, vidám kacagása közben könnyen ment a tanulás. Éppen aznap, Pollyanna legnagyobb gyönyörűségére, Snowné azt találta mondani, hogy örül a kocsonyának, mert éppen azt kívánta. Nem tudta, hogy Milly már az ajtóban megsúgta

Pollyannának hogy a lelkipásztor felesége éppen aznap szintén küldött egy jókora tál kocsonyát.

Erre gondolt Pollyanna, amikor megpillantotta a kisleányt.

A gyermek az árokparton kuporgott mint egy halom szerencsétlenség és elbúsultan faricskált egy pálcikát.

– Halló! – köszönt rá Pollyanna barátságosan.

A gyermek futólag felpillantott.

– Halló – válaszolt rosszkedvűen.

Pollyanna nagyot nevetett.

– Olyan képet vágsz, mintha még borjúlábkocsonyának sem tudnál örülni – mondta.

A fiú csodálkozva nézett rá, aztán vállat vont és törött pengéjű, éles bicskájával újból neki-esett a pálcikának.

Pollyanna egy pillanatig habozott, aztán kényelmesen letottyant melléje a vízbe. Akármennyit hangoztatta, hogy jók neki az „öregesek” is, megszokta már a nőegyleti tagokat, néha nagyon vágyakozott hasonlókorú játszótárs után. Most, hogy végre gyermek akadt az útjába, elhatározta, hogy nem engedi el egyhamar.

– Engem Whittier Pollyannának hívnak – mutatkozott be, mint jólnevelt kislányhoz illik. – Neked mi a neved?

A gyermek zavartan fészkelődött. Már-már arra gondolt, hogy odébb áll, de aztán mégis maradt.

– Bean Jimmy a nevem – morogta barátságosan.

– Hát akkor most már ismerjük egymást. Örülök, hogy te is megmondtad a neved. Vannak, akik nem mondják meg. Én a Harrington-házban lakom. Te hol laksz?

– Sehol.

– Sehol? Az lehetetlen. Mindenki lakik valahol.

– Hát pedig velem most így van. Új helyet keresek.

– Ó! És hol az az új hely?

A gyermek haragos pillantást vetett rá.

– Buta liba! Azt hiszed, keresném, ha már tudnám, hol van?

Pollyanna kicsit felhúzta az orrát. Nem nagyon kedves ez a kisleány. Senkinek sem tetszik, ha buta libának nevezik. Dehát mégis csak gyermek, nem öreg, mint a többiek mind.

– Azelőtt hol laktál? – kérdezte.

– Hallod-e, ennyit még az iskolában sem kérdeznek!

– Hát mit csináljak, ha nem mondasz semmit? Miért nem beszélsz? Ha te beszélnél, én hallgatnék.

A gyermek elvigyorodott. Nehezen ment, látszott, hogy ritkán teszi szegényke. Az arca egy árnyalattal barátságosabb lett.

– No nem bánom, beszéllek, ha éppen kell. Bean Jimmynek hívnak. Már majdnem tizenegy éves vagyok. A múlt évben kerültem az árvaházba, de ott olyan rettentő sok a gyermek, hogy láttam nem kellek én senkinek. Hát otthagytam őket. Most valami helyet keresek magamnak, de még nem találtam. Olyasvalamit szeretnék találni, ami hasonlítana más gyerekek otthonához és egy mama is lagnék benne, nem pedig a főnökasszony. Meg szeretnék egy pár... izé, – hogy is mondjam? – hozzátartozót. Nem volt hozzátartozóm, amióta... édesapám meghalt. Azért keresek most valami rendes helyet. Már négy házban voltam, de nem kellek senkinek. Pedig nem kérem ingyen, dolgoznék én! Még mire kíváncsi?

A gyermek egész belelovalta magát az elkeseredésbe, Pollyanna részvétlenül nézte.

– Ó, Jimmy – mondja – micsoda szörnyűség! Hát igazán nem kellesz senkinek? Tudom én, micsoda érzés az, mert amikor meghalt az édesapám, nekem sem maradt más, csak a nőegylet, amíg Polly néni magához nem... – Itt Pollyanna hirtelen elhallgatott. Remek ötlete támadt!

– Jimmy, Jimmy, már tudom, hol fogsz lakni! Polly néni egészen biztosan befogad! Hát nem fogadott be engem, meg Fluffyt és Buffyt, pedig az csak kutya meg macska! Gyere velem! Nem is tudod elképzelni, milyen jó az én Polly nénim!

Bean Jimmy vékony kis arca felderült.

– Becsületszavára, befogadna? Nem kérem ingyen, dolgoznék. Nagyon erős vagyok! – mondta, feltúrte ingeujját és büszkén megmutatta sovány, vézna kis karját.

– Csak gyere velem egész nyugodtan. Fogalmad sincs róla, micsoda kedves teremtés Polly néni – a legkedvesebb a világon, amióta a mama felment a mennyországba. És van hely a házban, bőven.

Pollyanna felugrott és karjánál fogva felrúgta Jimmyt is. Elindultak.

– Nagyon nagy a mi házunk – mesélt tovább. – Lehet ugyan – tette hozzá kicsit ijedten – hogy egyideig a padlásszobában kell majd aludnod. Én is ott aludtam eleinte. De nem is olyan rossz! Most már van zsalu az ablakon, hát nem lesz annyira meleg és a legyek se tudnak berepülni, a bacilusokkal együtt. Te tudtál róla, hogy a legyek bacilusokat cipelnek a lábukon? Rém érdekes dolog! Talán Polly néni veled is elolvastatja azt a könyvet a legyekről, ha jó leszel, illetve, ha rossz leszel. És neked is vannak szeplőid – Pollyanna jól szemügyre vette új barátját úgy, hogy te sem fogod bánni, hogy nincs tükör a szobában. Egészen jó lesz neked ez a szoba – mondta Pollyanna. Aztán elhallgatott, de nem azért, mert nem lett volna mit beszélnie, hanem mert szaladtak s így kifogyott a lélegzete.

Bean Jimmy nem sokat értett az egész szóáradatból, de azért elismerő pillantással mérte végig Pollyannát.

– Még ilyet sem láttam! Így szaladni, közben meg egyre csak fecsegni, megállás nélkül!

Pollyanna kacagott.

– Ennek csak örülhetsz – mondta – mert ha én beszélek, azalatt te hallgathatsz!

*

Mihelyt beértek a házba, Pollyanna habozás nélkül néniéhez kalauzolta új pártfogoltját.

– Polly néni, idenézzen! – újságolta lelkendezve. – Hoztam én valakit! Többet ér még Fluffynél és Buffynél is! Igazi, eleven kisfiú, akit felnevelhetsz. Azt mondja, szívesen alszik a padlásszobában is és dolgozni is fog, bár inkább nekem lesz szükségem rá, hogy játsszak vele.

Polly kisasszony először elsápadt, utána meg elvörösödött. Nem értette ugyan egészen, amit Pollyanna mondott, de amennyit megértett belőle, az elég volt neki.

– Pollyanna, mit jelentsen ez? Ki ez a szutykos kis csavargó? Hol szedted fel? – kérdezte szigorúan.

A „szutykos csavargó” aggódó pillantást vetett az ajtó felé. Pollyanna azonban vígan felkacagott.

– Jaj, hiszen még meg sem mondtam, hogy hívják! Úgy látszik, nem vagyok jobb a Remeténél! Hát szutykosnak szutykos szegény, az igaz, éppen olyan, mint Fluffy meg Buffy volt, amikor befogadtuk őket. De ha megmosdatjuk, ugyanolyan helyes lesz, mint ők, és... és jaj, hát még mindig nem mondtam meg a nevét! Ez Bean Jimmy. Polly néni.

– No és mit akar itt?

Pollyanna csodálkozva nézett néniére.

– De hiszen már megmondtam, Polly néni! Neked hoztam. Itt fog lakni velünk. Valami rendes házat keres és hozzátartozókat. Elmondtam neki, milyen jó voltál Fluffyhez meg Buffyhez és mondtam, hogy hozzá még kedvesebb leszel, hiszen ez se nem kutya, se nem kiscica, hanem egy valódi gyerek!

Polly kisasszony védelmezően emelte fel a kezét. Az a bizonyos tehetetlenségi érzés már-már újra hatalmába kerítette. De most az egyszer mégsem hagyta magát, bár szemelláthatólag nehezebbre esett.

– Elég volt, Pollyanna! Ez már a teteje mindennek! Nem elég, hogy mindenféle kóbor kutyát és bolhás cicát szedtél össze, most meg egy szutykos kis csavargót hozol magaddal, aki...

Erre már a gyerek is megmozdult. A szeme felvillant, a fejét felkapta. Odaállt Polly néni elé és félelem nélkül farkasszemet nézett a szigorú hölgygel.

– Én nem vagyok szutykos kis csavargó, naccsága. Nem is kell magától semmi! Én megdolgoztam volna a lakásért és ellátásért! Nem is jöttem volna ide, ha ez a kislány tele nem fecsegi a fejemet, hogy maga milyen jó és kedves és hogy nincs is egyéb kívánsága, minthogy én idejöjjek lakni! Hát csak ezt akartam modani! – Ezzel ean Jimmy méltóságteljesen kihúzta vézna kis derekát, ami kicsit kacagtató lett volna, ha nem annyira szánalmas látvány és kísértalt a szobából.

Pollyanna majdnem sírva fakadt.

– Ó, Polly néni! Én azt hittem, örülni fogsz, hogy még egy gyermekünk lesz! Igazán azt hittem...

Polly kisasszony parancsoló mozdulattal elhallgattatta Bean Jimmy szószólóját. Az idegei nem bírták tovább. Ott csengtek fülében a kisfiú szavai. Kedves és jó... Az a bizonyos tehetlenség megint erőt vett rajta, de nagy erőfeszítéssel lerázta magáról.

– Pollyanna – kiáltott a kislányra magából kikelve – ne hajtogasd örökké azt, hogy ennek örüljek, meg annak örüljek! A bőrömből tudnék kibújni ha hallom.

Pollyanna karikáranylt szemmel bámult rá.

– De Polly néni, én azt hittem, örülni fogsz, ha én örülök... – Ijedten a szája elé kapta a kezét és kiszaladt a szobából.

Bean Jimmyt még a kertben utolérte.

Sikerült elkapnia a szaladó kisfiú karját.

– Jimmy, Jimmy, csak azt akarom mondani: iszonyúan sajnálom, hogy így történt!

A gyerek megállt. Búbánatos dac ült sovány kis képén.

– Ne sajnáljon semmit! Maga nem tehet róla. De én nem vagyok szutykos kis csavargó! – tette hozzá szánalmas kis büszkesége utolsó fellobbanásával.

– Persze, hogy nem vagy az – nyugtatta meg Pollyanna.

– De azért ne haragudj Polly nénire! Talán nem mondtam el úgy a dolgot, ahogy kellett volna. Meg nem is tudja igazában, kicsoda vagy. Hidd el, Polly néni igazán kedves és jó! Jaj, csak találnék neked valami más, rendes házat!

A gyerek vállat vont.

– Sose bánja! Majd talállok magamnak. De csavargó nem vagyok, az szentigaz!

Pollyanna egy darabig mélyen elgondolkozott, egyszerre azonban kiderült az arca.

– Hopp, megvan! Tudod-e, mit csinállok? Ma délután ülést tart a nőegylet, Polly néni mondta. Majd elébük tárom az esetet. Papa mindig így mondta, ha valamit akart a nőegyleti hölgyektől, – szőnyeget a templomba, vagy pénzt a kis pogány gyerekek részére...

Bean Jimmyt megint elfutotta a harag.

– Hallja, én nem vagyok sem templomi szőnyeg, sem pogány! Micsoda az a nőegylet? – tette hozzá kissé csillapultan.

– Hát te hol nőttél fel, hogy még azt sem tudod, mi az, egy nőegylet?

– Jól van már no, ha nem akarja megmondani, hát ne mondja – válaszolt Jimmy, hátat fordított a kislánynak és útnak indult.

Pollyanna utánaszaladt.

– Idehallgass, Jimmy, majd elmagyarázom! A nőegylet, az egy csapat hölgy, akik teákat adnak, varrnak, meg pénzt gyűjtenek, meg igen sokat beszélnek. A nőegyleti hölgyek borzasztó kedvesek, legalábbis az enyéim azok voltak odahaza. Itt még egyet sem láttam közülük, de hidd el, a nőegyleti hölgyek mind igen jók. Majd beszélek velük ma délután!

Erre Jimmy újfent haragra lobbant.

– Hát csak ne beszéljen! Azt hiszi, azt akarom, hogy egy szál nő helyett most már egész csapat nevezzen szutykos kis csavargónak?

– De Jimmy, hiszen te nem is leszel ott. Csak én egyedül megyek el hozzájuk.

– Igazán? – mondta Jimmy félig-meddig megbékülve.

– Igazán, Jimmy! Én most már okosabban fogok beszélni. Biztosan akad közöttük, aki örömmel magához vesz.

– És ne felejtse el megmondani, hogy dolgozni fogok, nem kérek semmitsem ingyen – intette Jimmy.

– Dehogy felejtsem! – ígérte Pollyanna boldogan. – Holnap majd megmondom az eredményt.

– Hol?

– Az útszélen, ott, ahol ma találkoztunk, Snowné háza közelében.

– Rendben van, ott leszek. – A fiú szünetet tartott, majd elbúsultan folytatta: – Akkor talán jobb lesz, ha ma éjszakára még visszamegyek az árvaházba. Tudja, nincs hová mennem és még csak ma reggel lógtam meg. Nem mondtam meg, hogy nem megyek vissza, mert akkor talán nem engedtek volna el, bár nem hiszem, hogy nagyon búsulnának utánam, ha végleg eltűnnék. Azok ott nem hozzátartozók. Nem sokat törődnek az emberrel.

– Értem – bólogatott Pollyanna. – De hidd el, Jimmy holnapra biztosan találok neked egy rendes házat, ahol hozzátartozók laknak. Majd azok törődnek veled. A vizontlátásra!

Pollyanna megvigasztalódva ballagott vissza a házba.

Polly kisasszony, aki egész idő alatt az ablak mögül figyelte a két gyereket, nagyot sóhajtott és leverten megindult felfelé a lépcsőn. Polly kisasszony ritkán jár leverten. De most nem mentek ki a fejéből a kisfiú szavai: Kedves és jó... Valami ürességet érzett a szívében, mintha valamit elvesztett volna.

12

A NŐEGYLET ELŐTT

A nőegylet ülésének napján az ebéd igen csöndesen zajlott le a Harrington-kastélyban. Hozzájárult az is, hogy Pollyanna nyelve jó egynéhányszor rájárt arra, hogy „örülök”, „örültem” és mindannyiszor ijedten szája elé kapta a kezét. Végül is Polly kisasszony megunt a dolgot.

– Jól van már, Pollyanna – mondta inegadón. – Mondd csak ki bátran, ha már egyszer anynyira rájár a nyelved.

Pollyanna gondterhes arcocskája kiderült.

– Köszönöm szépen, Polly néni! Nagyon nehéz dolog, hogy ne beszéljek róla. Hiszen már olyan régen játszom a játékot.

– Miféle játékot?

– Hát azt, amit a papa... – Pollyanna mélyen elpirult és elhallgatott. Hiába, már megint tilos területre kalandozott.

Polly néni azonban csak összeráncolta a szemöldökét, de nem szólt semmit. Azontúl hallgatva ették végig az ebédet.

Kicsit később telefonon felhívta a nőegylet elnöknőjét és közölte, hogy nem vehet részt a délutáni ülésen, mert fáj a feje. Pollyanna felfülett. Nagynénje ezután felment a szobájába. Pollyanna megpróbálta, hogy sajnálja a fejfájása miatt, de nem sikerült. Mégis csak jobb, ha Polly néni nincs ott a nőegylet ülésén, amikor ő Bean Jimmy esetét a hölgyek elé tárja. Polly

néni rongyos kis csavargónak nevezte Jimmyt és nem vinné előbbre az ügyet, ha a nőegylet színe előtt is hasonlóképpen nyilatkoznék.

A nőegylet délután négykor szokta megtartani üléseit a kápolnában, jó negyedóránnyira a Harrington-kastélytól. Pollyanna úgy tervezte, hogy valamivel három előtt ott lesz.

– Csak akkor fogok beszélni, ha már mind együtt lesznek – határozta el. – Hátha éppen az hiányoznék, aki magához akarná venni Jimmyt? Meg aztán a nőegyleti hölgyek részére két óra ügyis hármát jelent.

Három óra előtt tíz perccel Pollyanna nyugodtan, bizalommal telve felsietett a kápolna lépcsőjén, kitérte a kaput és belépett az előcsarnokba. Odabentről halk csevegés és vidám nevetgélés zaja szűrődött ki. Pollyanna egy pillanatig habozva megállt, aztán a belső ajtóhoz lépett és benyitott.

A beszélgetés zaja azonmód elült. A rászegezett szempárok kereszttüzében Pollyannának kissé inába szállt a bátorsága. Utóvégre ez a sok, félig ismert, félig ismeretlen hölgy nem az ő kedves, otthoni nőegylete.

– Jónapot kívánok! – köszönt illedelmesen. – Whittier Pollyanna a nevem. Nem tudom, ismernek-e. Én mindenestre ismerem a hölgyek javarészét.

Most már majdnem hallható lett a csönd. Az asszonyok egy része ismerte már Harrington kisasszony különös kis hugát, mások csak hallottak róla, de valahogy egyiknek sem jutott eszébe semmi, amit ennek a furcsa kislánynak mondhatna.

Mikor már elég soká hallgattak, Pollyanna úgy gondolta: talán neki illenék valamit mondani.

– Azért jöttem, hogy egy esetet tárjak a hölgyek elé – idézte szegény apja sokszor hallott szavait, de már lényegesebben kevesebb biztonsággal hangjában.

A hölgyek összenéztek.

Elsőnek Fordné, a lelkipásztor felesége szólalt meg:

– Mondja, kedvesem, a nagynénje küldte ide? – kérdezte Pollyannától.

Pollyanna elpirult.

– Ó nem, magamtól jöttem. Szokva vagyok én a nőegyleti hölgyekhez. Azok neveltek, – a papán kívül.

Valaki vihogott, mire a lelkipásztor felesége összevonta a szemöldökét.

– Értem, kedves. Hát miről volna szó?

Pollyanna nekifohászkozott mondókájának:

– Tetszik tudni, Bean Jimmyről szeretnék beszélni. Nincs neki más otthona, mint az árvaház, az meg túl van zsúfolva, úgy hogy izonyára örülnének, ha túladhathának rajta! Jimmy közönséges otthont szeretne, olyat, amiben egy mama is van, nemcsak főnöknők, meg hozzátartozók, tetszik tudni, akik törődnének vele. Már majdnem tizenegy éves. Azt gondoltam... azt gondoltam, hátha valamelyikük szívesen magához venné.

Meglepett csönd fogadta Pollyanna előadását.

– Még ilyet sem hallottam! – jegyezte meg az egyik hölgy, a többi azonban egy szót sem szólt.

Pollyanna ijedten fürkészte az arcokat.

– Jaj, el is felejtettem megmondani: nem kéri ingyen, dolgoznék! – tette hozzá, abban a reményben, hogy ez az rv minden akadályt el fog söpörni.

Még erre sem kapott választ. Egy-két perc telt el így, csöndben, aztán az egyik hölgy fagyos hangon kérdéseket tett fel Pollyannának. Így rövidesen megtudtak minden részletet és nagy hangon nekiláttak, hogy megtárgyalják az esetet.

Pollyanna egyre növekvő aggodalommal hallgatta őket. Nem értett meg mindent, de sejteni kezdte, hogy bizony szegény kis Bean Jimmy dolga nem áll jól. Mindegyik hölgy a másikkal ajánlgatta, különösen olyanoknak, akiknek, úgy látszik, nem volt saját kisfiú, magára vállalni azonban egyik sem akarta: Végül a lelkipásztor felesége félénken azt indítványozta: a nőegy-

let talán magára vállalhatná a kisfiú neveltetését és taníttatását, legfeljebb kicsit kevesebb pénz jutna a messze földön élő, idegen kis pogány gyerekeknek.

Erre a sok hölgy mind egyszerre kezdett beszélni, egyik hangosabban, mint a másik és amit mondtak, nem hangzott nagyon barátságosan. Úgy látszik, ez a nőegylet híres volt arról, mennyit juttat az indus misszióknak és akadtak hölgyek, akik azt mondták, meghalnék szégyenükben, ha az idén kevesebb pénzt küldenének.

Pollyanna sok mindent nem értett meg a beszédjükből, mert majdnem úgy hangzott, mintha nem annyira az volna a fontos, ami a pénzzel történik, hanem az, hogy valami jelentésben a nőegylet által adományozott összeg továbbra is a legmagasabb legyen.

– Bizonyára csak én értem rosszul – gondolta Pollyanna. Mindenesetre igen kellemetlen félóra volt és Pollyanna boldognak érezte magát, amikor végül is otthagyhatta a fülledt kis kápolnát és ismét kint volt, a friss, jó levegőn. Bean Jimmyért azonban igen fáj a szíve. Hogy magyarázza meg neki, hogy a nőegylet hölgyeinek fontosabbak a kis fekete pogányok, mint egy hazájukbeli kisfiú, csak azért, mert ennek neveltetéséért – mint egy kövér, vastaghangú hölgy kijelentette – egyetlen jó pontot sem kapnának a „jelentésben”.

Pollyanna lehorgasztott fejjel, elszontyolodva ballagott hazafelé.

– Persze, hogy szép dolog a pogány gyerekeknek pénzt küldeni! De ezek a hölgyek majdnem úgy tesznek, mintha a kisfiúk idehaza nem volnának fontosak, és csak a tengerentúli kisfiúk számítanának! Pedig Bean Jimmy mégis csak többet ér, mint az a semmit érő jelentés!

13

PENDLETON ÚR ERDEJÉBEN

A kápolnából Pollyanna nem ment egyenesen haza. Nehéz nap volt ez a mai, bár tulajdonképpen vakációs nap, mert sem varróleckéje, sem főzőleckéje, nem volt. Jól fog esni egy kis séta a csendes erdőn át. Megindult hát a dombon felfelé. A nap jó melegen sütötte a hátát.

– Félhatig van időm – gondolta. – Kellemesebb az út az erdőn át, egy kis hegymászás pedig még senkinek sem ártott meg!

Nagyon szép volt az erdőben, aznap még sokkal szebb mint máskor. Pollyanna Jimmyért sajnó szívecskéje megenyhült.

Felnézett a fák napsütötte koronái között bekandikáló, mélységesen kék égboltra.

– Bár itt volnának velem azok a hölgyek – gondolta sóhajtva – akkor talán meggondolnák a dolgot és valamelyik magához venné Bean Jimmyt! – Maga sem tudta, hogy jutott ez az eszébe, de meg volt róla győződve, hogy úgy volna.

Egyszerre felfülett. Valahol a közelben kutya ugatott. Félperccel később már ki is rohant a bokrok közül, egyenesen neki Pollyannának.

– Halló, kutyas! – szólt rá Pollyanna vidáman. Ismerte az állatot, egyszer már látta Pendleton Johnnal együtt sétálni. Jobbra-balra nézett, nem kerül-e elő a gazdája? Nem látta sehol.

A kutya azonban igen különösen viselkedett. Rövid, izgatott vakkantásokat hallatott, mintha vészjeleket adna le. Pár lépést előreszaladt, aztán megállt és visszanézett a kislányra. Rövidesen kis mellékösvényhez érték. Itt a kiskutya befordult, még egyszer visszanézett Pollyannára, majd futni kezdett, ahogy csak bírta.

– Hó, hó! Nem arra visz az út hazafelé! – kiáltott utána Pollyanna és továbbment az úton.

Ezen aztán végképp felizgult a kiskutya. Visszarohant Pollyannához, nyöszörgött, ugatott, majd ismét odaszaladt a mellékösvényhez, megállt és könyörögve ránézett. Nem lehetett félreérteni. Pollyanna hát visszament és befordult ő is a mellékösvényre.

A kiskutya szinte röpült előtte. És rövidesen tisztában volt a nagy izgalom okával. Néhány lépésre az ösvénytől, meredek szikla alján, mozdulatlanul feküdt egy férfi.

Kis gally ropogott Pollyanna lába alatt, mire a férfi odafordította a fejét. Pollyanna pillanat alatt mellette termett.

– Ó, Pendleton úr! Megsebesült?

– Bölcs kérdés! Bizonyára csak azért fekszem itt, hogy napkúrázzak! – válaszolt a férfi morogván. – De mondja kislány, tudna segíteni?

Pollyanna kicsit ijedten nézett rá, de gyorsan összeszedte magát. Pendleton a zsebébe nyúlt és nagynehezen kulcsokat kotorászott ki belőle, az egyik kulcsot két ujjával megfogta és így nyújtotta Pollyanna felé a csomót.

– Menjen tovább a felső ösvényen egyenesen, öt perc alatt elér a házamhoz. Ez a kulcs a fedett kocsifelhajtó alatti oldalajtót nyitja. Látot már ilyen bejáratot?

– Hogyne, Pendleton úr! Polly néninek is van és még üveges veranda is van hozzá.

– Akkor jól van. Ha kinyitotta az ajtót, menjen át az előszobán, egyenesen a hallba. Az íróasztalon áll a telefon. Tud telefonálni?

– Hát persze, hogy tudok. Egyszer Polly néni...

– Most nem érünk rá Polly néniről beszélgetni – vágott a szavába Pendleton. – A falon, a telefon fölött, kis táblának kellene lógnia, de bizonyára nem lesz a helyén. Mindenesetre keresse meg és keresse meg rajta dr. Chilton Thomas számát. Látott már ilyen táblát életében?

– Hogyne láttam volna, Pendleton úr! Nem is képzeli, milyen csinos táblácskája van például Polly néninek! Egy csomó furcsa név áll rajta és...

– Tárcsázza fel a számot – vágott a szavába a sebesült és mondta, hogy Pendleton John a sasszikla tövében fekszik, törött lábbal. Jöjjön azonnal, hordággal és két ápolóval. különben ő már úgyis fogja tudni, mi a tennivalója. Mondja meg neki, hogy a ház felőli ösvényen jöjjön ide.

– Eltörött a lába, Pendleton úr? Jaj de borzasztó! – rémüldözött Pollyanna. – Nem tehetnék valamit, hogy...

– Dehogynem tehetne! Csak úgy látszik, nem akar tenni, hanem inkább elfecsegi az időt! – mondta a férfi és nagyot nyögött.

Erre Pollyanna talpraugrott és futásnak eredt a ház felé. Most nem töltötte az időt azzal, hogy a napsütötte fákban, a ragyogó égben gyönyörködjenek. Nem nézett sem jobbra, sem balra, csak szaladt, ahogy a lába bírta. Egy-két perc múlva már fel is tűnt a Pendleton-ház. Pollyanna még sohasem látta ilyen közélről. Szinte megijedt a hatalmas, szürke kőépülettől, az oszlopos verandától, az imponáló bejáratától. De csak egy pillanatig habozott, azután összeszedte minden bátorságát, átszaladt az elhanyagolt pázsiton a kapuhoz. Egész belezsibbadtak az ujjai, úgy szorongatta egész úton a kulcsos csomót. Nem is talált bele azonnal a kulcslyukba, és egy ideig eltartott az is, amíg a kulcs megfordult a hatalmas zárban. Végül mégis sikerült és a nehéz faragott ajtó kitérült.

Pollyanna megszeppenve állt meg a küszöbön. Ijedten nézett be a tágas, homályos hallba. Ez hát Pendleton John otthona, a titkok háza, ahová csak a gazda teheti be a lábát és ahol a kamrában csontvázat rejtegetnek! És neki most egyedül kell belépnie ide, hogy telefonáljon az orvosnak, mert Pendleton John törött lábbal fekszik az erdőben...

Pollyanna nagyot nyelt. Nem nézett se jobbra, se balra, vakon átrohant a hallon, a szemközti ajtóig és benyitott.

Tágas, sötét faburkolatú szobába érkezett. A nyugatra néző ablakon át beözönlő nap aranyos szőnyeget borított a padlóra, megcsillogtatta a kandalló rézdíszítését és a nikkelt a telefonkészüléken. Pollyanna lábujjhegyen az íróasztalhoz ment.

A telefonjegyzék tényleg nem lógott a falon, az íróasztal mellett hevert a földön. Pollyanna felkapta. Reszkető ujjal ment végig a „C” betűn, egy-kettőre megtalálta Chilton dr. számát, feltárcsázta. Chilton doktor azonnal jelentkezett. Pollyanna kicsit elfogódottan adta le az üzenetet. A doktor kurta, határozott kérdéseket tett fel, Pollyanna igyekezett – szokása ellenére – röviden válaszolni. A végén megkönnyebbült sóhajjal tette helyére a hallgatót.

Egyetlen, gyors pillantást vetett maga köré, aztán agyában igen zavaros képben, amelyben sötétbordó függönyök, papírral teleszórt padló, egy igen rendetlen íróasztal és megszámlálhatatlan sok, csukott ajtó – egyik mögött valószínűleg a csontváz rejtőzik! – meg a napfényben csillogó, felkavart por emléke keveredett össze, kiszaladt a házból, át a hallon, ki a szabadba.

Még a sebesült is elcsodálkozott, milyen rövid idő alatt ért vissza hozzá.

– Mi történt? Talán nem tudott bejutni? – kérdezte.

Pollyanna kerekrenyílt szemmel nézett rá.

– Dehogyan nem! Hát azt hiszi, visszajöttem volna, ha nem lettem volna benn a házban? A doktor azonnal itt lesz az emberekkel meg a holmival. Azt mondta, pontosan tudja, hol a Sasszikla, hát nem vártam meg, hanem idejöttem. Itt akartam lenni magánál, Pendleton úr!

– Igazán? – A férfi savanyún elmosolyodott. – Csodálom az ízlését. Jobb társaságot is találhatna.

– Azért, mert olyan mogorva?

– Szép dolog az őszinteség kislány! Azért hát.

Pollyanna felkacagott.

– Ó, én tudom, hogy maga csak kívülről mogorva, belülről egy cseppet sem!

A férfi megkísérelte, hogy Pollyanna felé fordítsa a fejét, anélkül, hogy fájós testrészeit megmozgassa.

– Ne mondja! Miből hiszi ezt?

– Mindenféleképp. Például, ahogy a kutyával bánik – válaszolt Pollyanna és Pendleton kezére nézett, amely a kiskutya fején nyugodott.

– Furcsa, mennyivel jobban tudják kiskutyák és cicák, milyen az ember belülről!... Majd az ölembe tesszük a fejét – tette hozzá kicsit összefüggéstelenül.

Egypár nyögés és jajgatás kíséretében megtörtént a dolog és Pendleton magában kénytelen volt elismerni, hogy mégis kényelmesebb így, mint amikor a köves talajon pihent a feje.

– Egészen jó így – motyogta halkan.

Egy darabig nem is beszéltek többet. Pollyanna figyelmesen nézte a férfi arcát. Vajon elaludt-e? Nem valószínű. A száját erősen összeszorította, mintha így akarná visszatartani a kikíváncozó nyögéseket. Erős izmos teste ernyedten feküdt. Pollyanna majdnem sírni kezdett. Milyen tehetetlen! Egyik kezét összeszorítja, a másik élettelenül elnyúlva fekszik a kutya fején. A kutya se mozdul, ijedt szeme a gazdáján.

Múltak a percek. A nap lejjebb bukott és a fák alatt megnöttek az árnyékok. Pollyanna olyan csöndben ült, hogy még lélegzeni sem mert. Madárka szállt le közvetlenül mellette és félelem nélkül szembenézett vele. Egyik ágon, majdnem Pollyanna orra alatt, rigó hintálta magát, közben oldalt hajtott fejjel, figyelmesen nézte a kiskutyát.

Az egyszerre a fülét hegyezte csöndesen morgott egyet, majd ugatni kezdett. Emberi hangok hallatszottak. Rövidesen három férfi jelent meg a fák között, hordággal és mindenféle egyéb felszereléssel.

A legmágasabb közülük – borotvált képű, barátságos szemű férfi – Chilton doktor volt. Pollyanna már ismerte látásból. Az orvos vidáman rámosolygott.

– Mi az, kislány? Ápolónőt játszik?

Pollyanna visszamosolygott rá.

– Ó dehogyan, doktor bácsi! Csak a fejét tettem az ölembe. Különben nem adtam még neki semmiféle orvosságot! Jaj de örülök, hogy ráakadtam szegény Pendleton úrra!

– Én is – válaszolt a doktor komolyan, aztán a sebesültnek szentelte figyelmét.

14

EGY KIS KOCSONYA

Pendleton John balesete miatt Pollyanna elkésett a vacsoráról, de úgy adódott, hogy mégsem kapott ki miatta.

Az ajtóban Nancyba ütközött.

– Hál’ Istennek, csakhogy megérkezett! – üdvözölte a lány. – Már félhét!

– Tudom – bólintott Pollyanna – de most az egyszer igazán nem én vagyok a hibás! Talán még Polly néni is el fogja hinni!

– Nem lesz alkalma, hogy bármit elhitesse velem – jelentette be Nancy elégedett hangon. – Elment hazulról.

Pollyanna rémulten nézett rá.

– Elment? Szent egek, csak nem én kergettem ki a házból? – Eszébejutott, hogy eddig már egy kutyát, egy cicát varrt Polly néni nyakába és egy kisfiút is majdnem, pedig szegény egyiket sem kívánta. Meg folyton emlegette az apját és arról sem tudott leszokni, hogy minduntalan mondja: örülök ennek, annak. Ennyi igazán elég hozzá, hogy valaki világgá menjen.

– Annyira még nem vagyunk – nyugtatta meg Nancy. – Az unokatestvére halt meg és Bostonba kellett utaznia. Egy olyan sárga sürgöny érkezett neki. Három napig tiszta lesz a levegő! Hú, de remek dolog!

Pollyanna megbotránkozottan nézett rá.

– De Nancy, hogy lehet ennek örülni, hiszen temetésre ment!

– Nem a temetésnek örülök én, kisasszonyka. Csak éppen... – Elhallgatott, aztán hamiskásan mosolyogva nézett a kislányra. – Hát nem maga tanított a játéokra?

Pollyanna kicsit zavarba jött. Mélyen elgondolkodott, majd megcsóválta a fejét:

– Úgy látszik, Nancy, mégiscsak van egy-két dolog a világon, aminek nem illik örülni és azt hiszem, a temetések is ezek közé tartoznak!

Nancy nevetett.

– Utóvégre annak is örülhetünk, hogy nem minket temetnek – mondta a foga között. Szerencsére Pollyanna nem hallotta. Nagy garral belefogott a délutáni nagy esemény előadásába és Nancy tátott szájjal hallgatta.

Másnap délután Pollyanna és Bean Jimmy a megbeszélthelyen táloztak. Mint előrelátható volt, szegény Jimmynek nagy csalódást okozott, hogy a nőegyleti hölgyek inkább a hindu kisfiúkat pártolják, mint őt.

– Talán igazuk van, – mondta búsan. – Ami távol van, az mindig szebbnek látszik. Például ha körülhordják az ebédet, mindig az a bukta látszik a legnagyobbnak, amelyik a tál túlsó felén van. Na és hátha egy indus meg éppen énutánam kívánczik?

Pollyanna összecsapta kezét örömeiben.

– Jaj, de okos vagy! Még ma írok az én nőegyletemnek. Igaz, hogy ők csak nyugaton vannak, de az is elég messze van innét. Iszonyú sokáig utazik az ember, amíg onnét ideér!

Jimmy arca felderült.

– Azt hiszi, azoknak kellek majd?

– Egészen biztos! Hát nem vesznek a nőegyletek kis hindu fiúkat magukhoz. hogy felneveljék őket? Majd te leszel az én nőegyletemnek a kis hinduja! Elég messziről jössz, hogy belevehessenek a jelentésbe! Várj csak, majd írok Whitenének. Nem, jobb lesz, ha Jonesnának írok. Whitenének több a pénze, de Jonesné többet ad... ugye, milyen furcsa?

– Hát nem bánom, írjon – egyezett bele Jimmy nagylelkűn. – De ne felejtse el beleírni a levélbe, hogy én dolgozni fogok ám! Nem vagyok csavargó és utóvégre üzlet üzlet, még a nőegyletben is. Akkor talán ottmaradok az árvaházban, amíg válasz nem érkezik.

– Rendben van – bólintott Pollyanna. – Legalább tudom, hol keresselek... Biztosan magához vesz valamelyik!... Hát nem vett magához Polly néni... – itt Pollyanna hirtelen elhallgatott és elgondolkozva nézett Jimmyre. – Mit gondolsz, én talán Polly néni hindu kislánya vagyok?

Jimmy elvigyorodott.

– Becsületesemre, annyi ostobaságot, mint amennyit maga összebeszél, egy év alatt nem halottam! – mondta elismerően.

*

Körülbelül egy hétre Pendleton John balesete után Pollyanna egy reggel kéréssel lepte meg nagynénjét.

– Polly néni, ugye megengeded, hogy ezen a héten ne Snownének vigyem a borjúlábkcsonyát, hanem valaki másnak? Snowné most az egyszer bizonyára nem fog haragudni!

Polly néni felsóhajtott.

– Pollyanna, mi jár már megint a fejedben? Igazán különös gyerek vagy!

Pollyanna kicsit ijedten nézett rá.

– Polly néni, mi az, hogy különös? Az, hogy nem közönséges?

– Körülbelül az.

– Jaj, akkor örülök, hogy különös vagyok! – mondta a kislány felvidulva. – Mert tetszik tudni, Whitené mindig azt mondta Rowsonnéról: nagyon közönséges teremtés. Ki nem állhatta Rowsonnét. Örökké veszekedtek... vagyis papának... nekünk elég bajunk volt velük, hogy békét teremtsünk közöttük, több bajunk, mint a nőegylet összes többi tagjával együttvéve! – Pollyanna egész kipirult, olyannyira igyekezett, hogy szerencsésen túljusson a különféle tilos területen. Mert apja annakidején megtiltotta neki, hogy a hölgyek közötti villongásokról pletykázzon, Polly néni előtt pedig nem szabad említenie az apját.

– Jól van már, Pollyanna! – szólt közbe Polly néni kicsit türelmetlenül. – Mennyit tudsz beszélni! És akármiről van szó, mindig a nőegyletnél lyukadunk ki!

– Igazad van, Polly néni – ismerte be Pollyanna vidáman. – Dehát ők neveltek és...

– Ezt már eleget hallottam, Pollyanna! – szakította félbe nagynénje fagyosan. – Mondd meg inkább, mit akarsz a kocsonyával?

– Semmi olyasmit, Polly néni, amiért haragudhatnál. Azt gondoltam, ha minden héten viszek Snownének kocsonyát, egyszer vihetek annak a másiknak is. Persze, egy törött lábat nem lehet összehasonlítani az életfogytiglani betegséggel, és azért nem is fogok örökké kocsonyát odahordani, mint Snownéhoz. Egyszer-kétszer a másik kapja, aztán pedig megint Snowné.

– Ki az a másik? Kinek törött el a lába? Miről beszélsz, Pollyanna?

Pollyanna nagyot nézett.

– Ó persze, elfelejtettem, hogy nem tudsz róla, Polly néni! Akkor történt, amikor távol voltál. Aznap, hogy elutaztál. Én találtam rá az erdőben és el kellett mennem a házába, telefonáltam a doktorért, meg a fejét fogtam. És azóta se láttam. Csak mikor ma Nancy a kocsonyát készítette Snownének, eszembe jutott, milyen jó volna, ha most az egyszer, egyetlenegyszer, neki vihetném. Ugye szabad, Polly néni?

Polly kisasszony bágyadtan legyintett.

– Vidd csak, ahová akarod. Kiről is van szó?

– A Remetéről. Illetve, Pendleton John úrról.

Polly kisasszony felpattant a székről.

– Pendleton Johnról!

– Róla, Polly néni. Nancy mondta, hogy úgy hívják. Talán ismered? – Polly kisasszon a kérdésre kérdéssel válaszolt.

– Te ismered?

– Hogyne. Mindig beszél velem és most már néha mosolyog is. Tetszik tudni, csak kívülről mogorva szegény. De most megyek a kocsonyáért. Nancy azóta biztosan már elkészítette. – És ezzel Pollyanna már indult is az ajtó felé.

– Várj! – szólt rá Polly kisasszony. – Meggondoltam a dolgot. A kocsonyát ma is Snownének viszed. Most pedig indulhatsz.

Pollyanna elszontyolodott.

– De Polly néni, gondold meg, hogy Snowné úgyis mindig beteg marad, Pendleton úr törött lába pedig hamarosan rendbejön, akkor pedig minek már neki a kocsonya? Ki kell használni az időt, ameddig lehet!

– Most már emlékszem: említette valaki, hogy Pendletont baleset érte – válaszolt Polly kisasszony fagyosan. – Mindegy. Nem vetek súlyt rá, hogy Pendleton tőlem kocsonyát kapjon!

Pollyanna búsan bólogatott.

– Szegény, persze, nagyon mogorvának látszik! Nem csodálom, ha nem kedveled, Polly néni! De tudod mit? Nem mondom meg neki, hogy te küldöd. Én viszont szeretem és súlyt vetek rá, hogy kocsonyát kapjon.

Polly kisasszony a fejét csóválta. Aztán hirtelen ránézett Pollyannára és furesca, csöndes hangon megkérdezte:

– Tudja Pendleton, kicsoda vagy te?

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Attól félek, nem. Bemutatkoztam ugyan, de azóta sem szólított a nevemen.

– Tudja-e, hol laksz?

– Nem. Sohasem beszéltem róla.

– Akkor azt sem tudja, hogy az unokahúgom vagy?

– Azt hiszem, nem.

Polly kisasszony egy darabig nem szólt semmit. Pollyannára nézett, de a kislánynak úgy tűnt, mintha túlnézne rajta. Türelmetlenül váltogatta a lábát és végül is nagyot, hangosat sóhajtott, mire Polly kisasszony megrezzent.

Mintha nagyon távolról térne vissza.

– Jól van, Pollyanna – mondta az előbbi különös, szokatlan hangján – elviheted a kocsonyát Pendleton úrnak, mint a saját ajándékodat. De jól megérts: nem én küldöm! Nehogy azt higgye, tőlem kapja!

– Afelől nyugodt lehetsz, Polly néni! – kiáltott vissza Pollyanna vígan az ajtóból.

15

DR. CHILTON

Amikor Pollyanna második látogatását tette a Pendleton házban, a hatalmas, szürke kőépület egészen másképpen hatott rá. Az ablakok tárva-nyitva álltak, a ház mögött idősebb asszony ruhát teregetett, a bejárat előtt pedig a doktor kétkerekű kocsija állt.

Mint első alkalommal, Pollyanna most is az oldalajtóhoz ment. Becsengetett.

Ismerős pófájú kiskutya szaladt hozzá és farkcsóválva üdvözölte. A ruhákat teregető nő be ment a házba és kinyitotta az ajtót.

Pollyanna rámosolygott.

– Kérem szépen, egy kis kocsonyát hoztam Pendleton úrnak – mondta.
– Köszönöm – mondta az asszony és a csupor után nyúlt. – Ki küldi? Ó borjúlábkocsonya?
Odabenn ajtó nyílt és a doktor lépett ki a hallba.
A beszélgetés zajára odanézett. Pollyanna éppen igen elszontyolodott arcot vágott.
Odament a kislányhoz.
– Mit látok! – mondta barátságosan. – Kocsonyát hozott? Nem akar kicsit beszélgetni a beteggel?
Pollyanna arca felragyogott.
– Dehogynem! – kapott a szón. A doktor intett az asszonynak, mire az félreállt, hogy beengedje Pollyannát, de úgy utánabámult, mintha a világ kilenc csodáját látná egyszerre.
A hallban ijedtképpű fiatalember szaladt az orvos után.
– De doktor úr, hát nem adta ki Pendleton úr a parancsot, hogy senkit se engedjünk be hozzá?
– Kiadta, de itt most én parancsolok – válaszolt az orvos vidáman. – Maga persze nem tudhatja, hogy ez a kislány felér egy egész gyógyszerháza való erősítő orvossággal. Ha valaki, úgy ő majd felrázza betegünket temetői hangulatából! Azért engedem be hozzá.
– Kicsoda ez a lány?
A doktor pillanatnyi habozás után válaszolt. – Városkánk egyik legismertebb hölgyének unokahúga. Whittier Pollyanna a neve. Jómagam még csak futólag ismerem a kis hölgyet, de betegeim hál' Istennek, annál alaposabban ismerik!
Az ápoló elmosolyodott.
– És miféle csodaszert ír elő a kislány?
A doktor vállat vont.
– Pontosan nem tudnám megmondani. Azt beszélnek azonban, hogy akármi történik, akár-hogy van, mindig jókedvű és mindig tud örülni valaminek. Jóformán nincs betegem, aki ne tudna róla valami furcsa kis történetet és mindegyikben ez a mindennek való örülnitudás rejtőzködik. – Chilton doktor elmosolyodott. – Szeretném, ha előírhatnám, mint valami doboz pirulát, vagy kanalas orvosságot, bár – tette hozzá nevetve – ha sok ilyen ember szaladgálna a világon, attól tartok, maga is, meg én is szögreakaszthatnánk a diplománkat és mehetnénk drótszeget árulni! – Ezzel vidáman búcsút intett, kiment, beszállt a kocsiba és elhajtott.
Időközben Pollyannát, az orvos utasításának megfelelően, bevezették Pendleton Johnhoz.
Pollyanna áthaladt a nagy könyvtáron. Rögtön észrevette, hogy első látogatása óta nagy változások történtek a házban. A könyvek a helyükön álltak és bíborszínű függönyök szegélyezték most is az ablakokat, a padlón azonban nem hevert semmiféle papírdarab, az íróasztalt szépen rendberakták és semerre sem látszott egyetlen porszem sem. A telefonjegyzék a helyén lógott és a készülék nikkelrészei csak úgy ragyogtak. Az egyik titokzatos ajtó nyitva állt és azon át a szobalány díszesen berendezett hálószobába vezette Pollyannát.
– Pendleton úr kérem – jelentette kissé elfogódott hangon – egy kislány van itt. Kocsonyát hozott. A doktor úr azt mondta, engedjem be.
A következő pillanatban a lány már el is tűnt és Pollyanna magára maradt barátjával, aki mogorvábbnak látszott mint valaha.
– Hát nem megmondtam... – fogott bele haragosan, de Pollyanna láttára lecsöndesedett. – Vagy úgy! Maga az? – mondta nem túl barátságosan.
– Én vagyok! – válaszolt Pollyanna ragyogva. – Olyan boldog vagyok, hogy beengedtek! Az a hölgy az ajtónál majdnem elvette a csupromat. Már azt hittem, nem is fogom látni! Szerencsémre éppen kijött a doktor úr és azt mondta, bemehetek. Hát nem kedves tőle?
Pendleton John akarata ellenére elmosolyodott, de mindössze annyit morgott válaszképpen hogy, „Hm”!
– És hoztam is valamit – folytatta Pollyanna büszkén. – Kocsonyát! Remélem, szereti? – tette hozzá félénken.

– Még soha életemben nem ettem. – A röpke mosoly eltűnt Pendleton John arcáról, helyét a szokott mogorvaság foglalta el, még hozzá olyan mértékben, hogy még Pollyannának is majdnem inába szállt a bátorsága. De csak majdnem.

– Szóval még sohasem evett kocsonyát? – mondta felderülve. – Ha nem evett, akkor nem tudhatja, szereti-e vagy sem. Jaj de örülök, hogy éppen ezt hoztam! És tudja...

– Egyet tudok, az bizonyos: hogy már napok óta fekszem mozdulatlanul a hátamon és hogy nyilván így kell feküdnöm ítéletnapig!

Pollyanna megütközve nézett rá.

– Pendleton úr, ez lehetetlen! Azt gondolja, addig fog feküdni, amíg Gábor arkangyal megfújja a trombitát? Igaz, hogy a biblia azt mondja: hamarabb eljő a nap, mint gondolnánk, de én nem hiszem... illetve, természetesen hiszem, ami a bibliában áll, csak éppen remélem, hogy olyan nagyon gyorsan mégsem jő el a nap vagyis...

Pendleton John egyszerre nevetni kezdett még pedig jó hangosan. Az ápoló, aki éppen abban a pillanatban lépett be, elképedt arcot vágott és gyorsan kivonult a szobából.

– Nem egy kicsit bolondos maga, kislány? – kérdezte Pendleton, mire Pollyanna is nevetett.

– Meglehet. Úgy látszik, nem tudtam magam jól kifejezni. Azt akartam mondani, hogy törött lábak nem tartanak örökké, úgy, mint például Snowné betegsége. Ítéletnapjáig pedig semmiesetre sem. Azt hiszem, ennek igazán örülhet!

– Természetesen – válaszolt Pendleton savanyú ábrázattal.

– És nem is mind a kettő tört el, hanem csak egy. Ennek is örülhet – folytatta Pollyanna, belemelegedve.

– Tényleg! Micsoda szerencse! – gúnyolódott Pendleton. – Ha a maga szemszögéből nézem a dolgot, annak is örülhetek, hogy nem vagyok százlábú és nem törtem el ötvenet!

Pollyanna ezen remekül mulatott.

– Hát ilyen jót már rég nem hallottam! Ötven láb! És annak is örülhetne, hogy...

– Persze, persze – szakította félbe Pendleton és hangjában újra a szokott keserűség csendült meg – boldog lehetek minden egyébért is! Az ápolóért, az orvosért és talán azért a szörnyű nőért is, aki a konyhában működik!

– Hát persze, Pendleton úr! Gondoljon arra, milyen nehéz volna betegnek lenni, ha nem volnának körülötte!

– No és talán örüljek annak is, hogy beteg vagyok? Hiszen ez a midenféle népség csak azért került ide a házba! Ez a bolond asszony felfordítja az egész házat azon a címen, hogy rendet csinál, az ápoló meg egy húron pendül vele és ezt ápolásnak nevezi, nem is szólva az orvorról! Annak minden jó, amit ez a kettő csinál! És tetejébe az egész társaságot én fizetem!

Pollyanna résztvevően bólogatott.

– Igaza van, ez a legnagyobb baj az egészben! Ki kell adni a pénzt, amit egész életében összegyűjtött!

– Mi... micsoda?

– Szegény Pendleton úr! Összegyűjtötte a pénzt és egész életében csak babot és szárított halat evett. Mondja, Pendleton úr, szereti a babot? Azért nem eszik helyette pulykát, mert az hatvan centtel többbe kerül?

– Mondja, kislány, miről beszél maga tulajdonképpen?

Pollyanna ragyogó mosollyal nézett a férfira.

– Hogy miről? Hát a pénzről amit összegyűjt a szegény pogány kisgyerekeknek és közben sanyargatja magát. Ebből is tudtam, Pendleton úr, hogy maga belül nagyon jó ember! Nancy mondta.

Pendleton elképedve nézett a kislányra.

– Nancy mondta, hogy én a pénzt a pogányoknak... Kicsoda ez a Nancy, ha szabad kérdeznem?

– A mi Nancynk. Polly néninél dolgozik.

– És kicsoda Polly néni?
– Harrington Polly kisasszony. Nála lakom.
A férfi összerezte.
– Harrington... Polly... kisasszony? És maga nála lakik?
– Igen. Az unokahúga vagyok. Magához vett – az édesanyám kedvéért – mondta Pollyanna csöndesen. – Ők ketten testvérek voltak. És miután édesapám is elment az angyalok közé, nekem nem maradt senkim, csak a nőegylet. Akkor Polly néni magához vett.
Pendleton nem felelt semmit. Csak az arca lett fehér, olyan nagyon fehér, hogy Pollyanna megszeppenve nézett rá. Nem tudta mihez kezdjen, így hát zavartan felállt.
– Talán jobb lesz, ha most már megyek is – mondta. – Remélem, ízleni fog a kocsonya!
A férfi hirtelen feléje fordította a fejét. Ránézett. A szemében valami furcsa, érthetetlen vágyakozás ült.
– Szóval maga Harrington Polly kisasszony unokahúga – mondta nagyon kedvesen.
– Igenis, Pendleton úr.
A férfi csak nézte, egyre nézte, azzal a különös, vágyódó tekintettel. Pollyanna nem tudta, mit mondjon.
– Talán ismerik egymást? – kérdezte végül.
Pendleton furcsán elmosolyodott.
– Ó igen, ismerjük egymást. Mondja kislány... csak nem Polly kisasszony küldte nekem a kocsonyát?
Pollyanna búsan rázta a fejét.
– Nem, Pendleton úr. Nem ő küldte. Azt mondta: vigyázzak, nehogy azt higgye, tőle van! De én...
– Gondolhattam volna – morogta Pendleton magában és elfordította a fejét.
Pollyanna egy darabig várt de minthogy rá sem nézett, lábujjhegyen kiosont a szobából.
Odakint a kapu előtt az orvos várakozott kis kétkerékű kocsiján. A lépcsőn álldogáló ápolóval beszélgetett.
– Ha úgy tetszik kisasszony, hazaviszem a kocsimon! – mondta Pollyannának, – Már egyszer elindultam, de aztán meggondoltam a dolgot és visszajöttem magáért.
– Köszönöm szépen, doktor úr! Nagyon szeretek kocsikázni! – mondta Pollyanna ragyogó arccal és felmászott a kocsira.
A doktor búcsút intett az ápolónak, aztán Pollyannához fordult.
– Szóval szeret kocsikázni? Azt hiszem, még sok minden más is van a világon, amit „szereget” csinálni?
Pollyanna nevetett.
– Lehet. Szeretek mindenféle olyat csinálni amitől az ember érzi, hogy él. Például varrni meg felolvasni nem szeretek. Olyankor az ember nem érzi, hogy igazán él!
– Úgy? És miért?
Pollyanna vállat vont.
– Polly néni például másképp vélekedik. Ő azt mondja, éppen ilyesmi által tanulok élni. A doktor szája szegletében furcsa kis mosoly jelent meg.
– Éppen olyan mondás, amelyet Polly nénitől elvár az ember.
Pollyanna bólintott.
– Csak azt nem értem, miért kellene élni tanulni? Én nem tanultam, az bizonyos!
A doktor felsóhajtott.
– Attól félek, akadnak közülünk, akiknek tényleg tanulniok kell, kislány! – Pollyanna féloldalt ránézett. Olyan szomorú volt ebben a pillanatban az arca, hogy szívből megsajnálta. Bár felvidíthatná! És minthogy Pollyannánál a gondolatot tüstént követni szokta a tett, rögtön próbát tett.
– Doktor úr, én azt hiszem, mindenki nagyon boldog lehet, aki orvos.

Az orvos meglepett pillantást vetett Pollyannára.

– Boldog? Mikor annyi sok szenvedést lát?

– Hát persze! Mert segíteni tud a szenvedőkön! És úgy, boldog, hogy segíthet?

Chilton doktor maga se tudta, miért futja el egyszerre szemét a könny. Nagyon magános ember volt. Nem volt sem felesége, sem igazi otthona, csak kétszobás kis lakása egy bérházban. A hivatását azonban nagyon szerette. Ahogy most belenézett Pollyanna ragyogó szemébe, úgy érezte, mintha egy áldó kéz simítaná meg homlokát. Akármennyi munkát hoz a nappal, akárhány álmátlan éjszakát fog eltölteni a betegek ágya mellett, ez az új érzés, amely Pollyanna szavai nyomán kelt benne, nem fogja elhagyni soha többé.

– Isten áldja meg, kislány! – mondta halkan, majd kedves mosolyával, amelyet betegei oly jól ismertek, hozzátette: – Azt hiszem, nemcsak a betegekre, hanem a doktorokra is ráfér egy kis felpezsdítés!

Pollyanna nem szólt semmit, mert az igazat megvallva, nem sokat értett a doktor beszédéből. Szerencsére mókus szaladt át előttük az úton és ez a nagy esemény elterelte a figyelmét.

A Harrington-kastély előtt az orvos letette Pollyannát, mosolyogva bólintott a ház elejét seprő Nancy felé, majd gyorsan elhajtott.

Pollyanna felszaladt a lépcsőn.

– Jaj, de jót kocsikáztam a doktorral! – újságolta Nancynak. – Micsoda kedves ember!

– Igazán?

– Igazán! És megmondtam neki: boldog lehet, hogy orvos.

Nancy a fejét csóválta.

– No én ugyan nem találnék abban semmi boldogítót! Örökké betegek között lenni, vagy olyanok között, akik annak képzelik magukat, igazán nem lehet mulatságos!

Pollyanna hamiskásan ránevetett.

– Ő is azt mondta. De mégis találhat az ember ebben is valamit, aminek örülhet! Találja ki!

Nancy a falnak támasztotta a seprőt és mélyen elgondolkodott. Már nagyon belejött a „játék”-ba és szívesen fejtegette Pollyanna keresztretjvényeit, ahogy tréfásan a kislány kérdéseit nevezte.

– Lássuk csak – mondta, aztán hirtelen felkapta a fejét. – Hopp, megvan! Tudom már! Az ellenkezője annak, mint amit maga Snownének mondott!

Pollyanna rábámult.

– Nem értem, Nancy!

– Pedig világos, mint a fénylő nap! Nem azt mondta Snownének, örüljön, hogy a többi ember nem beteg, mint ő?

– De azt.

– Hát lássa: a doktor a fordítottjának örülhet. Annak, hogy nem olyan nyavalyás, mint a páciensei!

Pollyanna meghökkenve nézett rá.

– Hát igen – mondta kissé bizonytalanul -, így is gondolhatja az ember, de azért valahogyan kicsit furcsán hangzik. Maga néha nagyon kitűnően játssza a játékot, Nancy – tette hozzá sóhajtván.

Elgondolkozva ment be a házba. Polly kisasszonyt a nappaliban találta.

– Kinek a kocsija volt ez, Pollyanna? – kérdezte a nagynéni szigorú hangon.

– Chilton doktor úré. Nem ismered, Polly néni?

– Chilton doktor? Mit keresett itt?

– Ó, csak engem hozott haza. A kocsonyát átadtam Pendleton úrnak és...

Polly kisasszony gyorsan közbevágott:

– Remélem, nem hiszi azt, hogy én küldtem?

– Dehogyan hiszi, Polly néni! Megmondtam ám neki!

Polly kisasszony elpirult.

– Megmondtad?
Pollyanna nagyranyílt szemmel nézett nénje elképedt arcába.
– De, Polly néni, hát nem azt mondtad?
Polly kisasszony nagyot sóhajtott.
– Persze, hogy azt mondtam, Pollyanna: nem én küldöm, és hogy nem szeretném, ha azt gondolná, tőlem van! De ez még messze van attól, hogy kifejezetten meg is mondd neki!... – Bosszúsan háttafordított a kislánynak.
Pollyanna leforrázva ballagott ki a szobából. Nagyot sóhajtott.
– Hát én nem értem a különbséget a kettő között – motyogta szomorúan és felakasztotta kalapját az előszobában, pontosan arra a fogasra, amelyet Polly néni e célra számára kijelölt.

16

EGY PIROS RÓZSA ÉS EGY CSIPKEKENDŐ

Körülbelül egy hétre rá, hogy Pollyanna meglátogatta Pendleton Johnt, egy esős délután Polly néni kocsiba ült, hogy elmenjen a nőegylet ülésére. Három óra tájt már haza is tért, kipirulva, a haját felborzolta a szél és kis, göndör fürtökben lobogott a feje körül.

Pollyanna még sohasem látta így.
– Ó-ó-ó – kiáltotta fel meglepetésében. – Polly néni, hát neked is van! – És körültáncolta Polly kisasszonyt, mint valami kis indián.

– Micsodám van nekem, te lehetetlen kislány?
Pollyanna zavartalanul folytatta a körtáncot.
– Ó, Polly néni, minek dugod el őket? Még eddig sohasem láttam! Bár nekem is volna, nemcsak odafenn a mennyországban, hanem már idelelni is! – És Pollyanna izgalomtól reszkető ujjacskájára csavarta a Polly néni füle mellett libegő hajtincset. – Igaz, hogyha volna, akkor sem volna fekete. Pedig mennyire szeretnék fekete haját!

– Pollyanna, mit beszélsz megint össze-vissza? – szólt rá nagynénje, kiszabadította a tincset a kislány kezéből, letette kalapját és úgy ahogy helyresímította a haját.

– Jaj, ne simítsd vissza, Polly néni! Hiszen éppen ezekről beszélek, ezekről az édes kis, fekete göndörségekről! Milyen csinosak!

– Pollyanna, ne beszélj csacsiságokat! Inkább mondd meg: mit kerestél a nőegyletben? Mit akartál azzal a kis csavargóval?

Pollyanna csak az első mondatra figyelt.
– Nem beszélek én csacsiságokat, Polly néni! Nem is tudod, milyen csinos vagy így. Polly néni, édes Polly néni, engedd meg, hogy csak egyszer, egyetlenegyszer megfésüljem a hajadat, úgy, mint Snownéét és virágot tűzök belé! Mennyivel csinosabb volnál, mint Snowné!

– Pollyanna! – Polly kisasszony roppant szigorúan szólt rá hűgára, főképpen azért, hogy elleplezze azt az örömet, amit a kislány szavai benne keltettek. Ki törődött valaha azzal, hogyan áll a haja? Ki bánta, csinos-e vagy nem? – Nem feleltél a kérdésekre. Miért voltál a nőegyletben?

– Polly néni, tudom, hogy lehetetlenül viselkedtem! De nehéz volt megérteni, miért fontosabb nekik a jelentés, mint szegény Jimmy. Írtam is azóta az én nőegyletemnek, azok elég messze vannak ahhoz, hogy Jimmyt hindu kisfiúnak képzeljék. Polly néni, mondd, én a te hindu kislányod voltam?... És Polly néni, édes, úgye megfésülhetlek?

Polly kisasszony a kezét a homlokára szorította. Ismét rájött a már jól ismert tehetetlenség érzése.

– De Pollyanna, úgy resteltem magam miattad, amikor elmondták, hogyan robbantál be az ülésre! Én...

Pollyanna lábujjhegyen körültáncolta a szobát.

– Polly néni, nem mondtad, hogy nem fésülhetlek meg! Szóval, megfésülhetlek! Ez éppen olyan eset, mint a múltkor Pendleton úr kocsonyájával: küldted és mégsem küldted. Csak egy percig várj, máris hozom a fésűt!

– De Pollyanna, Pollyanna! – Polly kisasszony a szaladó kislány után sietett, az azonban se látott, se hallott. A végén együtt érkeztek fel Polly kisasszony emeleti szobájába.

– Polly néni, milyen kedves, hogy utánam jöttél! Itt még sokkal kedélyesebb lesz a fésülködés! – örvendezett Pollyanna. – Itt a fésű. Most ülj le. Jaj de örülök, hogy megfésülhetlek!

– De Pollyanna, én... én...

A mondat befejezetlenül maradt. Polly kisasszony maga sem tudta, hogy történt: Ott ült az öltözőasztala előtt és tíz ügyes ujjacska széleseben, de nagyon vigyázva bontotta ki a haját. Közben szünet nélkül pergett a kislány nyelve.

– Micsoda gyönyörű hajad van, Polly néni! És mennyivel sűrűbb, mint Snownéé! Dehát persze, neked több is kell belőle, mert egészséges vagy és járhatsz-kelhetsz az emberek között. Jaj, ha így látnának! Olyan csinos vagy, hogy mindenki csak téged bámulna!

– Pollyanna! – Polly kisasszony nagynehezen összeszedte tekintélye utolsó maradványait. – Magam sem értem, minek engedem ezt a csacsiságot!

– De Polly néni, hát nem örülnél neki, ha mindenki téged bámulna? Te nem szívesen nézel csinos embereket? Én sokkal jobban szeretek jóképű embereket látni, mint csúnyákat, mert a csúnyákért igen fáj a szívem.

– De...de...

Pollyanna ügyet sem vetett a közbeszólásra.

– És úgy szeretem a szép haját! – hízelkedett. – Sokszor megfésültem az én nőegyletem hölgyeit is. De egyiknek sem volt olyan szép haja, mint neked, Polly néni! Nem mondom, Whitené egész csinos volt amikor egyszer én fésültem meg... Jaj most még valami jutott az eszembe! De nem árulom el! Titok! Most már majdnem kész a hajad. Éppen csak egy percre fogok eltűnni. Ígérd meg... ígérd meg, hogy addig nem mozdulsz és nem kukucskálsz... Mindjárt itt leszek!

Polly néni nem szólt semmit hangosan, magában azonban tízszer is elismételte hogy ez az egész dolog nevetséges és hogy azonnal rendbeszedi a haját, úgy ahogy viselni szokta. Még hogy ne kukucskáljon? Mit érdekli őt ez az egészgyerekség?

És ekkor – ebben a pillanatban – Polly kisasszony pillantása a tükörrre tévedt. Amit látott, attól úgy elpirult, mint a rózsa.

Izgalomtól ragyogó, várakozásteljes arc nézett rá vissza. Nem volt egész fiatal arc, de így kipirultan, csillogó szemmel igen bájos. Sötét haja nagy laza hullámokban simult kétoldalt halántékához, onnét pedig szép ívben füle mögé kanyarodott. Itt-ott elszabadult kis göndör fürt tette kedvessé az összbenyomást.

Úgy elmerült saját képmása szemléletében hogy elfelejtette szigorú elhatározását és úgy hagyta a haját, ahogy a kislány megcsinálta. Közben nyílt az ajtó, Pollyanna viharzott be a szobába és mielőtt egy szót is szólhatott volna, zsebkendővel gyorsan bekötötte a szemét.

– Ejnye, mi ez már megint, Pollyanna? – kérdezte. A kislány azonban válaszképpen csak kuncogott.

– Ez a meglepetés, Polly néni! Félttem, hogy mégis kukucskálni fogsz, azért kötöttem be a szemedet. Ülj csöndben! Még egy perc, aztán meglátod, mit csináltam!

Polly kisasszony vaksin tapogatódzva, mindenáron fel akart állni.

– Pollyanna, azonnal vedd le ezt a holmit a szememről! Ejnye, ejnye, mit művelsz? – kérdezte, mert érezte, hogy valami puha kelme tekeredik a nyaka köré.

Pollyanna azonban válaszképpen csak vidáman kacagott. Remegő ujjakkal gyönyörű, régi, az évektől elefántcsont színűvé sárgult, levendulaillatú csipkekendőt szép redőkben rendezett el nagynénje vállán. Egy héttel ezelőtt bukkant rá a kincsre, amikor Nancy a padlást takarította. Miért ne díszítse fel vele Polly nénit?

Végre elkészült a nagy mű. Pollyanna elégedetten szemlélte. No, most még az utolsó ecsetvonás! Kézenfogta tehát nagynénjét, az ablakhoz vonszolta, ahonnan könnyűszerrel elérhette a futórózsát.

A dolog azonban nem ment simán. Polly kisasszony kézzel-lábbal védekezett. Szigorú hangon érdeklődött, hová viszik?

– Pollyanna, többre már nem vagyok...

– Mindjárt, Polly néni! Csak egy másodpercnyi türelmet kérek! – Pollyanna kihajolt az ablakon, egy szép, kinyílt rózsát leszakított és nagynénje hajába tűzte. – Kész. – jelentette be diadalmasan, leoldozta Polly kisasszony szeméről a kendőt és a szoba sarkába hajította. – Polly néni, azt hiszem, igazán örülni fogsz, ha meglátod magad a tükörben!

Polly kisasszony egy pillanatig elképedve nézett végig magán, aztán halkán felsikoltott és a szoba túlsó végébe menekült. Pollyanna ijedten nézett ki az ablakon. Vajon mi riaszthatta meg ennyire nagynénjét? De nem látott mást, csak Chilton doktort, aki kétkerekű kocsiján éppen akkor hajtott fel a kapu elé.

Boldog örömmel hajolt ki az ablakon.

– Chilton doktor úr! Doktor úr! Hozzám jött? Idefenn vagyok, a nagynénémmel!

A doktor kedvesen, de kicsit szomorkásan rámosolygott a kislányra.

– Nem jönne le? – kérdezte.

Pollyanna befordult a szoba felé és egyenesen beleütközött Polly néniibe. Polly kisasszony arca most is piros volt, de nem az örömteljes izgalomtól hanem a haragtól. Türelmetlenül ráncigálta ki a csipkekendőbe tűzött gombostűket.

– Mi jutott az eszedbe, Pollyanna! – förmedt a kislányra. – Maskarát csináltál belőlem! És még hozzá mások is látták!

Pollyanna elképedve nézett rá.

– De Polly néni, hiszen olyan gyönyörű voltál!

– Gyönyörű? – visszhangozta Polly kisasszony megvetően, az ágyrá hajította a szegény csipkekendőt és két kézzel esett neki a hajának.

– Ó, ó, édes Polly néni, legalább a hajadat hagyd úgy, ahogy elrendeztem!

– Hová gondolsz! – hangzott a megbotránkozott válasz és Polly néni addig cibálta a fésűvel a haját, amíg az utolsó, rakoncátlan kis fürtöt is irgalmatlanul a homlokához símította.

Pollyanna kis híjja, hogy sírni nem kezdett.

– Pedig olyan szép voltál! – mondta elkeseredetten.

Odalenn az orvos várt rá a kocsival.

– Előírtam magát egy betegemnek, kis kisasszony, – üdvözölte Pollyannát mosolyogva. – És most eljöttem az orvosságért!

Pollyanna értelmetlenül nézett rá.

– A gyógyszertárba megyünk? – kérdezte. – Az én nőegyletem hölgyeinek is gyakran vittem orvosságot!

A doktor a fejét rázta.

– Nem egészen úgy értettem. Pendleton John úrhoz szeretném elvinni, ha ugyan eljön velem. Indulhatunk? Hat óra után majd elmegyek magáért!

– Jaj de nagyszerű! – örvendezett Pollyanna. – Megyek és megkérdem a nagynénémet.

Egy perccel később már vissza is jött, kalapját lóbálva, meglehetősen leforrázott ábrázattal. Felmászott a kocsiba és elindultak.

Kis hallgatás után a doktor szólalt meg elsőnek.

– A nagynénjének talán nem tetszett, hogy elviszem? – kérdezte kicsit zavartan.

Pollyanna búsan legyintett.

– Ó, dehogy. Inkább attól tartok, túlságosan tetszett neki, hogy elmegyek hazulról.

– Hát ezt nem értem – mondta az orvos.

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Majd megmagyarázom. Azt mondta: eridj csak, minél előbb! Kár, hogy nem vittek el korábban!

Az orvos mosolygott, de csak az ajkával. A szeme komoly maradt. Kicsit később újra megszólalt. Pollyannának megint úgy tetszett, mintha zavarban volna.

– Mondja, kislány, nem a nagynénjét láttam az előbb az emeleti szoba ablakában?

Pollyanna sóhajtott.

– De ő volt. Ebből eredt az egész baj! A magam módján elrendeztem a haját, rózsát is tűztem belé és egy gyönyörű csipkekendőt tettem a válla köré. Olyan csinos volt benne! Magának nem tetszett, doktor úr?

– De tetszett, Pollyanna. Nagyon... nagyon csinos volt a nagynénje.

– Jaj de örülök, hogy ezt mondja! Majd elmondom neki! – örvendezett Pollyanna.

Meglepetésére az orvos úgy összerezzen, mintha hátbavágták volna.

– Az istenért, Pollyanna, nehogy eszébe jusson! Nagyon kérem, ne mondjon semmi ilyesmit a nagynénjének!

– De miért, doktor úr? Hát maga nem örülne, ha azt mondanák magának, hogy csinos ember?

– Polly kisasszony más – hangzott a kurta válasz.

Pollyanna elgondolkozott.

– Lehet – ismerte be sóhajtva. – Olyan érthetetlen volt... Akkor szaladt úgy el az ablaktól, amikor a doktor urat meglátta. És egész haragosan rámszólt: mennyire restelli, hogy mások is meglátták abban a maskarában!

– Gondoltam – mormolta az orvos a foga között.

– Pedig milyen csinos volt! – panaszkodott Pollyanna. – Nem értem, miért haragudott anynyira!

Az orvos nem válaszolt. Hallgattak mind a ketten, amíg Pendleton John háza fel nem tűnt.

17

AKÁRCSAK A REGÉNYEK BEN

Pendleton John ez alkalommal mosolyogva üdvözölte Pollyannát.

– Jónapot Pollyanna kisasszony! Úgy látszik, nem haragtartó, különben nem tette volna be többé a lábát ide!

– Miért, Pendleton úr? Úgy örülök, hogy eljöhettek! Fogalmam sincs róla, mi okom lett volna, hogy haragudjak.

– Hát, tudja, ami igaz, az igaz: nagyon mogorva voltam magához, akkor is, amikor az erdőben rámtalált és akkor is, amikor a kocsonyát hozta. De jó, hogy eszembe jut: azt hiszem, meg sem köszöntem még a kedves ajándékot. Igazán minden oka meglett volna rá hogy ilyen bárátságatlan bánásmód után ne kívánjon többé látni.

Pollyanna zavartan fészkelődött.

– De Pendleton úr, én nagyon örültem, hogy akkor megtaláltam magát... Illetve, persze, nem úgy értem, hogy a törött lábának örültem...

Pendleton John elmosolyodott.

– Értem, értem, kislány. Könnyen eljár a szájacskája, mi? De most legalább van alkalmam, hogy megköszönjem, amit akkor értem tett. Nagyon bátran viselkedett. A kocsonyát is köszönöm – tette hozzá.

– Ízlett? – érdeklődött Pollyanna.

– Nagyon. Ma nem hozott semmit amit Polly néni nem küldött? – kérdezte furcsa kis mosollyal Pendleton.

Pollyanna láthatólag zavarba jött.

– N... nem – mondta és alaposan elpirult. – Pendleton úr remélem, a múltkor nem bántottam meg, azt mondtam, hogy Polly néni nem küldte a kocsonyát.

Nem kapott választ. Pendleton John elkomolyodott. Hosszú ideig meredt maga elé szótlanul. Végül nagyot sóhajtott. Mintha csak elfújták volna a jókedvét.

– No, így nem megyünk semmire! – mondta megszokott, zsémbelődő modorában. – Nem azért kérttem, hogy rosszkedvemmel untassam. Idefigyeljen, kislány. Odakinn a könyvtárszobában, a kandalló melletti sarokban, üvegszekrény áll. Az alsó polcon faragott faládikát fog találni, – hacsak az az átkozott takarítónő el nem tette azt is a rendes helyéről! Hozza ide. Kicsit nehéz, de azt hiszem, elbírja.

– Ó, én roppant erős vagyok! – erősítette Pollyanna.

Gyorsan átszaladt a könyvtárszobába és már hozta is a ládikát.

Nagyon érdekes félóra következett. A ládika tele volt kinccsel, csupa olyan holmival, amelyeket Pendleton utazásai közben szedett össze. Volt közte kis kínai bálvány, gyönyörűen faragott elefántcsont sakkfigurák és mindegyikhez mulatságos történet fűződött.

A kínai bálvány története után Pollyanna fejcsóválva megjegyezte:

– Most már jobban megértem, miért neveltetnek a nőegyletek inkább hindu kisfiúkat Jimmy helyett! Hiszen azok azt hiszik, szegények, hogy a jó Isten egy ilyen kisbabába van bezárva! Bár azért mégis jobban örültem volna, ha Bean Jimmyt választják a hindu kisgyerekek helyett!

Pendleton John nem válaszolt. Talán nem is hallotta, mit mond Pollyanna. Elmerengve nézte a semmit. Aztán, mint aki álmából ébred, másik útiemléket vett elő a ládából és új történetbe fogott.

Nagyon kellemesen telt az idő. Pollyanna észre sem vette, hogy lassan elkalandoznak az útitörténetektől és már nem is a barátja beszél, hanem ő mesél mindennapi életéről, Nancyról, a tanulásról. Aztán szóba kerültek az előző évek is, messze nyugati otthona.

A délután egy-kettőre elrepült. Pollyannának indulnia kellett. Búcsúzáskor Pendleton John kezébe fogta Pollyanna kis kezét és olyan kedves, lágy hangon szólt hozzá, mintha nem is ő volna a zsémbes, mogorva remete.

– Kislány, jöjjön el minél gyakrabban hozzám. Ugye eljön? Nagyon magános vagyok és szükségem van magára. Meg egyéb okom is van rá, hogy szívesen lássam magam körül. Majd egyszer azt is elmondom. Amikor a múltkor megtudtam, kicsoda, azt gondoltam: soha többé nem akarom látni. Valamire... valakire emlékeztet, akit évek hosszú során át próbáltam elfelejteni. Elhatároztam hát, hogy nem hívom ide többet. Az orvos mindennap kérdezte, ne hozza-e el, és én mindennap azt válaszoltam: nem.

– Idővel aztán rájöttem, hogy nagyon kívánom újra látni. És azáltal, hogy távoltartom magamtól csak még jobban felélednek az emlékek. Így hát arra kérem: jöjjön el minél többször.

Pollyanna ragyogó szemmel nézett a betegre.

– Hogyne jönnék, Pendleton úr – mondta kedvesen. – Mindig örülök, ha láthatom...

– Köszönöm – válaszolt Pendleton John nagyon halkán.

Aznap este a konyha küszöbén ülve, Pollyanna mindent elmesélt Nancynak mosogatás közben. A ládikában rejtőző kincsekkel kezdte.

Nancy a fejét csóválta.

– Az ember el sem hinné! Mindent megmutogatott magának és történeteket is mondott hozzá? Az a mogorva, rosszkedvű ember?

Pollyanna barátja védelmére kelt.

– Pendleton úr egyáltalában nem mogorva, csak annak látszik! Nem értem, miért van ilyen híre. Ha az emberek jobban ismernék, azonnal megváltoznék a véleményük! Még Polly néni sem szereti. Alig tudtam rávenni, hogy a kocsonyát odavihessem és akkor is kikötötte: nehogy Pendleton úr azt higgye, hogy ő küldte.

Nancy vállat vont.

– Talán úgy érzi, hogy ez nem tartozik a kötelességei közé. Csak azt szeretném tudni, mit talál magán lyan különöset, kisasszonyka! Jaj, sértés ne essék, de tudja, Pendleton úr általában nem az a fajta, aki szereti a gyerekeket.

Pollyanna boldogan mosolygott.

– De engem megszeretett, Nancy! Bár, azt hiszem nehezen ment a dolog. Éppen ma vallotta be, hogy tulajdonképpen soha többé nem akart látni, mert emlékeztetem valakire, akit el akar felejteni. De aztán...

– Micsoda? – szakította félbe Nancy izgatottan. – Azt mondta, emlékezteti valakire, akit el akar felejteni?

– Azt. De aztán...

– Aztán? – érdeklődött Nancy a kíváncsiság tetőfokán.

– Aztán tulajdonképpen már nem mondott semmit.

Nancy összecsapta a kezét.

– Itt valami nagy titok rejtőzik! Hát azért szerette meg magát kisasszonyka! Ez éppen olyan, akárcsak a regényekben! Olvastam én egy egész csomót: „Lady Maud titkát”, „Az eltűnt örökös” „Évekig elrejtve”... Egyik szebb volt a másinál. És tele titokkal akárcsak Pendleton úr esete... Valóságos regény játszódik itt le, az orrom előtt, és én liba, nem is sejtettem belőle semmit! Pollyanna kisasszony, legyen jó kislány és mondjon el szépen mindent sorjában, részletesen. Nem csodálom, hogy Pendleton úr megszerette, becsületesemre, nem csodálom!

– De Nancy, eleinte rám se nézett! És azt sem tudta, ki vagyok, amíg el nem vittem a kocsonyát és meg nem mondtam, hogy nem Polly néni küldi...

Nancy talpraugrott. Nagyot ütött a homlokára.

– Megvan, megvan! – kiabált izgatottan! – Most már értem az egészet! – Lehuppant a kislány mellé a küszöbre, úgy folytatta. – Most feleljen, kisasszonyka. Amikor megtudta, hogy maga Polly kisasszony unokahúga azt mondta, hogy többé nem akarja látni?

– Azt. Akkor mondtam meg neki, ki vagyok amikor a kocsonyát vittem, ő pedig ma vallotta be nekem, hogy nem akart többé látni.

– Hát ez világos. És Polly kisasszony a világért sem akart kocsonyát küldeni neki?

– Nem.

– Maga pedig megmondta Pendleton úrnak, hogy nem ő küldi?

– Hát persze. Én...

– És Pendleton úr, mihelyt rájött, hogy maga Polly kisasszony húga, egyszeribe megváltozott, furcsán viselkedett és fújt és dühöngött?

– Hát... az igaz, hogy a kocsonyával kapcsolatban kissé furcsán viselkedett – ismerte be Pollyanna.

Nancy nagy lélegzetet vett, majd ünnepélyes arccal kijelentette:

– Akkor most már egész biztos vagyok benne. Idefigyeljen, kisasszonyka: Pendleton John volt Polly kisasszony udvarlója! – Alighogy kimondta, ijedt pillantást vetett a háta mögé, nem jelent-e meg éppen a szóban forgó hölgy?

Pollyanna a fejét rázta.

– Az lehetetlen! Hiszen úgy tesz, mintha ki nem állhatná.

Nancy lesajnáló pillantást vetett a kislányra.

– Persze, hogy úgy tesz. Hiszen összekaptak.

Látszott Pollyannán, hogy még mindig nem sikerült teljesen meggyőznie. Nancy tehát kényelmesen melléjetelepedett és hosszan, szélesen előadta az egész történetet.

– Figyeljen csak! Épp aznap, hogy maga megérkezett, Tom úr elárulta nekem, hogy Polly kisasszonynak volt egy udvarlója. Nem akartam a füleimnek hinni. Polly kisasszony és udvarló! De Tom úr egyre erősítgette, hogy igaz és hogy az illető most is itt él a városban. Most aztán tudok mindent. Az illető – Pendleton John! Hát nem beszél mindenki, hogy valami titka van? Nem zárkózott be lélekegyedül abba a nagy házba? És sohasem beszél senkihez? És furcsán viselkedett, amikor megtudta, hogy maga Polly kisasszony unokahúga! Meg azt is beismerte, hogy maga emlékezteti valakire, akit pedig el szeretne felejteni. Világos, mint a napfény: Polly kisasszony az oka mindennek! Nem mondta-e, hogy nem akar neki kocsonyát küldeni? Nincs itt már semmi kétség, higgye le, Pollyanna kisasszony.

Pollyanna kerekrenyílt szemmel bámult Nancyra.

– Ó, ó, ó, Nancy! De ha egyszer, valamikor szerették egymást akkor talán mégis össze lehetne őket békíteni? Mind a kettő egyedül élt annyi éven át. Biztosan örülnének, ha akadna, aki összehozná őket.

Nancy elfintorította az orrát.

– Kisasszonyka, maga még nem tudja, milyenek a szerelmesek. Maga még gyerek. De ha van a világon valamiféle ember, aki nem tudna mit kezdeni a maga híres játékaival, hát az a szerelmes férfi vagy leány. Hát nem örökké mogorva Pendleton úr? És milyen savanyú uborka Polly kisasszony.

Nancy, saját merészségétől meghökkenve, ijedt pillantást vetett maga mögé, de aztán nagyot nevetett.

– Pollyanna kisasszony, az volna csak az ügyes dolog, ha ezt a kettőt megtanítaná a játékra, úgyhogy a végén örülnének a kibékülésnek. Becsületemre, az egész város hanyattsneék a meglepetéstől. Pendleton John és Polly kisasszony! De félek, mégsem lesz az egészből semmi.

Pollyanna nem felelt. De amikor később felment a szobájába, látszott az arcán, hogy erősen gondolkodik.

18

KRISTÁLYOK

Szép, meleg idő volt augusztusban. Pollyanna gyakran elsétált a Pendleton kastélyba. Nagy bánatára azonban úgy érezte, hogy látogatásai nem járnak kellő eredménnyel. Pendleton ugyan gyakran küldött érte Pollyannának azonban úgy tűnt, hogy jelenléte sem boldogabbá sem vidámabbá nem teszi.

Szívesen elbeszélgetett vele és megmutogatta neki az utazásairól hazahozott, sok szép, érdekes emléket, de közben ugyanúgy zsémbeskedett, mint azelőtt, hol a tehetetlensége miatt békétlenkedett, hol a takarítónőt és a házban uralkodó, szerinte felesleges új rendet szidta. Egy azonban bizonyos: szívesen hallgatta, ha Pollyanna beszélt. Pollyanna viszont szívesen beszélt. Csak az volt a baj, hogy a legváratlanabb pillanatokban rajtakapta Pendletont, amint szeme mohó, szomorú tekintettel csüng rajta. Sok gondot okozott neki ilyenkor, vajon nem

mondott-e valami olyat, amivel elszomorította barátját? A „játék”-ról még egyszer sem esett szó. Pollyanna úgy gondolta, még nem érkezett el a kellő pillanat. Kétízben megkísérelte, hogy ráterelje a szót, Pendleton John azonban mind a két alkalommal közbevágott és másról kezdett beszélni.

Pollyanna most már szentül meg volt győződve róla, hogy Pendleton úr volt valamikor Polly kisasszony titokzatos udvarlója. Meleg kis szíve igen fáj a két magános emberért és egyre azon törte a fejét, hogyan hozhatná össze a szerelmeseket? Sajnos, ez nagyon nehéz dolognak látszott. Néha mesélt Pendletonnak nagynénjéről. Ilyenkor barátja udvariasan hallgatott, néha kicsit ingerült lett, máskor meg furcsa kis mosoly jelent meg a szája szögletében. Máskor Polly kisasszonynak beszélt Pendleton úrról, illetve, megkísérelte, hogy beszéljen, nagynénje szemmel láthatólag nem hallgatta szívesen, – legalább is mindig rövidesen elfordította róla a szót. Igaz, hogy ezt másokkal kapcsolatban is megtette. Például sohasem akarta meghallgatni Pollyannát, ha Chilton doktorról beszélt. Pollyanna ezt azzal magyarázta, hogy nagynénje még mindig röstelli, hogy az orvos akkor meglátta az ablakban, rózsával a hajában, csipkekendővel a vállán. Polly néni valóban érthetetlen módon haragudott a szegény Chilton doktorra. Ennek ékes tanújelét adta egy alkalommal, amikor Pollyanna megfázott és ágyban kellett maradnia.

– Ha reggelre nem leszel jobban, elküldök az orvosért – mondta Polly kisasszony.

Pollyannának ez roppantul tetszett.

– Ó hát akkor iparkodni fogok, hogy rosszabbul legyek – mondta. – Úgy örülnék Chilton doktornak!

Legnagyobb csodálkozására Polly kisasszony szigorú redőkbe vonta a homlokát.

– Chilton doktort semmiesetre nem hívom – mondta. – Nem ő a házi orvosunk. Ha tényleg szükség lesz rá, majd eljön Warren doktor.

Pollyanna azonban rövidesen jobban lett s így nem került sor Warren doktor látogatására.

– Jaj de örülök, hogy nem kell orvos! – mondta Pollyanna nagynénjének. – Warren doktor úr is nagyon kedves ember, de Chilton doktort sokkal jobban szeretem és attól tartok, rosszul is esnék neki, ha nem őt hívnók. Utóvégre nem tehet róla szegény, hogy akkor véletlenül meglátott az ablakban, Polly néni!

– Túlsokat beszélsz Pollyanna! – válaszolt Polly kisasszony szigorúan. – Nem érdekel Chilton doktor!

Pollyanna érdeklődve pillantott nagynénjére.

– Polly néni, úgy szeretem nézni, mikor ilyen csinos piros az arcod. És ha még a hajadat is elrendezhetném! Tudod-e... Mi az, Polly néni?

De Polly néni az utolsó szavakat már nem hallotta. Menekülésszerűen távozott a szobából.

*

Egy szép augusztusi napon Pollyanna korán reggel látogatta meg barátját, Pendleton Johnt. A küszöbön gyökeret vert a lába. Valami csudaszép, ezer színben tündöklő szalag feküdt a beteg párnáján keresztbe.

– Ó, Pendleton úr, hiszen ez egy szivárványfióka! No de ilyet! Egy valódi szivárvány jött el magához látogatóba! De gyönyörű! Hogy került ide?

A férfi kicsit savanyúan mosolygott. Látszott, hogy nincs valami rózsás kedvében.

– Valószínűleg az ablakon hőmérő útján, – mondta mogorván. – Általában nem süti a nap, ma azonban, úgy látszik, odatévedt rá egy napsugár.

– Jaj, de szép! És a nap csinálja ezt a sok színt? Én a helyében mindig csak a napra akasztanám a hőmérőt.

– Akkor sok haszna volna belőle. Hogy tudná megmondani, hideg van-e vagy meleg, ha mindig a napon lógna?

Pollyanna le nem bírta venni a szemét a szép színes szalagról. – Nem törődnék velem, – válaszolt. – És ki is törődnék velem, ha egész nap szivárványfényben élhetne!

Pendleton John nevetett. Gyönyörködve nézte Pollyanna elragadtatott arcát. Hirtelen ötlete támadt. Megnyomta az ágya melletti csengőt, mire megjelent a takarítóasszony.

– Nóra – mondta neki – hozza be ide a nappaliból az egyik vörösréz gyertyatartót.

– Igenis, – válaszolt az asszony, udvariasan, de közben úgy nézett a gazdájára, mint aki kételkedik józan eszében. Egy perc múlva már jött is vissza. A gyertyatartón köröskörül kristályok lógtak és amikor az asszony az asztalra állította, bájos csilingeléssel összecsendültek.

– Köszönöm, – mondta Pendleton. – Most még szerezzon zsinéget és erősítse fel az ablak két oldalán, úgy, hogy a zsineg keresztülfusson az ablakon.

Az asszony pontosan végrehajtotta Pendleton utasításait, bár szemelláthatólag nem tudta mire vélni a dolgot.

Mihelyt elkészült és kiment a szobából, Pendleton mosolyogva fordult Pollyannához.

– Hozza ide a gyertyatartót, kislány!

Pollyanna engedelmessé vált. A férfi ügyesen leszedte a gyertyatartóról a kristályokat. Teljes tucatot volt belőle. Szép sorjában a takaróra fektette őket.

– Minden kristályon kis horog van, Pollyanna. Akassza fel őket egymás mellé az ablakra feszített zsinegre. Ha annyira szereti a szivárványt, nem látom be, miért ne éljünk állandó szivárványfényben!

Még a fele sem lógott a kristályoknak és Pollyanna már látta, mi fog történni. Olyan izgatott lett, hogy majdnem kiejtette a kristályokat reszkető kezéből. Mihelyt sikerült mind a tizenketőt felakasztania, visszament a szoba közepére, hogy onnét gyönyörködje művében.

A fényűzőn berendezett, de komor, barátságatlan hálószobából valóságos tündérvilág lett. Mindenütt: a falakon, a padlón, a bútorokon vörös és zöld, narancs- és violaszínű, arany és kék színfoltok táncoltak.

– Jaj, be gyönyörű! – lelkendezett Pollyanna. – Talán maga a nap is játssza most a játékot? – tette hozzá, megelégedve arról, hogy Pendleton nem értheti miről beszél. – Jaj, bár minél több kristályom volna! Elvinnék belőle Polly nénié, Snownének és egy csomó más embernek is! Akkor legalább ők is örülnének valaminek. Talán még Polly néni is csapkodná az ajtókat örömeiben, ha mindig szivárványfényben élhetne. Nem gondolja, Pendleton úr?

Pendleton kacagott.

– Hát... amennyire emlékszem kedves nagynénjére, nem tartom valószínűnek. Több kellene neki, mint néhány napsütötte kristály ahhoz, hogy örömeiben bevágja az ajtókat. De miféle játékról beszélt?

Pollyanna egy darabig értetlenül bámult barátjára, de gyorsan észbekapott.

– Persze, elfelejtettem, Pendleton úr, hogy maga nem ismeri még a játékot!

És nekifogott, hogy elejétől kezdve elmondjon mindent. A manókon kezdve, amelyek a várvavárt baba helyett érkeztek. Közben a szeme egyre a mindenfelé csillogó fényfoltokon járt.

– Hát ez a játék – fejezte be végül. – Most már, azt hiszem, érti, miért mondtam, hogy már a nap is játszik!

Egy darabig nem kapott választ. Aztán John Pendleton kissé bizonytalan hangon szólalt meg:

– Azt hiszem, a legszebb kristály a maga kis lelke, Pollyanna.

– Ó, Pendleton úr, hogyan mondhat ilyet! Én nem bocsátok ki kék, sárga, meg vörös fényeket magamból, ha rámsüt a nap!

És mosolyogva nézett barátjára. Kicsit elcsodálkozott, miért könnyes Pendleton John szeme?

– Pendleton úr – tette hozzá szomorkásan – hát nem tudja, hogy a nap csak a szeplőimet szaporítja, semmi egyebet nem csinál velem? Legalábbis Polly néni mondja, hogy a nap okozza a szeplőket!

Pendleton John halkán nevetett. Pollyanna megütközve nézett rá. Majdnem úgy hangzott ez a nevetés, mint a zokogás.

19

MEGLEPETÉSEK

Szeptemberben Pollyannát beírták az iskolába. Előzőleg vizsgát kellett tennie és kiderült, hogy korához képest éppen eleget tud. Így hát csakhamar egy sok kisfiúból és kislányból álló osztály boldog tanulója lett.

Az iskola sok tekintetben meglepetés volt Pollyannának. Igaz, hogy viszont egy Pollyanna-fajta kislány is sok tekintetben meglepetés volt az iskolában. Rövidesen azonban megszokták egymást, annyira, hogy Pollyanna bevallotta nagynénjének: az iskola „valódi” élet, nem pedig unalom tengere, mint ahogy képzelte.

Nagyon élvezte új elfoglaltságát de amellett nem hanyagolta el régi barátait sem. Csak persze nem szentelhetett nekik annyi időt, mint eddig. Ez Pendleton Johnnak fájt a legjobban.

Egy szombat délután, amikor Pollyanna meglátogatta, szóba is hozta a dolgot.

– Pollyanna – zsörtölődött – már jóformán alig látom magát! Nem jönne ide lakni hozzám?

Pollyanna felkacagott. Micsoda tréfás ember ez a Pendleton!

– Azt hittem nem szereti, ha mások is lábatlankodnak a házban – mondta.

A férfi savanyú arcot vágott.

– Igaz, de az akkor volt, amikor még nem ismertem a maga remek játékát. Most már örülök neki ha kiszolgál. És rövidesen már megint a magam lábán járhatok. Akkor majd rendet teremtek! – mondta mosolyogva és tréfásan megfenyegette a kislányt mankójával.

Pollyanna a kutyával játszott, erre azonban abbahagyta és felnézett barátjára.

– Pendleton úr, maga még nem játssza igazán a játékot! Még nem örül szívből semminek, csak úgy tesz, mintha örülne.

John Pendleton arca nagyon komollyá vált.

– Éppen ezért szeretném ha velem lakna. Akkor megtanulnám a játékot. Hát mit határoz? Eljön?

Pollyanna meglepetten nézett barátjára.

– Pendleton úr, komolyan gondolja?

– De még mennyire! Eljön?

Pollyanna elszontyolodott.

– Pendleton úr, hiszen maga is tudja, hogy nem jöhetek! Én Polly nénié vagyok!

Valami egészen különös árnyék suhant át a férfi arcán. Majdnem haragosan kapta fel a fejét.

– Pollyanna, maga éppen olyan kevésbé Polly nénié, mint... – elhallgatott, nyelt egyet, majd lényegesen szelídebben folytatta: – És ha ő elengedné? Akkor eljönne?

Pollyanna gondterhes arcot vágott.

– Nehéz dolog – mondta. – Polly néni olyan jó volt hozzám! Magához vett, amikor nem volt senki egyebem, csak a nőegylet tagjai...

Mintha újra árnyék suhant volna át a férfi arcán. De most már nem fortyant fel, ellenkezőleg, nagyon is szelíd, rábeszélő hangon szólt Pollyannához.

– Kislány, sok-sok évvel ezelőtt nagyon szerettem valakit. Reméltem, hogy egyszer majd ő lesz ennek a háznak az úrnője. Sokszor elgondoltam, milyen boldogok volnánk együtt...

– Értem, – mondta Pollyanna és szeme fénylett a résztvétől.

– A végén azonban... nem jött el. Hogy miért: nem fontos. Azóta ez a nagy, szürke épület mindig csak egy ház volt számomra, de sohasem otthon. Asszonyi kéz és szív, vagy egy gyermek jelenléte kell ahhoz, hogy a házból otthon legyen. Nekem egyik sincs. Hát eljön, kicsikém?

Pollyanna felugrott. Arca csak úgy tüzelt az izgalomtól.

– Pendleton úr! Maga azt kívánná, hogy az az asszonyi szív és kéz mindig itt legyen a házban?

– Mi van magával Pollyanna?... Hát persze, hogy azt kívántam!

Pollyanna tapsolt örömeiben.

– Jaj, de boldog vagyok! Hiszen akkor minden rendben van! Megkaphat mindkettőnket és együtt élhetünk mindnyájan!

Pendleton John elbámulva nézett a kislányra.

– Mindkettőjüket? Miről beszél?

Ez a kérdés kissé lehütötte Pollyanna lelkesedését.

– Hát persze, Polly néni még nem sikerült meggyőznünk, de tessék elhinni, ha neki elmondok mindent úgy, ahogy maga most elmondta nekem, holtbiztosan beleegyeznek és mindketten idejöhetnek.

A férfi erre olyan megrémült pillantással nézett a kislányra, hogy az egészen megzavarodott.

– Már hogy... Polly néni... idejöjjen?

Pollyanna szeme kerekre nyílt.

– Miért? Talán inkább jönne maga hozzánk, Pendleton úr?. Igaz, hogy a mi házunk nem olyan nagy és szép mint ez de azért...

– Pollyanna miket beszél összevissza? – szakította félbe a férfit.

– Hát arról, hogy hol fogunk élni – válaszolt Pollyanna meglepetten. – Először persze azt gondoltam, hogy itt szeret ne maradni. Hiszen saját maga mon éveken át remélte, hogy Polly néni otthonná varázsolja ezt a házat...

A férfi védekezően emelte fel a kezét. Beszélteni akart, de aztán meggondolta. Lemondóan legyintett.

Szerencsére ebben a pillanatban a takarítónő szólta be a szobába.

– Megérkezett a doktor úr – jelentette.

Pollyanna azonnal felkelt, hogy induljon. Pendleton azonban megragadta a kezét.

– Kislány, a világért se mondjon senkinek semmit arról, amiről ma beszélünk!

Pollyanna arcán ragyogó mosoly jelent meg.

– Hát ez csak természetes! Nagyon jól megértem hogy inkább saját maga mondja majd meg neki – mondta vígan, kiszabadította a kezét és kitáncolt a szobából.

Pendleton John kimerülten hanyatlott vissza párnájára.

Egy perccel később az orvos fejcsóválva tapogatta betege száguldó érverését.

– Mi történt? – kérdezte.

Pendleton John hamiskásan elmosolyodott.

– Attól félek, ma túlادagoltuk az orvosságot – mondta és a kerten át szaladó Pollyanna után nézett.

20

Vasárnap reggel Pollyanna többnyire templomba ment, templom után a vasárnapi iskolába, délután pedig sétálni Nancyval. Ezen a vasárnapon is ez volt a terve, de aztán másképpen alakult minden. Az iskolából hazamenet Chilton doktor kocsija utolérte, megállt mellette és a doktor megkérdezte, nincs-e kedve beszállni?

– Elviszem hazáig – mondta. Beszélni szeretnék magával, kislány. Éppen útban voltam magukhoz. Üzenetet vittem Pendleton úrtól. Nagyon szeretné, ha ma délután meglátogatná. Azt mondja, nagyon fontos, dolgról van szó.

– Tudom – bólogatott Pollyanna vidáman. – E1 is megyek!

A doktor meglepetten nézett rá.

– Nem tudom ugyan, jól teszem-e, hogy odaengedem, – mondta és jókedvűen hunyorított egyet. A mútkor nemhogy megnyugtatta volna betegünket, de még fel is izgatta, fiatal hölgy!

Pollyanna nevetett.

– Nem én izgattam fel, doktor úr. Inkább Polly néni!

A doktor nagy szemeket meresztett.

– Micsoda? A nagynénje?

Pollyanna vidáman ugrabugrált a kocsi ülésén.

– Ő bizony! Olyan szép és izgalmas az egész, akárcsak a mesében! Tudja mit? – határozta el hirtelen – elmondom, mi történt! Ő ugyan azt mondta, hogy ne mondjam senkinek, de magára, doktor úr, bizonyára nem gondolt, csak Polly néniire!

– Polly néniire?

– Hát persze. Mert neki ő ma a akar a b mondani Hiszen ők ketten szerelmesek voltak egymásba!

– Szerelmesek? – A lovacska hirtelen úgy nekilódult, mintha valaki izgatott kézzel nagyon megrántotta volna a gyeplőt.

– Igenis! – mondta Pollyanna diadalmasan. – Azért olyan az egész, akár a mesében... Nem tudtam róla semmit, amíg Nancy el nem mondta. Polly néninek tudniillik évekkel ezelőtt volt egy udvarlója, de összevesztek. Nem tudtuk, hogy kicsoda, de most már rájöttem. Pendleton úr volt az udvarló!

Az orvos arca megenyhült. Eleresztette a gyeplőt.

– No erről tényleg nem tudtam, – mondta csöndesen.

Közeledtek a Harrington kastélyhoz, Pollyanna tehát hadarva folytatta, hogy még befejezhesse szép történetét, mielőtt hazaér.

– Olyan boldog vagyok! Minden olyan szépen végződött! Pendleton úr megkért, jöjjenek hozzá lakni, mire én megmondtam, hogy bajosan hagyhatom ott Polly néni, aki annyira jó volt hozzám. Aztán beszélt nekem valami asszony kezéről és szívééről, amit kívánt és rájöttem, hogy még most is kívánja. Jaj, de örültem neki! Mert ha ő ki akar békülni, akkor minden szépen rendbejön: Polly néni és én odamegyünk hozzá lakni, vagy ő jön mihozzánk. Polly néni persze még nem tud róla és sok mindent kell még megbeszelnünk. Bizonyára ezért akarja Pendleton úr, hogy ma hozzá menjek.

A doktor elmosolyodott.

– Hát akárhogy van, nem csodálom, hogy Pendleton látni kívánja... magát, Pollyanna – mondta.

Éppen a ház elé értek. Az orvos megállította a lovat.

– Nini, Polly néni van az ablakban! – kiáltott fel Pollyanna. – Vagy mégsincs? Hová tűnt ilyen hirtelen?

A doktor nem válaszolt, de a mosoly eltűnt az arcáról.

Délután Pollyanna nagyon ideges hangulatban találta Pendleton Johnt.

– Pollyanna – mondta, alighogy leült a kislány – egész éjjel törtem a fejem, mit akart azzal mondani, hogy én Polly néni kezét és szívét óhajtom? Hogy értette ezt?

– Pendleton úr kérem, Nancy és én rájöttünk, hogy maguk ketten egyszer valamikor szerelmesek voltak egymásba. És úgy örülök, hogy maga még most is szerelmes. Pendleton úr!

– Micsoda? Hogy Polly néni és én szerelmesek voltunk egymásba?

Olyan őszinte csodálkozás csendült ki a férfi hangjából, hogy Pollyanna egészen megzavarodott.

– De Pendleton úr, hiszen Nancy mondta, hogy maga volt Polly néni udvarlója!

A férfi kacagott. – Hát, sajnos, meg kell állapítanunk, hogy Nancy ez egyszer téved.

Pollyanna erre egészen elszontyolodott.

– Szóval maguk ketten... nem szerették egymást.

– Soha az életben.

Pollyanna búsan csóválta a fejét.

– Akkor mégsem fog úgy végződni, mint a regényekben...

Nem kapott választ. A férfi rosszkedvűen bámult ki az ablakon.

Pollyannának sírós kedve támadt.

– Micsoda szerencsétlenség! Olyan szépen elrendeztünk volna mindent! Már úgy örültem neki, hogy Polly nénival idejövünk lakni!

– És Polly néni nélkül... nem jön? – kérdezte a férfi és nem mert a kislányra nézni.

– Hát persze, hogy nem. Hiszen Polly nénié vagyok!

Pendleton John felcsattant.

– Pollyanna mielőtt Polly nénié lett, az édesanyjáié volt! – Egészen belesápadt az izgalomba és szemmel lát hatólag nehezen lélegzett. Pollyanna ijedten nézte. – Én korábban szerettem az édesanyját, ő azonban... nem szeretett engem. Elment... a maga édesapjával. Tulajdonképpen csak akkor jöttem rá, mennyire szeretem. Úgy éreztem, mintha... az egész világ összedőlt volna. De hát most már mindegy. Éveken keresztül mogorva, rigolyás öregember voltam, – pedig még hatvanéves sem vagyok, Pollyanna! Nem szerettem senkit és engem sem szegetett senki. Akkor egy szép nap, akár a szivárványfények, amelyeket maga annyira szeret, maga betáncolt az életembe kislány. Az én unalmas, sivár világom tele lett színnel és fénnel. Aztán rájöttem, hogy kicsoda és egy ideig... egy ideig azt gondoltam: soha többé nem akarom látni. Nem akartam, mert az édesanyjára emlékeztetett. Később aztán... de hiszen tudja, hogy végződött. Mindig szeretném látni, mindennap, reggeltől estig! Eljön, Pollyanna?

A kislány szemét elfutotta a könny.

– Én... nem tudom, Pendleton úr... Mi lenne Polly nénival?

A férfi türelmetlenül legyintett.

– No és velem mi volna? Hogyan játszánám a játékot hogyan örüljek akárminek maga nélkül? Pollyanna, csak azóta örülök félig-meddig az életnek, amióta magát ismerem! De ha maga egészen az én kislányom volna akkor igenis boldog volnék, mindenért, és igyekeznék hogy magát is boldoggá tegyem. Minden kívánságát teljesíteném! Minden pénzem, az utolsó centig, csak arra való volna, hogy magát boldoggá tegye!

Pollyanna megbotránkozottan nézett Pendletonra.

– Pendleton úr csak nem képzeli, hogy engedném! Hogy rám költse azt a sok pénzt, amit mind a szegény pogány gyerekeknek tett félre!

A férfi mélyen elpirult. Beszélni akart, de Pollyanna elébevágott.

– Tessék elhinni: akinek annyi pénze van, mint magának, annak nincs szüksége rám, hogy boldog legyen. Mindenkinek ajándékozhat belőle és örülhet a mások örömeinek. Hát nem adta oda a kristályokat Snownének és nem küldött egy aranyat Nancynak a születésnapjára és...

– Jól van már, nem fontos! – szakította félbe a férfi. Az arca rákvörös volt. Nem csoda. Mert Pendleton Johnt nem éppen adakozó kedvéről ismerték a környéken. – Csekélység volt az egész és amit adtam, azt is a maga kedvéért tettem. Tulajdonképpen nem is én adtam, hanem

magá. És ez is bizonyítja mennyire szükségem van magára mondta és hangja könnyörgővé vált.
– Ha azt akarja, Pollyanna, hogy valaha is játsszam a magá „örömjátékát”, jöjjön hozzám és játsszuk együtt.

Pollyanna zavartan fészkelődött.

– Polly néni olyan jó volt hozzám... – kezdte újból.

Pendleton azonban türelmetlenül félbeszakította. Ideges, zsémbes természetete újra jelentkezett. Világéletében megszokta, hogy akaratát keresztül vigye és az ellenkezés nem hangolta éppen szelídségre.

– Persze, hogy jó volt magához! De fogadom, hogy feleannyira nincs szüksége magára, mint nekem!

– De Pendleton úr, ő is örül, hogy...

A férfi türelmének most már végleg végeszakadt.

– Örül? Higgye el, kislány, Polly kisasszony azt sem tudja, hogyan kell valaminek örülni! Tudom, megteszi a kötelességét. Igen kötelességtudó hölgy. Ismerem még régebből ezt a tulajdonságát. Bevallom: az utolsó tizenöthűsz évben nem voltunk éppen a letjebb barátságban. De alaposan ismerem és mindenki más is ismeri. Nem az a fajta, aki boldog tudna lenni, vagy özvendezni tudna, higgye el, Pollyanna. Ami pedig az ideköltözését illeti, – legokosabb, ha megkérdi, mit szól hozzá. Majd meglátja, mit válaszol... Annyira vágyom maga után, kislány! – fejezte be megtörten.

Pollyanna felállt. Sóhajt nyomott el.

– Rendben van. Megkérdem Polly nénit. Ne tessék azt hinni, hogy nem jönnek szívesen ide, Pendleton úr. Csak éppen... – Pollyanna nem fejezte be a mondatot, hanem gyorsan hozzátette: – Szerencse, hogy nem mondtam el tegnap Polly néninek a dolgot. Akkor még azt hittem, róla is szó van.

Pendleton John gúnyosan elmosolyodott.

– Tényleg szerencse volt, Pollyanna!

– Nem beszéltem róla senkinek, Pendleton úr, éppen csak a doktor úrnak, ő pedig nem számít.

Pendleton felkapta a fejét.

– Kinek beszélt róla? Csak nem Chilton doktornak?

– De éppen őneki.

– Azt a mindenit! – csóválta fejét a férfi, aztán hirtelen érdeklődéssel megkérdezte: – És mit szólt hozzá?

Pollyanna összeráncolta a homlokát.

– Nem emlékszem már pontosan. Valami olyat mondott: nem csodálja, hogy maga látni kíván, de csak engem.

– Ó, igazán? – kiáltott fel Pendleton és nagyot nevetett.

Pollyanna rábámult. Mi van ezen nevetnivaló?

21

VÁLASZ EGY KÉRDÉSRE

Zivatar készült. Sötét felhők gvülekeztek az égen. Pollyanna Pendletonnál tett látogatása után sietve szaladt lefelé a dombon, hogy még idejében hazaérjen. Feleúton Nancyval találkozott, aki esernyővel felfegyverkezve jött. Időközben azonban a szél elfújta a felhőket és így a zápor egyelőre elmaradt.

Nancy vizsla pillantást vetett az égre.
– Úgy látszik, észak felé húzódik el a zivatar – mondta. – Én már odahaza is láttam de Polly kisasszony nem hagyott békén. Mindenáron elküldött az ernyővel. Képzelve: aggódott magáért!

– Igen? – mondta Pollyanna szórakozottan, míg szeme a felhőkön járt.
Nancy köhintett, hogy magára vonja a figyelmet.
– Nem hallotta, kisasszonyka, mit mondtam? A nagynénje aggódott magáért.
Pollyannának hirtelen eszébe jutott, mit kell kérdeznie rövidesen nagynénjétől. Nagyot sóhajtott.
– Igazán sajnálom! – mondta udvariasan. – Nem akartam megijeszteni!
Nancy erre meglepő dolgot válaszolt.
– Jaj, de örülök! – mondta. – Jaj, de nagyon örülök.
Pollyanna elképedve nézett rá.
– Annak örül, hogy Polly néni aggódott értem. Nancy, maga nagyon furcsán játssza a játékot!
– Eszembe se jutott a játék – válaszolt Nancy. – Kisasszonyka, maga, úgy látszik, nem tudja felfogni, mit jelent az, hogy a nagynénje aggódott magáért!
– Hogy mit jelent? Hát azt, hogy aggódott, – és aggódni nagyon kellemetlen dolog!
Nancy fontoskodó arcot vágott.
– No majd megmagyarázom én magának. Ez azt jelenti, hogy végre valami emberi érzés-féle van őbenne is, nemcsak a kötelességét teljesíti reggeltől estig.
Pollyanna megbotránkozottan támadt Nancyra.
– De Nancy, Polly néni mindig teljesíti a kötelességét. Ő nagyon kötelességtudó – ismételte öntudatlanul Pendleton John szavait.
Nancy vihogott.
– Úgy is van és mindig az is volt! De amióta maga ideérkezett, kisasszonyka, már nemesak kötelességtudó, hanem rendesebb érzések is ébrednek benne.
Pollyanna gondterhes arcot vágott.
– Éppen kérdezni szerettem volna magától valamit, Nancy. Mit gondol, örül-e neki Polly néni, hogy maguknál vagyok? Mit szólna hozzá, ha egyszeresak elmennék?
Nancy gyors oldalpillantást vetett a kislányra. Már régen várta ezt kérdést és törte a fejét, mit feleljen majd? Mit feleljen, anélkül, hogy fájdalmat okozzon? Ma azonban megváltozott a helyzet. Nancy már régen élt a gyanúperrel, hogy Polly kisasszony már nem a régi és a mai esernyő ügy végképp meggyőzte a szerenesés változásról. Ma legalább már nyugodt lelkiismerettel válaszolhat a szeretetre vágyó kislánynak.
– Hogy örül-e magának? Hogy mit szólna hozzá, ha elmenne? – mondta egészen felháborodva. – Hát hiszen erről beszélek egész idő alatt. Mit gondol, miért kellett a nyakamba szednem a lábamat, hogy elszaladjak egy ekkora esernyővel, amikor csak egy tenyérynyi báránny-felhő úszik az égen? Hát nem költöztette le a padlásszobából a legcsinosabb emeleti szobába? És ha meggondolom, hogy eleinte mennyire... – Szerenesére idejében észbekapott és lenyelte a mondat hátralevő részét.
– És nemcsak ebből az esernyő históriából tudom, hogy magának sikerült egy kicsit meglágyítania – folytatta Nancy egyre jobban belemelegedve. – De látom a cica meg a kutya esetéből is, meg abból, hogy mostanában szól hozzám, meg mindenféle másból. Kisasszonyka, el sem tudom képzelni, hogy tudna meglenni maga nélkül!
Nancy számított rá, hogy a kislány megörül annak, amit mond neki, de azt a ragyogó boldogságot, ami eltöltötte Pollyanna arcát, mégsem várta.
– Ó Nancy, hogy örülök! Milyen borzasztóan örülök, hogy Polly néni szeret engem!
A lépcsőn, útban szobája felé, Pollyanna heves taglejtéssel beszélgetett önmagával.

– Még hogy éppen most hagyjam ott. Annyira vágytam rá, hogy Polly nénivel élhessek, de még mennyivel jobban kívántam, hogy Polly néni is örüljön neki, hogy itt vagyok!

Pollyanna tisztában volt vele: nem lesz könnyű megmondani barátjának hogy nem fog elmenni a Pendleton házba. Egy kicsit félt is tőle. Nagyon szerette Pendleton Johnt és sajnálta is, – főképpen, mert úgy látszott, mintha Pendleton önmagát is sajnálná. Milyen szomorú, magános élete volt eddig! És éppen az ő anyja miatt. Ha barátja felgyógyul, a régi ház ismét visszazökken majd régi mivoltába. Hallgató szobák, a rendetlen íróasztal, padlón mindenfelé elszórt iratok. Megfájdult a szíve. Csak valahol akadna valaki... Mire Pollyanna idáig ért gondolataiban, olyan ragyogó ötlete támadt, hogy talpraugrott és tapsolt örömeiben.

Mihelyt volt egy szabad délutánja, elszaladt a nagy, szürke kastélyba. Rövidesen egymással szemben ültek a tágas, homályos könyvtárszobában. Pendle on John kényelmes, öblös karosszékben ült, keskeny, vértelen keze a szék karfáján pihent, lábánál hűsége kiskutyája kuporgott.

– Hát mi a válasz, Pollyanna? Életem végéig játszhatom az öröm-játékot? – kérdezte gyöngéd hangon.

– De még mennyire! – erősítette Pollyanna lelkesülten. – Nagyszerű dolog jutott az eszembe! Annyira örül majd, ha...

– Én csak magának örülök. – válaszolt a férfi és az arca megkeményedett.

– N... nem rólam van szó.

– Pollyanna! Hát elutasító választ kapok?

– Pendleton úr, én... én nem tehetek másként. Polly néni...

– Ő nem akarja hogy idejöjjön?

– Nem is kérdeztem – vallotta be a kislány elszontyolodottan.

– Pollyanna!

A kislány elfordította tekintetét. Nem tudott szembenézni barátjával, olyan fájdalom sugárzott a tekintetéből.

– Szóval meg sem kérdezte?

– Nem. Mert kérdés nélkül is tudtam a választ, – mondta Pollyanna és egyre jobban neki-bátorodva folytatta. – Polly néni nagyon örül neki, hogy vele vagyok és én is örülök, hogy nála lehetek. Maga nem tudhatja, Pendleton úr, milyen jó volt hozzám Polly néni! És igazán, most már néha azt hiszem, örülni is tud mindenféleképpen. Pedig maga is mondta, Pendleton úr, hogy azelőtt más volt. Ó, Pendleton úr, most már nem tudnám otthagyni Polly nénit!

Csönd következett. Mindössze a fahasábok pattogtak a kandallóban. Végül is a férfi szólalt meg.

– Értem, Pollyanna. Most már nem hagyhatja ott Polly nénit. Nem kérem újra... – Az utolsó szót Pendleton nagyon halkán mondta, de Pollyanna mégis meghallotta.

– Pendleton úr, még meg sem mondtam, micsoda nagyszerű dolog jutott az eszembe! – mondta felvidámodva. – El sem képzelheti, hogy fog örülni neki!

– Én már nem örülök semminek, Pollyanna.

– Dehogynem! Hiszen saját maga mondta, hogy egy házba asszonyi kéz, vagy egy gyerek jelenléte kell! Hát a gyerek jelenléte meglesz! Igaz, hogy nem rólam van szó, de talán még jobb lesz mint én!

– Nekem nem kell más, csak maga! – tiltakozott Pendleton.

– De majd kell, ha elmondok mindent. Hiszen magának olyan jó szíve van, Pendleton úr! Ha eszembe jutnak a kristályok, meg Nancy születésnap aranya, meg a sok pénz, amit mind a pogány kisgyerekeknek gyűjt össze...

– Pollyanna – szakította félbe a férfi haragosan – már annyiszor meg akartam mondani, de sohasem hagyott kibeszélni! Nem tettem félre semmiféle pénzt a pogány kisgyerekeknek! Soha életemben egy centet sem adtam nekik! Hát ez az igazság!

Ezek után Pendleton John bátran farkasszemet nézett Pollyannával. Kimondta az igazságot, még ha csalódott könnyeket is fog okozni vele. Legnagyobb meglepetésére azonban Pollyanna arca felragyogott örömeiben.

– Jaj, de nagyszerű. – örvendezett. – Milyen boldog vagyok! Persze – javította ki magát gyorsan, elvörösödve – nem annak örülök, hogy nem adtt semmit pogány a kisgyerekeknek. Hanem annak, hogy a maga szemében nem a hindu kisfiúk a legfontosabbak! Mert a nőegyletnek csak azok kellene. Hát ez remek! Akkor bizonyára inkább Bean Jimmyt választja!

– Hogy kit választok?

– Bean Jimmyt! Ő lesz a „gyermeki jelenlét” a házban. És, hogy fog örülni szegény, hogy idejöhet! Éppen a múlt héten kellett megmondanom neki, hogy az én otthoni nőegyletemnek sem kell. Úgy elszontyolodott szegény! De ha most megmondom, hogy idejöhet, azt sem tudja majd, hová legyen örömeiben!

– Igazán? Csak az a baj, hogy én semmiféle örömet nem érzek – válaszolt a férfi. – Miféle csacsóság ez, Pollanna?

– Pendleton úr, maga nem akarja magához venni Jimmyt?

– Nem én!

Pollyanna sírni szeretett volna.

– De Pendleton úr, tessék meggondolni a dolgot! Jimmy gyermeki jelenléte egészen megváltoztatná a házat. Nem is érezné többé egyedül magát, ha itt volna körülötte.

– Az lehet, – válaszolt Pendleton. – Sajnos azonban, inkább az egyedüllétet választom.

Pollyanna segélykérően nézett körül és egyszerre eszébe jutott valami, amit még régen egyszer Nancy mondott neki. Szomorúan nézett barátjára.

– Pendleton úr, higgye el, egy valódi, élő kisfiú mégiscsak többet ér, mint az a maga eldugott csontváza!

– Csontvázam?

– Igen. Nancy mondta, hogy esontvázat őriz a kamrában.

– Micsoda?! – Pendleton John hátravetette a fejét és kacagott, kacagott, hogy még a könnye is belecsordult. Pollyanna még sohasem hallotta így nevetni. Úgy megijedt tőle, hogy sírva fakadt.

Pendleton John azonmód abbahagyta a nevetést.

– Pollyanna, magának teljesen igaza van. Egy élő kisfiú bizonyára többet ér egy csontváznál. Sajnos azonban mi felnőttek néha nagyon ragaszkodunk a csontvázakhoz és nem szívesen cseréljük el semmiféle kisfiúval. De azért szeretném, ha egyet-mást elmondana nekem kis barátjáról.

Talán az előző jóízű kacagás változtatta meg a hangulatot, vagy talán Bean Jimmynek Pollyanna naiv kis szavaival előadott története hatotta meg a férfi szívét. Akárhogy volt: Pollyanna megbízást kapott, közvetítse Pendleton John meghívását Jimmynek. Jövő vasárnap majd együtt jönnek el hozzá.

– Jaj de örülök! – búcsúzott Pollyanna. – Bizonyára nagyon meg fogja szeretni Jimmyt. Anyira szeretném, ha volna rendes otthona, hozzátartozókkal, akik törődnének vele!

22

ÖRVENDEZZETEK...!

Pollyanna hazafelé baktatott a Pendleton kastélyból. Ugyanakkor Paul Ford tiszteletes úr is nekivágott a hegynek abban a reményben, hogy az Úr erdejének csöndjében majd lecsillapodik az vihar, amelyet az Ő gyermekei keltettek szívében.

Nagyon el volt keseredve a tiszteletes úr. A plébánia állapota hónapról-hónapra rosszabbodott. Amerre csak fordult, mindenütt irigységgel botrányokkal találta szemben magát. Megrágalmazták, hátbatámadták. Ő pedig vitatkozott, könyörgött, korholt, ahogy jött, vagy úgy tett, mintha nem látna és nem hallana. És imádkozott, szegény, – sokat, reménykedve. És mégis: be kellett ismernie, hogy semmisen javult, minden csak rosszabbra fordult.

– Két káplánja késhegyre menő harcot vívott egymással valami nevetséges csekélység miatt, amelyet csak az növelt naggyá, hogy mind a ketten hónapok óta rágódtak rajta. A nőegylet három legtevékenyebb hölgye bejelentette lemondását. És miért? Mert a pletyka egy kicsike szikráját mérges szájak hatalmas lánggá fújták fel. A templom énekkara két pártra szakadt az egyik szólóénekes miatt, akit egyesek szerint túlságosan sokat szerepeltettek. A vasárnapi iskoláról pedig jobb nem is beszélni. Mindössze az igazgató és két tanító mondtak le. Ezzel aztán megtelt a pohár. Ezért menekült ki szegény tiszteletes az erdő magányába.

A hatalmas fák boltíve alatt Ford tiszteletes megpróbálta, hogy szembenézzen a dolgokkal. Úgy találta: elérkezett a krízis. Valamit tenni kellene. A plébánia munkája holtpontra jutott. Mindkevesebben vettek részt a vasárnapi istentiszteleten, a hétköznapi imaórákon a misszionárius teákon. Még a társas összejövetelek is egyre ritkábbak lettek. Néhány igen lelkiismeretes munkatárs ugyan kitarzott mellette, de azok meg nagyobb részben balkezesek voltak minden jóakarattal mellett, meg aztán szegényeket örökké zavarba hozták az állandóan rajtuk függő, nem éppen jóindulatú tekintetek és nem serkentette őket munkájukban az a tudat sem, hogy az egész plébánia rajtuk köszörülte a nyelvét.

Bizony, gondolta a tiszteletes sóhajtva, ezért kell szenvednie Isten szolgájának és a plébániának. És még mennyit kell szenvedni! Hacsak...

– Valamit tenni kell. Még pedig minél előbb. De mit? A pap füzetet vett ki zsebéből és felapozta a vasárnapi szentbeszédhez készített jegyzeteit. Az arca szigorúvá vált, fennhangon felolvasta a szentírás idézeteit, amelyekre felépíti majd prédikációját.

– „Jaj nektek, írástudók, farizeusok! Mert a mennyek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, akik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be. Jaj nektek, képmutató írástudók, farizeusok! Mert felemészítitek az özvegyek házát és színből hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetéstek. Jaj nektek, kik tizedet adtok a mentából, kaporból és köményből, de elhagyjátok, ami fontosabb a törvényben, az irgalmasságot és a hűséget!”

Súlyos, keserű vádak! Az erdő templomi csöndjében a tiszteletes érces hangja úgy hangzott, mint az ítélet harsonája. Még a mókusok és madarak is elcsöndesedtek ijedtükben. Így fog hatni a beszéd jövő vasárnap az ő nyájára is.

Az ő nyája! Mert övé, az kétségtelen. De helyesen bánik-e vele? Szörnyű, szörnyű ez a vádaskodás, még ha csak a szentírás szövegére szorítkozik is és nem toldja meg saját szavaival. Mennyit imádkozott! Mennyit könyörgött segítségért, útmutatásért! Milyen nagyon, mennyire szíve mélyéből vágynak rá most is, ezekben a sorsdöntő napokban, hogy a helyes utat válassza! Hát ez volna a helyes út?

A pap visszatette zsebébe jegyzeteit. Aztán mély sóhajjal, amely félig-meddig zokogásnak is beillett volna, egy fa tövében levetette magát a fűbe és arcát kezébe temette.

Így talált rá Pollyanna. Ijedten, kis sikollyal szaladt hozzá.

– Ó tiszteletes úr! Mi történt? Maga is eltörte a lábát?

A pap felnézett. Megpróbálta, hogy elmosolyodjék.

– Nem, kislányom! Éppen csak pihentem.

– Akkor jól van. Annyira megijedtem! Mert tetszik tudni, Pendleton úrra is akkor bukkantam rá itt az erdőben, amikor eltörte a lábát.

– No, én nem törtem el semmimet, – legalábbis olyasmit nem, amit orvos meggyógyíthat.
Az utolsó szavakat félig önmagának mondta a pap, Pollyanna éles füle azonban rögtön fel-fogta a hallottakat.

– Bizonyára szomorúnak tetszik lenni! Papa is sokszor bánkódott. Azt hiszem, minden pap időnként bánkodik. Annyi gondjuk van szegényeknek!
Ford tiszteletes meglepetten nézett a kislányra.
– A maga édesapja is pap volt, Pollyanna?
– Hát nem tetszett tudni? Én azt hittem, itt mindeki tudja. Az édesanyám Polly néni nővére volt.
– Igazán? Tudja, Pollyanna, én még nem vagyok régen itt a plébánián és nagyon kevésé ismerem a családi dolgokat.
– Értem, tiszteletes úr – válaszolt Pollyanna illedelmesen. Hosszú szünet következett. Pollyannának úgy tűnt, mintha a tiszteletes úr el is feledkezett volna jelenlétéről. Valami füzetet kotort elő a zsebéből, de nem nézett bele. Ehelyett a pillantása merően csüngött egy falevélen, még hozzá elég fonnyadt falevélen. Pollyanna meg őt nézte és maga sem tudta miért de szívből megsajnálta.
– Szép időnk van – fogott bele bátorítóan.
A pap összerezsent.
– Mit mondott?... Ó, persze, persze, szép időnk van.
– És hideg sincs, pedig már októberben járunk – folytatta Pollyanna egyre bátrabban. – Pendleton úrnál égett a tűz a kandallóban, de azt mondta, nincs szükség rá, csak szereti nézni. Én is szeretem nézni a tüzet. Maga is?
Nem kapott választ. Pollyanna türelmesen várt, aztán új beszéd tárggyal próbálkozott.
– Tiszteletes úr, tetszik magának a papi hivatás?
A pap meglepetten kapta fel a fejét.
– Hogy tetszik-e? Micsoda különös gondolat! Miért kérdi, kislány?
– Csak. Mert úgy nézett maga elé. Néha a papa is így nézett.
– Igazán? – A kérdés udvariasan hangzott, látszott azonban, hogy a pap gondolatai messze járnak.
– És olyankor rendszerint megkérdeztem tőle is, örül-e neki, hogy pap?
A tiszteletes szomorkásan elmosolyodott.
– És mit válaszolt ilyenkor az édesapja? – kérdezte.
– Ó hát persze mindig azt mondta, hogy örül, de hozzátette, hogy ha nem volnának a szentírásban az örvendező versek, egy percig sem maradna tovább pap.
Ford tiszteletes nagy szemeket meresztett.
– Micsoda versek?
– Az örvendező versek – válaszolt Pollyanna vidáman.
– A bibliában természetesen nem úgy hívják őket, de papa annak nevezte mindazokat, amelyek azzal kezdődnek, hogy „Örvendezzünk...” „Boldogok legyetek...” Rengeteg van belőle! Egyszer, amikor papa különösen szomorú hangulatban volt, meg is olvasta őket. Nyolcszázat számolt össze!
– Nyolcszázat?
– Bizony, nyolcszázat, ami mind azt mondja, hogy örvendezzünk és legyünk boldogok. Azért nevezte őket papa az örvendező verseknek.
– Ó! – A pap kezében kinyílt a füzet és tekintete a vasárnapi szentbeszéd vezérszólamára esett: „Jaj nektek, írástudók, farizeusok, képmutatók!”
– Szóval a maga édesapja az örvendező verseket szerette?
– Igenis tiszteletes úr. Azt mondta, nagyot segített rajta, amikor megolvasta őket. Mert ha az Úristen nyolcszázszor elismételte, hogy örvendezzünk és legyünk boldogok, akkor bizonyára azért tette, mert úgy kívánja, hogy tényleg azok is legyünk. Így mondta papa. És azt is mond-

ta: szégyelli, hogy ez nem jutott már korábban az eszébe. Azóta mindig vigaszára szolgáltak, ha valami baj volt, például a nőegylet hölgyei hajbakaptak, illetve, ha nem értettek egészen egyet – javította ki magát Pollyanna gyorsan. – Azt mondta a papa: ezek a versek tanították meg a játékra is. Velem kezdte játszani, amikor a mankók érkeztek, de mindig mondta, hogy eredetileg a versekből merítette a gondolatot.

– Miféle játékot talált ki az édesapja?

– Az úgy volt... – fogott bele Pollyanna és megint egyszer elmondta a baba helyett érkezett mankók történetét. Ez alkalommal jó hallgatóra talált.

Kicsit később Pollyanna és a pap kéz a kézben jöttek le a hegyről. Pollyanna arca ragyogott. Pollyanna szeretett beszélni, most pedig kedve szerint kibeszélhette magát mindenről: édesapjáról, régi otthoni életéről, a játékról és még sok egyébről. A tiszteletes urat minden érdekelt.

– A hegy lábánál elváltak. Egyik jobbra ment, másik balra.

Aznap este Ford Paul tiszteletes úr elgondolkozva ült szobájában. Előtte, az íróasztalon néhány kitépelt papírlap hevert – tervezett szentbeszédének fogalmazványa, – mellette pedig néhány tiszta papírlap. Erre írja majd, amit tényleg el fog mondani. Valójában azonban gondolatai nagyon messze jártak, messze, egy nyugati kisváros paplakában egy szegény, beteg, gondterhes papnál, akinek alig volt valakije a nagyvilágon és aki szorgalmasan forgatta a bibliát, csak azért, hogy megtanulja, hányszor ismélte el benne az ő Ura és Istene, hogy örvendezzek.

Nagysokára felriadt álmodozásából. Közelebb tette az íveket és nekilátott a beszéd megírásának.

– Máté huszonharmadik fejezet, tizenharmadik, tizennegyedik és huszonharmadik vers – írta az ív fejére, majd türelmetlen mozdulattal elhajította ceruzáját és egy képeslap után nyúlt, amelyet alig negyedórával ezelőtt hoztak be neki. Szórakozottan forgatta egy füzet lapjait. Egyszerre azonban megakadt a szeme valamin.

„Egy anya panaszkodott férjének, hogy fia, Tom, nem akarja me tölteni a fásládát. – Tom, – szólt később az apa a fiához, – azt hiszem, szívesen megtöltenéd a fásládát? – És Tom ment és szó nélkül elvégezte a munkát. Miért? Mert az apja ügyesen tudtára adta: elvárja tőle, hogy azt tegye, ami helyes. Ha azt mondta volna: – Tom, hallottam, mit mondtál ma reggel az édesanyádnak! Nem szégyelled magad? Eredj és töltsd meg azonnal a fásládát! – fogadom, hogy a láda még a mai napig is üres volna!”

A pap tovább lapozott a füzetben. Találomra, itt-ott, elolvasott egy-két sort.

„Az embereknek bátorításra van szükségük. Az megduplázza természetes ellenálló képességüket... Ahelyett, hogy örökké szemükre vetnénk hibáikat, dicsérjük erényeiket. Próbáljuk meg, hogy kivonjuk őket rossz szokásaik bűvköréből. Segítsük hozzá, hogy megtalálja jobbik énjét, azt, amely győzni fog!... Egy szép, derűs, jóindulatú jellem olyan, mint egy jótékony ragály. Egy egész város képét megváltoztathatja... Az emberek azt sugározzák ki, ami szívükben és gondolataikban székel. Ha valaki barátságos és előzékeny, tapasztalni fogja, hogy a szomszédai is barátságosak és előzékenyek. De ha örökké csak mogorva és örökké gáncoskodik, a szomszédai is rosszkedvűek és gáncoskodók lesznek... Ha várjuk a bajt: nyakunkba szakad. Ha csak jót remélünk, abban lesz osztályrészünk... Mondja mindenki a saját Tommyjának: tudja, hogy szívesen megtöltené a fásládát és aztán figyelje az eredményt!”

Egyszer csak talpraugrott Ford tiszteletes. Otthagytá az íróasztalt és hosszú léptekkel járt fel alá a szobában. A végén hatalmas, megkönnyebbült sóhajjal belevetette magát a karosszékbe.

– Megteszem, Istenem úgyse! – fogadkozott. – Megmondom összes Tomjaimnak: tudom, hogy szívesen megtöltenék a fásládát! Munkát fogok nekik adni, és rajta leszek, hogy örvendezve végezzék!

Ezzel Ford tiszteletes felkapta fogalmazványát, diribdarabra tépte és elhajította. Furcsa kis papírfoszlányok heverték egymás mellett a padlón. „Jaj nektek” – ez állt az egyikén, a mási-

kon pedig: „írastudók farizeusok, képmutatók!” – Aztán maga elé tette a tiszta ívet és írt, írt. Csak úgy repült a tolla a papíron.

Így történt, hogy Ford tiszteletes vasárnapi beszéde, mint valami hatalmas kürt, felébresztette híveiben mindazt a jót, ami bennük szunnyadt. Beszéde alapjául pedig Pollyanna egyik legszebb, örvendező versét vette. „Örvendezetek az Úrban, örvendezetek mindnyájan, akik igazszívűek vagytok!”

23

A BALESET

Snowné kérésére Pollyanna meglátogatta rendelőjében Chilton doktort. Snowné tudniillik elfelejtette az orvosság nevét, amelyet Chilton doktor receptjére meg kellett volna vásárolnia.

Pollyanna először járt barátjánál. Érdeklődve nézett körül.

– Ez az otthona, doktor úr? Most látom először.

A doktor abba hagyta a receptírást.

– Ez az – mondta szomorkás mosollyal. – Nem is otthon ez, Pollyanna, higgye el, csak lakás!

Pollyanna bölcsen bólogatott.

– Tudom én, hogy van az! – mondta. – Ahhoz, hogy egy lakásból otthon legyen, asszonyi kéz kell, vagy egy gyermek jelenléte.

A doktor elképedve kapta fel a fejét.

– Mit mondott?

– Pendleton úrtól tudom – válaszolt Pollyanna nagy lelkinyugalommal. – Ő mondta ezeket a szép dolgokat az asszonyi kézről, meg a gyermek jelenlétéről. Maga miért nem szerzi meg magának egy asszony kezét és szívét, doktor úr? Vagy legalább vegye magához Bean Jimmyt, ha Pendleton úrnak nem kellene!

Chilton doktor kicsit zavartan nevetett.

– Szóval Pendleton azt mondta, hogy egy asszony keze és szíve teszi otthonná a lakást?

– Igen. Ő is azt állítja, hogy a háza éppen csak ház. Maga miért nem szerzi meg?

– Mit szerezzek meg, Pollyanna?

– Hát az asszonyi szívet és kezét... Jaj! – Pollyanna hirtelen mélyen elpirult. – Doktor úr kérem, meg kell magyaráznom valamit. Pendleton úr nem Polly nénibe volt szerelmes, így hát nem megyünk hozzá lakni. Úgy látszik, tévedtem. Remélem, nem említette a dolgot senkinek?

– Nem, Pollyanna, nyugodjék meg!

Pollyanna megkönnyebbülten sóhajtott fel.

– Akkor rendben van. Maga az egyetlen, akinek beszéltem róla! Pendleton úrnak persze bevallottam, hogy magának elárultam a titkot. Mondhatom, nagyon furcsa arcot vágott hozzá!

A doktor szájaszéle gyanúsan rángatózott.

– Igazán?

– Nagyon furcsán nézett. Persze, nem akarta, hogy sokan tudjanak a dologról, minthogy, sajnos tévedés az egész... De maga miért nem gondoskodik egy asszonyi kézről és szívről, doktor úr?

Kis csend következett. A doktor igen elkomolyodott.

– Néha nem azon múlik, akarja-e az ember, kislánymondta végül.
Pollyanna összeráncolt homlokkal gondolkodott. Hogyan bátorítsa barátját?
– Maga biztosan megkapná, ha akarná – jelentette ki végül.
Nagyon kilátszott a lóláb, hogy bókolni akar. A doktornak nevetnie kellett.
– Köszönöm, Pollyanna – mondta. – Sajnos azonban, úgy látszik, idősebb leánytestvérei nincsenek mind ezen a véleményen!
Pollyanna csodálkozva nézett rá.
– Chilton doktor úr, csak nem úgy érti, hogy egyszer megpróbálta egy asszony kezét és szívért megszerezni és nem sikerült, akárcsak Pendleton úrnak?
A doktor sietve felállt, mintha egyszerre igen sürgős dolga akadt volna.
– Tudja mit, Pollyanna: ne beszéljünk többet róla. Ne törődjék annyit a mások bajával! Szaladjon csak vissza Snownéhoz! Itt a recept és az utasítás, mennyit kell bevennie az orvosságból. Más egyébre nincs szüksége?
Pollyanna a fejét rázta.
– Köszönöm, nincs – Kicsit leforrázottan indult az ajtó felé, a küszöbön azonban visszafordult. Valami eszébe jutott, amitől kiderült az arca. – Doktor úr, úgy örülök, hogy nem az én mamám kezét és szívért kívánta és nem ő utasította vissza!
Október utolsó napján történt. Pollyanna iskolából hazamenet átszaladt az úttesten és egy arramenő gépkocsi elütötte.
Hogy mi történt tulajdonképpen és ki volt a hibás: senkisé tudta megmondani. Tanú sem volt a közelben, akit meg lehetett volna kérdezni. Tény az, hogy öt óra tájt Pollyannát eszméletlenül vitték fel kedves kis szobájába. A halottsápadt Polly néni és a sírdogáló Nancy gyengéden levetkőztették és azonnal telefonáltak Warren doktorért.
Az orvos egy-kettőre megérkezett. Nancyt kiküldték, mire a lány a kertbe szaladt, hogy Tom bácsi vállán sírja el bánatát.
– És csak egy pillantást kellett, hogy vessek Polly kisasszony arcára, – mondta zokogva – és máris láttam, hogy most az egyszer nem a kötelességét teljesíti. Kötelességből nem reszket az ember keze és nem néz úgy maga elé, mintha a halál angyalát látná!
– Nagyon... súlyosan megsebesült? – kérdezte az öregember bizonytalan hangon.
– Nem tudom – jajgatott Nancy. – Úgy fekszik, olyan fehéren és mozdulatlanul, mint aki halott, de nem halott. Polly kisasszony mondta, neki meg tudnia kell, mert egyre csak a szívért hallgatja és a pulzusát fogja.
– Tudja-e, hogy történt? Ki... kicsoda a bűnös? – kérdezte Tom bácsi és ökölbeszorult a keze.
– Csak tudnám! Majd adnék én annak a... annak a... Utálatos masina! Egy kislányt elgázolni!
– De hát hol sebesült meg?
– Nem tudom. A homlokán látszik valami kis vágás, de Polly kisasszony azt mondja, nem az a fontos. Belső sérülései vannak... Csak már jönné ki az az orvos! Nem lehet kibírni! Legálább volna valami dolgom, – nagymosás, vagy nagytakarítás, hogy ne érnék rá gondolkozni!
Az orvos elment ugyan, Nancy azonban mégsem lett sokkal okosabb. Azt mondta: törést nem lát sehol, a homlokán a seb jelentéktelen, egyébként azonban igen komolyan csóválta a fejét és azt mondta: majd idővel kiderül, nincs-e nagyobb baj. Polly kisasszony egyre sápadtabb lett, az arca beesett. A kis beteg még nem tért magához egészen, de úgy látszott, mintha a körülményekhez képest kényelmesen pihenne. Estére már itt lesz az ápolónő. Ennyit tudott meg Nancy és sírva somfordált vissza a konyhába.
Egy egész nap telt bele, amíg Pollyanna végre kinyitotta a szemét és lassan megértette, hol van.
– Polly néni, mi történt? – kérdezte. – Miért vagyok fényes nappal az ágyban? – Megkísérelte, hogy felüljön de nyögve visszaesett a párnára. – Polly néni, mi van velem?

– Maradj nyugodtan, kislányom! – nyugtatta Polly kisasszony.
 – De Polly néni, Polly néni, miért nem tudok megmozdulni?
 Polly kisasszony segélykérő pillantást küldött az ablak mellett álló fehér főkötős ápolónő felé. A fiatal nő bólintott.
 – Mondja meg neki, – súgta hangtalanul.
 Polly kisasszony megköszönte a torkát. Nagyon nyelt.
 – Megsebesültél tegnap, édeském. Elütött az a gépkocsi. De nincs semmi baj. Pihenj és aludj, kis szívem. Tedd meg a kedvemért!
 – Megsebesültem? Persze, már emlékszem. Átszaladtam az autó előtt! – Pollyanna zavaros szemmel nézett körül, aztán homlokára szorította a kezét. – Jaj, de fáj!
 – Tudom, szívecském. De hamarosan el fog múlni! Aludj szépen!
 – Polly néni, olyan furcsán olyan rosszul érzem magam! A lábaim a legfurcsábbak! Mintha... mintha nem is lennének!
 – Polly néni könnyörgő pillantást vetett az ápolónőre. Az gyorsan odajött az ágyhoz, Polly néni pedig odament helyére az ablakhoz.
 Az ápolónő kedvesen rámosolygott a betegre.
 – Legfőbb ideje, hogy megismerkedjünk, Pollyanna mondta. – Hunt Margaret vagyok. Azért jöttem ide, hogy az ápolásban segítsek nagynénjének. Elsősorban arra kérném: nyelje le szépen ezeket a kis fehér pirulákat!
 Pollyanna rémülten nézett rá.
 – De én nem akarom, hogy ápoljanak! Fel akarok kelni! Hiszen iskolába kell mennem! Ugye holnap már mehetek az iskolába?
 Mintha Polly néni ott az ablak mellett felzokogott volna.
 – Holnap? – válaszolt az ápolónő gyöngéden. – Hát azt nem ígérhetem biztosra, Pollyanna! De vegye be ezeket a kis pirulákat, aztán majd meglátjuk, mit lehet tenni!
 Pollyanna kicsit bizalmatlan pillantást vetett rá.
 – Nem bánom – mondta. – De holnap okvetlenül el kell mennem az iskolába! Felelnem kell hittanból!
 Még sok mindent beszélt Pollyanna összevissza, az iskoláról, az autóról, és arról, mennyire fáj a feje. Lassacskán azonban elcsendesedett. A fehér pirulák megtették hatásukat. Szegény kis beteg mély álomba merült.

24

PENDLETON JOHN

Pollyanna se másnap, se harmadnap nem ment iskolába. Ő, szegényke, nem tudott róla, hogy mulaszt, csak ritkán, percekre tért eszméletre. Olyankor aztán nem szűnt meg ijedten kérdezősködni és mindig újra meg újra el kellett neki magyarázni, mi történt.

– Szóval sebesült vagyok, nem pedig beteg – mondta egy ilyen alkalommal az ágy szélén üldögélő Polly kisasszonynak. – Jaj, de örülök neki.

– Minek örülsz, szívecském? – kérdezte Polly néni csodálkozva.

– Annak, hogy nem vagyok beteg. Mert a törött lábak meggyógyulnak, mint Pendleton úré is, de a betegség életfogytiglan tarthat, akárcsak Snow néninél!

Először fordult elő, hogy a kislány a lábait emlegette. Polly kisasszony furcsa kis ütést érzett a szíve táján. Felkelt, odament az öltözőasztalhoz és tett, vett, rakosgatott, határozatlanul,

minden cél nélkül. Polly kisasszony mostanában sokat veszített régi határozottságából. Az arca pedig sápadt volt és elkínzott.

Az ablakon szép sorjában függtek a kistályok. Pollyanna hunyorogva nézte a táncoló, színes kis fényeket.

– Jaj, de örülök, hogy nincs himlőm! – mondta. – A himlőhely még csúfabb, mint a szeplő! Az is szerencse, hogy nincs szamárköhögésem, vagy vakbélgyulladásom vagy más, hasonló, ragályos betegségem. Akkor nem lehetnél itt velem Polly néni!

– Úgy látszik, szívecském, ma jó napod van, mert mindennek örülsz – mondta Polly néni és kicsit reszketett a hangja.

Pollyanna rámosolygott.

– Hiszen olyan jó dolgom van! Mindig szivárványfényben élhetek! Úgy szeretem a szivárványt! Milyen kedves Pendleton úrtól, hogy nekem ajándékozta ezeket a kistályokat... Még sok egyébnek is örülök. Például, Polly néni, annak is örülök, hogy megsebesültem...

– Pollyanna!

A kislány ragyogó szemmel nézett nagynénjére.

– Hát persze, Polly néni! Amióta megsebesültem mindig „szívecském”-nek, meg „édeské”-nek szólítasz! Azelőtt sohasem tetted! Úgy szeretem, ha azok, akik hozzám tartoznak, szívecskémnek szólítanak. A nőegyleti hölgyek is így hívtak néha, de az félig sem volt olyan kedves, mint amikor te mondod, Polly néni... Jaj, olyan boldog vagyok, hogy hozzád tartozom!

Polly kisasszony nem válaszolt. Hátat fordított az ágynak és tizedszer újrendezte az asztalon áll üvegholmit. A szeme tele volt könnyel. Alig lépett be az ápolónő, már szaladt is a szobájába, hogy jól kisírja magát.

*

Délután Tom bácsi a lószerszámot tisztogatta az istállóban. Egyszerre Nancy rontott be hozzá, mint a fergeteg. – Tom úr, Tom úr, nem tudja elképzelni, mi történt! Nem találná ki, ha száz évig élne is!

– No, akkor meg sem próbálok – hangzott a válasz. – Különben mikor tíz esztendőre is alig számíthatok már! Azért jobb lesz, ha mindjárt elmondja, Nancy.

– Hát idehallgasson. Mit gondol, ki van az úrnőmnél a nappaliban?

Tom bácsi megrázta a fejét.

– Fogalmam sincs róla.

– Hát... Pendleton John!

– Pendleton John? Ne tréfáljon, Nancy!

– Dehogyan tréfálok. Én magam engedtem be. Úgy jött nagynehezen, mankóval. Képzelve el, Tom úr! Pendleton John látogatóban Harrington kisasszonynál!

– Hát miért ne? – kérdezte az öregember kicsit morcosan.

Nancy lenéző pillantást vetett rá.

– Mintha maga nem tudná éppen úgy, mint én!

– Én nem tudok semmit.

– Ugyan, ne adja az ártatlant! Hát nem maga beszélt róla legelőször?

– Miről?

A lány gyors pillantást vetett a ház felé. Aztán egész közel lépett az öreghez.

– Nem maga mondta, hogy Polly kisasszonynak volt valamikor egy udvarlója? Hát én itt hallottam egy-két szót meg ott is a végén aztán összeraktam az egészet.

Az öreg vállat vont, hátat fordított Nancynak és újra nekilátott a munkájának.

– Nem szeretem a libagógást – morogta haragosan. – Ha mondani akar valamit: úgy mondja, hogy az ember értsen is belőle.

Nancy vihogott.

– Hát figyeljen. Hallottam valamit amiből azt gondoltam, hogy Pendleton John és Polly kisasszony szerelmesek voltak egymásba.

– Pendleton John? – Az öregember felegyenesedett.

– Bizony. Ó, azóta már tudom hogy nem Polly kisasszonyt szerette, hanem a mi drága kiskikénknek az édesanyját. Nem fontos! – hadarta Nancy kissé zavartan, mert közbe eszébe jutott, hogy Pollyannának hallgatást ígért. – De még azt is hallottam, hogy Polly kisasszony alaposan gyűlölte Pendleton urat, azért, mert húsz esztendővel ezelőtt valami buta pletykanénik össze akarták őket boronálni.

– Emlékszem – bólogatott Tom bácsi. – Három-négy évvel azután történt, hogy Jennie kisasszony kosarat adott Pendleton úrnak és férjhez ment ahhoz a másikhoz. Polly kisasszony igen sajnálta Pendleton urat és elhatározta, hogy nagyon kedves lesz hozzá. Lehet hogy kissé eltúlozta a dolgot. Annyi bizonyos, hogy elindult a pletyka. Azt beszéltek, hogy szalad utána.

– Micsoda? Azt a férfit szeretném látni, aki miatt Polly kisasszony egy lépést is tenne!

– Én tudom ezt és maga is, de mások nem tudták – mondta Tom. – Hát ezt aztán semmiféle rátartós lány le nem nyeli. Akkoriban történt az is, hogy összeveszett a valóságos udvarlójával. Erre becsukódott, akárcsak az osztriga és többé szóba sem akart állni senkivel. Azóta olyan keserű a lelke, akár az epe!

– Én is tudtam erről – modta Nancy. – Nem akartam a szememnek hinni! De azért beengedtem és bejelentettem.

– No és mit szólt a kisasszony? – Tomot most már igen érdekelte a dolog.

– Először semmit. Már azt hittem, nem is hallotta, amit mondtam; és éppen belefogtam, hogy elismételjem, amikor egyszercsak megszólal és azt mondja: „Mondja meg Pendleton úrnak, hogy mindjárt lejövök”. Erre én lementem és megmondtam Pendleton úrnak az üzenetet, aztán pedig ideszaladtam és elmeséltem magának az egészet.

Az öreg Tom csóválta fejét és újra nekilátott a munkának.

*

Pendleton John a Harrington kastély ünnepélyes fogadószobájában várt. Nem kellett sokáig várnia. Gyors lépések közeledtek, Polly kisasszony suhogott be a szobába. Pendleton John fel akart kelni, hogy üdvözlje, Polly kisasszony azonban intett, hogy maradjon ülve. Kezet nem nyújtott és általában hűvösen viselkedett.

– Eljöttem, hogy Pollyanna után érdeklődjek – szólalt meg a férfi.

– Nagyon kedves. Egyformán van szegényke – válaszolt Polly kisasszony.

– Nem mondaná meg nekem... hogy van tulajdonképpen?

Fájdalmas vonás jelent meg Polly kisasszony szája körül.

– Csak tudnám én magam is!

– És az orvos mit mond?

– Úgy látom Warren doktor is sötétben tapogatózik. Már írt egy New York-i specialistának. Sürgősen meg lesz a konzílium.

– De hát... de hát hol sebesült meg?

– A homlokán van egy jelentéktelen horzsolás, egyébként pedig úgy látszik, valami belső sérülés... amitől csipőtől lefelé megbénult.

Tagolatlan hang tört ki a férfi torkán. Aztán mind a ketten hallgattak egy darabig.

Végül Pendleton John szólalt meg, egészen elváltozott hangon.

– És Pollyanna... hogy viseli?

– Még nem tud semmit. Nem érti, mi van vele. Én pedig nem bírom megmondani!

– De valamit... csak észrevett?

Polly kisasszony a szívére szorította a kezét. Újabbanigen rájárt a keze erre a mozdulatra.

– Valamit igen. Észrevette, hogy nem tudja mozdítani a lábát, de azt hiszi, eltörték. Azt mondja, örül neki, hogy csak a lába törött el, mert a törött láb helyrejön, de az életfogytiglani beteg, mint Snowné sohasem gyógyul meg. Ilyesmiket mond egész idő alatt, én pedig néha úgy érzem, hogy meg szeretnék halni!

Szerencse, hogy Pendleton John szemét is elfutotta a könny. Így csak fátyolon át látta, mit művel a fájdalom a megközelíthetetlen, büszke Polly kisasszonnyal. Önkénytelenül Pollyanna szavai jutottak az eszébe: „Most már nem hagyhatom ott Polly nénit!”

Valószínűleg ez a gondolat tette nagyon gyöngéddé a hangját, amikor újból megszólalt.

– Bizonyára tud róla, Harrington kisasszony, mennyi mindent megpróbáltam, hogy rábíriam Pollyannát, jöjjön hozzám lakni.

– Pollyanna?... Magához?

Olyan hangsúllyal mondta ezt, hogy a férfi nyelt egyet. De egy pillanat alatt ismét ura lett önmagának és nyugodt hangon folytatta.

– Törvényesen örökbe akartam fogadni. Ő lett volna az örökösöm.

Polly kisasszony megenyhülten nézett a férfira. Csak most ébredt tudatára, milyen fényes jövőt biztosított volna ez az ajánlat Pollyannának. Átszaladt az agyán a gondolat, vajon Pollyanna elég idős-e ahhoz, és elég számító-e, hogy az ajánlat előnyeit felmérje.

– Nagyon szeretem Pollyannát – folytatta a férfi. – Önmagáért is és az anyja emlékéért is. Ráhalmoztam volna mindazt a szeretetet, amelyet huszonöt év óta tartogatok.

Szeretet... Polly kisasszonynak hirtelen átvillant az agyán, miért vette magához eredetileg a kislányt, milyen kevés szerepet játszott elhatározásában a szeretet. És eszébe jutottak Pollyanna mai szavai: „Úgy szeretem, ha szívecskémnek hívnak!” És ennek a szeretetre szomjazó kislánynak ajánlották fel huszonöt év minden összegyűlt érzését. Ahhoz elég idős már Pollyanna, hogy a szeretet értékét felmérje, gondolta magában Polly kisasszony és összeszorult a szíve. Elvonult előtte sivár jövőjének képe, a magános évek – Pollyanna nélkül.

– És mit mondott Pollyanna? – kérdezte.

A férfi pedig, aki a kemény hang mögött kihallotta a reszkető aggodalmat, szomorkásan elmosolyodott.

– Nem akar hozzám jönni, – mondta.

– És miért?

– Nem akar megválni magától, Harrington kisasszony. Azt mondta, nagyon jó volt hozzá. Magával akar maradni, – főképpen, mert úgy érzi, hogy maga is azt akarná.

Ezzel Pendleton John felkelt és anélkül, hogy Polly kisasszonyra nézett volna, az ajtó felé indult. Alig tett azonban néhány lépést, Polly kisasszony mellette termett. Kezet nyújtott neki. A keze kicsit reszketett.

– Ha a specialista eljön és megtudjuk, mi van Pollyannával, értesíteni fogom – mondta csöndesen. – Isten áldja. Köszönöm, hogy eljött! Pollyanna... örülni fog neki.

25

VÁRAKOZÁS

A Pendleton John látogatását követő napon Polly kisasszony nekifogott, hogy előkészítse Pollyannát a specialista látogatására.

– Szívecském, – mondta, – úgy határoztunk Warren doktorral, hogy még egy orvost fogunk hívni. Több szem többet lát. Hátha az hamarabb meg tud gyógyítani?

Pollyanna arca felderült.

– Ugye, Chilton doktort hívjátok? Polly néni, én annyira szeretem Chilton doktort! Egész idő alatt őt kívántam, de nem mertem szólni, mert attól féltem, haragszol rá, amióta egyszer meglátott az ablakban, tudod, amikor megfésültelek. Jaj de örülök hogy eljön!

Polly kisasszony először elsápadt, majd elpirult. De hamar összeszedte magát és iparkodott könnyed és vidám hangon válaszolni.

– Nem, szívecském, nem Chilton doktor fog eljönni! Egy New York-i orvost hívtunk, híres tanárt, aki nagyon jól ért az olyanfajta... sebesülésekhez, mint a tied.

Pollyanna arca elborult.

– Alig hiszem, hogy feleannyit tudna, mint Chilton doktor.

– Dehogynem, szívecském!

– Polly néni kérlek, gondolj arra, hogy Pendleton úr törött lábát is ő hozta helyre. Ha nincs ellene kifogásod, hívjuk inkább őt!

Polly kisasszony még mélyebben elpirult. Láthatólag zavarban volt. Egy daraig elgondolkodott, majd, mikor újból megszólalt, gyöngéd hangján átértett valami régi, szigorú határozottságából.

– De van, Pollyanna. Nagyon sokat, majdnem mident megtennék a kedvedért, arra azonban hogy Chilton doktort éppen... ebben az esetben... ne hívjuk ide, igen komoly okaim vannak. És hidd el nekem: az az orvos, aki New Yorkból jön ide, sokkal többet tud a te... bajodról, mint ő.

Pollyannát azonban nehéz volt meggyőzni.

– De Polly néni, ha szeretnéd Chilton doktort...

– Mit, Pollyanna? – Polly kisasszonynak most már a füle is piros volt.

– Úgy értem, ha szeretnéd Chilton doktort, a másikat pedig nem szeretnéd, ez mégis különbséget jelentene a gyógyulásban... Én pedig szeretem Chilton doktort!

Ebben a pillanatban, Polly kisasszony nagy megkönnyebbülésére, az ápolónő lépett a szobába. Gyorsan felkelt hát az ágy mellől.

– Sajnálom, Pollyanna – mondta határozottan – de ennek elbírálását bízd inkább rám. Ettől eltekintve már elintéztük a dolgot. A New York-i orvos holnap érkezik.

A New York-i orvos azonban nem érkezett meg másnap. Az utolsó pillanatban betegsége miatt el kellett halasztania az utazást. Pollyanna erre újból könyörgésre fogta a dolgot. Minden ok megvan rá, hogy Chilton doktort hívják el helyette.

Polly néni azonban hajthatatlan maradt. Igaz, hogy minden alkalommal lázasan fogadkozott, hogy ettől eltekintve minden egyebet örömmel megtenne Pollyannáért s ez némi vigaszára szolgált a kislánynak.

A múltó napok tényleg azt mutatták, hogy Polly néni mindent megtesz, hogy Pollyanna kedvében járjon, – ettől az egy dologtól eltekintve.

– Ha nem látnám, nem bírnám elhinni – mesélte Nancy Tom bácsinak. – Nem múlik el öt perc, hogy valamit ki ne találna a szegény báránycánk mulattatására. Már a cicát is felhozta a betegszobába. Pedig, egy héttel ezelőtt dehogyis engedte volna, hogy akár Fluffy, akár Bluffy betegyék a lábukat a lakásba! Most pedig vígan hancúrozhatnak az ágyon, csak azért, mert Pollyanna kisasszonyt kacagásra bírják. És ha semmi más nem jut az eszébe, akkor az egyik ablakról a másikra akasztja a kristályokat, szivárványt játszik, ahogy a báránycánk mondja. Timothyt már háromízben elküldte Cobb virágkereskedésébe, friss virágért. És tegnap mi történt? Belépek, hát ki ül az ágy szélén, mint Polly kisasszony, az ápolónő pedig a haját rendezi, a báránycánk parancsa szerint. Ha látta volna, hogy sugárzott szegénykének az arca. És kijelentem, hogy Polly kisasszony azóta is úgy hordja a haját, tisztára azért, hogy a báránycánk örüljön neki.

Az öreg Tom csöndesen nevetgélt.

– Nohát ha a tükörbe nézne Polly kisasszony, mindjárt meggyőződne róla, hogy nemcsak a kislány kedvéért érdemes fürtökben viselnie a haját – mondta.

– Most legalább nem olyan többé, mint egy kőszent! – tódította meg Nancy. – Ha így haladunk...

Az öregember vigyorogva szakította félbe.

– No Nancy emlékszik-e még, mit mondtam: milyen csinos volt Polly kisasszony és hogy még most is az?

Nancy vállat vont.

– Szépnek ugyan most sem szép, de ami igaz az igaz: alaposan megváltozott. Tom úr nem árulná el, ki volt az udvarlója? Még mindig nem találtam ki.

– Nem-e? – válaszolt az öreg, sunyi kis mosollyal. – Hát akkor csak gondolkozzék rajta tovább is. Tőlem ugyan meg nem tudja!

Nancy hízelgésre fogta a dolgot.

– Tom úr, kedves Tom úr, alig van itt valaki magán kívül, akivel őszintén beszélhetek.

– Igazán? No én meg olyasvalaki vagyok, aki nem válaszol az őszinte beszédre sem! – Az öreg hirtelen elkomolyodott. – Hogy van ma a kislány?

Erre még Nancy vidám arca is elborult.

– Csak egyformán, Tom úr. Nem látok semmi különbséget, amennyire meg tudom ítélni. Fekszik, szegényke, hol alszik, hol beszélget néha mosolyog és megpróbálja, hogy örüljön annak, ha felkel a nap vagy a hold és beszél, beszél, olyasmiket, hogy az embernek belefájdul a szíve.

Az öreg szeme könnyes lett.

– Tudom – mondta. – Az örömjátékot játssza.

– Magának is beszélt róla?

– Már régen. – Az öregember nagyot sóhajtott. – egyszer azon morogtam miért is van ilyen hajlott, görbe hátam? És mit gondol, mit mondott erre a báránycám?

– Fogalmam sincs róla, mit találhatott ezen örülnivalót.

– Pedig talált. Azt mondta: örülhetek neki, legalább nem kell olyan mélyen lehajolnom, ha gyomlállok, hiszen úgyis feleútra vagyok a földtől!

Nancy nem tudta erre, sírjon-e vagy nevéssen, Így hát egyszerre pityergett egy kicsit meg nevetett is.

– Szegény báránycám! Én már első naptól kezdve játszottam vele a játékot. Nem mintha sakat értettem volna belőle, hanem mert panaszkodott, hogy nincs kivel játssza. Úgy szerette volna, hogy a nagynénje is játsszék!

– Polly kisasszony?

Nancy kuncogott.

– No, mint látom, a véleményünk róla meglehetősen megegyezik!

Tom rosszalló pillantást vetett a lányra.

– Én csak arra gondoltam, hogy szokatlannak találta volna a dolgot – mondta rendreutasítón.

– Akkor még igen. De ma? Ma már mindent elhiszek Polly kisasszonyról. Egy szép nap majd játssza az örömjátékot ő is!

– Biztos, hogy még nem mondta el neki? Hiszen mindenkinek beszélt róla.

– Megvan annak az oka, Tom úr. Polly kisasszony azt mondta: ne említse előtte az apját: És minthogy a játékra az apja tanította, nem beszélhetett volna úgy róla, hogy az apját fel ne hozza. Így aztán inkább hallgatott.

– Értem, értem – bólogatott az öreg. – Az egész család haragudott arra a papra, azért, mert elvitte Jennie kisasszonyt. Polly kisasszony akkor még félig gyerek volt, de nem tudott megbocsátani neki, annyira szerette Jennie kisasszonyt. Értem, értem. Csúnya dolog volt az akkoriban.

És lehajolt, hogy folytassa munkáját, mire Nancy nagyot sóhajtva visszaindult a konyhába.

Mert mindenkinek nehéz volt a szíve a várakozás napjai alatt. Az ápolónő igyekezett vidámnak látszani, de a szemében gond ül. Az orvos nem is leplezte, mennyire izgatott és ideges. Polly kisasszony alig szólt két szót. Hiába hordta szép, lágy hullámokban a haját, hiába viselt Pollyanna kedvéért csinos, vidám ruhákat, meglátszott rajta a lelki gyötrelenség és az arca napról-napra keskenyebb és sápadtabb lett. Ami pedig Pollyannát illeti, – Pollyanna eljátszott a cicával, cirógatta a kutyát, illedelmesen megevett minden süteményt és cukorkát, amivel barátai elhalmozták, kedvesen válaszolt minden szeretetteljes érdeklődésre és üzenetre. De ő is egyre sápadtabb és vékonyabb lett, és a kis kezek ideges mozgékonyasága szomorú ellentétben állt a régebben oly fürge kis lábak mozdulatlanságával.

És a játék? Pollyanna naponta elmondta Nancynak mennyire örül, hogy majd újra iskolába járhat, meglátogathatja Snownét, meg Pendleton urat, kocsikázhat Chilton doktorral... De néha úgy tűnt, mintha már maga sem hinne benne.

Nancynak erre nézve megvoltak a saját gondolatai és néha, amikor egyedül volt a szobájában, hangosan sírt.

26

EGY AJTÓ KINYÍLIK

Egy hét múlt el így. Akkor végre megérkezett New Yorkból Mead doktor, a specialista. Magas, szélesvállú ember volt, barátságos, szürke szemmel. Pollyannának azonnal megtetszett és ezt meg is mondta neki.

– Maga egészen olyan, mint az én doktorom – mondta kedvesen.

– A maga doktora? – Mead kissé meglepve pillantott Warren doktorra, aki a szoba túlsó végében, beszélgetett az ápolónővel. Az tudniillik, alacsony, barnaszemű emberke volt, kis, hegyes szakállal.

Pollyanna kitalálta a gondolatát.

– Ó, ez nem az én doktorom – mondta mosolyogva. – Ő csak Polly nénié. Az én doktorom Chilton úr!

– Igazán? – válaszolt Mead és gyors pillantást vetett Polly kisasszonyra. Az erősen elpirult és gyorsan félrefordult.

– Tudja, doktor úr – folytatta Pollyanna szokott őszinteségével – én nagyon szerettem volna, ha Chilton doktort hívják, de Polly néninek maga kellett. Azt mondja, maga jobban ért a törött lábakhoz mint ő. És ha úgy van, akkor csak örülhetek, hogy eljött. Tényleg többet ért hozzá?

Mintha árnyék suhant volna át az orvos arcán.

– Ezt csak a jövő fogja elárulni, kislány – válaszolt gyöngéden, majd komoly arccal Warren doktor felé fordult.

*

Mindenki azt állította, hogy a cica volt az oka mindennek. Tényleg az, ha Fluffy nem lökdöste volna az orrával az ajtót addig, amíg zajtalanul ki nem nyílt egy kicsit, Pollyanna aligha hallotta volna meg nagynénje szavait.

A hallba együtt állt a két orvos, az ápolónő és Polly néni és beszélgettek. Fluffy éppen diadalmas „miau”-val surrant be az ajtónyíláson. Ebben a pillanatban Polly kisasszony fájdalmasan feljajdult.

– Az lehetetlen, doktor úr! Lehetetlen, hogy a gyerek ne tudjon többé járni!

Senkisé emlékszik pontosan, mi történt ezután. Minden összezavarodott. A szomszéd szobából kétségbeesett kiáltás hallatszott – Polly néni! Polly néni! – Polly kisasszony hátrafordult és akkor látta hogy az ajtó nyitva áll, mire a szívéhez kapott és – életében először elájult.

– Meghallotta! – mondta az ápolónő megrettenve és berohant a szobába. A két orvos ottmaradt, mint akiknek földbegyökeredett a lába. Mead doktor a karjában tartotta az ájult Polly kisasszonyt, Warren pedig mellette állt és tehetetlenül nézte. A szomszéd szobából újabb, kétségbeesett sikoly hallatszott. Ez felrázta a két férfit és nekiláttak, hogy Polly kisasszonyt eszméletre térítsék. De milyen eszméletre!

Odabenn egy halálsápadt kislány rémült szemét az ápolónőre szegezte. Szürke kiscica ült a takaróján és hiába igyekezett kis gazdája figyelmét magára terelni.

– Hunt kisasszony, kérem, hívja be Polly nénit! Kérem, hívja be azonnal.

Az ápolónő betette az ajtót és az ágy mellé sietett. Nagyon sápadt volt ő is.

– Polly néni most éppen nem tud bejönni. Mit kíván, Pollyanna? Elhozom szívesen.

– Azt akarom tudni, mit mondott odakinn az ajtóm előtt? Nem hallotta? Polly néni mondja meg nekem, hogy nem igaz, nem igaz!

Az ápolónő beszélni akart, de szó nem jött ki a torkán. Valami volt az arcában, amitől Pollyanna jobban megijedt.

– Hunt kisasszony, maga is hallotta! Szóval igaz! Vagy nem igaz? Kérem mondja meg! Ó Istenem, lehetetlen, hogy soha többé ne tudjak járni!djék! – nyugtatta az ápol-

– Édes kislányom, ne izgatódjék! – nyugtatta az ápolnő. – Az orvosok olyan gyakran tévednek. És annyi minden történhet még...

– De Polly néni azt mondta, hogy nagyon jól ért a lábakhoz. Akkor nem tévedhet!

– Tudom, tudom, kislányom, de azért mégsem csalhatatlan. Ne gondoljon rá többet, édeske! Pollyanna kétségbeesetten tördelte kis kezét.

– Hát hogyne gondolnék rá – mondta zokogva. – Mi egyébire gondoljak, Hunt kisasszony? Hogy fogok én iskolába járni? Hogyan látogassam meg Snownét meg Pendleton urat? Vagy akárkit! – Szegényke kezébe temette az arcát és vadul, keservesen felzokogott. Hirtelen azonban felkapta a fejét és az ápolónőre nézett. Újabb rémület ült könnyáztatta arcocskáján.

– Hunt kisasszony, ha nem tudok többé járni, hogy örüljek még valaha valaminek?

Hunt kisasszony még semmitsem tudott a játékról, annyit azonban tudott, hogy a kis beteget meg kell nyugtatnia, mégpedig minél gyorsabban. Nagy szívfájdalma és megzavarodása közepette is teljesítette kötelességét és már el is készítette a csillapítót.

– Édes kislányom, igya meg ezt a kis orvosságot – mondta. – A fő, hogy lecsillapodjék. Aztán majd megbeszéljük, mit lehetne tenni. Nem olyan fekete az ördög, amilyennek látszik, higgye el.

Pollyanna engedelmesen elvette a poharat az ápolónő kezéből és kiitta.

– Papa is ilyeneket szokott mondani – szólt és letörölte könnyeit. – Mindig azt mondta: semmisem olyan rossz, hogy ne lehetne még sokkal rosszabb. De azt hiszem, neki soha életében nem mondták, hogy többé nem fog járni! Mi lehet annál még rosszabb?

Hunt kisasszony nem válaszolt. Mit is válaszolhatott volna? Nagyon, nagyon nehéz volt a szíve.

27

KÉT LÁTOGATÁS

Polly kisasszony nem feledkezett meg ígéretéről. Nancyt küldte el, hogy megvigye Pendleton Johnnak a szomorú hírt. Arra, hogy maga menjen el, vagy levelet írjon, teljesen képtelen lett volna. Így aztán a feladat Nancynek jutott.

Volt idő, amikor Nancy sokat adott volna érte, hogy bejuthasson a Titkok Házába és beszélhessen gazdájával. Ma azonban olyan nehéz volt a szíve, hogy semmisenem érdekelte. Ki sem használta a néhány percnyi várakozási időt, hogy a hallban körülnézzen.

– Én vagyok a Nancy – mutatkozott be illedelmesen a szobába belépő Pendletonnak. – Harrington kisasszony küldött, Pollyanna miatt...

– Mi van vele?

A rideg hangból kiérzett a reszkető aggodalom.

Nancy elpityeredett.

– Nincs jól – mondta elkeseredetten.

– Csak nem...? – Pendleton nem fejezte be a mondatot.

Nancy válaszképpen csak bólintott.

Hosszú csend következett. Végül Pendleton John törte meg reszkető hangon.

– Szegény kislány... Szegény, szegény kislány!

Nancy egy pillantást vetett a férfire, de rögtön elkapta róla a szemét. Sohasem gondolta volna, hogy a savanyú, keserű Pendleton John arcán ilyen kifejezést fog látni.

– Milyen szörnyű kegyetlenség! – szólalt meg újra a férfi. – Szegény kis szivárvány-leánykám! Soha többé nem táncolhat a napsugárban!

Kis szünet után megkérdezte:

– Ő természetesen nem tudja?

– De tudja – válaszolt Nancy és újból elfakadt sírva. – Így persze még keservesebb a dolog. Mindennek az az átkozott macska az oka... Bocsánat... Azt tudniillik úgy volt, hogy a macska az orrával kinyitotta az ajtót és Pollyanna kisasszony meghallotta, mit beszélnek odakinn.

– Szegény kislány! – sóhajtott fel a férfi.

– Hát még ha látná, Pendleton úr! Én azóta csak kétszer voltam benn nála, de mind a kétszer úgy éreztem, megszakad a szívem. Még nagyon friss a seb és szegény gyereknek folyton újabb dolgok jutnak az eszébe, amelyeket ezentúl... nem csinálhat. És egyre azon búsul, hogy nem talál semmit, aminek örülhetne... de Pendleton úr bizonyára nem hallott a játékról!

– Az öröm-játékról? Dehogynem.

– Ó, hát beszélt róla Pendleton úrnak? Hát, azt hiszem, majdnem mindenkinek elmagyarázta szegényke. De most ez bántja a legjobban. Azt mondja: hiába töri a fejét, semmi örölnivalót nem talál azon, hogy nem tud többé járni.

– Hát ezen nem csodálkozom! – vágott közbe Pendleton haragosan.

Nancy zavartan váltogatta a lábait.

– Tetszik tudni, én is ezt gondoltam. De aztán eszembe jutott: mégis könnyebben viselné, ha kitalálna valami örölnivalót. Így aztán megpróbáltam, hogy... hogy emlékeztessenem rá.

– Emlékeztesse? Mire? – kérdezte Pendleton türelmetlenül.

– Hát... arra, milyen tanácsokat adott másoknak, hogyan játsszák a játékot, Snownénak meg a többinek. De szegény báránykám csak egyre sírt és azt mondta: más dolog tanácsokat adni az életfogytiglani betegeknek és más, ha az ember maga életfogytiglan beteg. Azt mondja: egyre azt próbálja, hogy annak örüljön, hogy mások nem olyan betegek, mint ő. De hiába próbálja, a szíve mélyén mégsem örül. És akármit csinál, nem tud semmi egyébre gondolni, csak arra, hogy soha többé nem fog járni.

Nancy elhallgatott. Egyikük sem szólt semmit. A férfi csak ült magábaroskadva, arcát kezébe temetve.

– Aztán megpróbáltam, hogy emlékeztessenem: mindig azt mondta, minél nehezebb játszani, annál érdekesebb a játék – folytatta Nancy búsán. – De erre azt mondta, hogy más a dolog, ha tényleg úgy van... Én pedig most megyek – fejezte be kissé váratlanul a mondókáját.

Az ajtóban azonban meggondolta és visszafordult.

– Pendleton úr kérem, ugye nem mondhatok semmit Pollyanna kisasszonynak arról, hogyan sikerült Bean Jimmy látogatása?

– Hát persze, hogy nem mondhat, minthogy itt sem volt – válaszolt a férfi kurtán. – Miért.

– Csak. Mert ez is nagyon bántja Pollyanna kisasszonyt. Hogy tudniillik most már nem jöhet el Pendleton úrhoz vele. Azt mondta, hogy egyszer már voltak itt együtt, de attól fél, Jimmy akkor nem tett valami jó benyomást és Pendleton úr azt gondolta: nem ilyen gyermeki jelenlét után kívánczolt. Talán Pendleton úr tudja, mit értett a báránykám ezalatt, mert én nem tudom.

– Tudom, tudom...

– Akkor jól van. Éppen csak azért említettem, mert szegénykét igen bántja, hogy nem hozhatta el mégegyszer Bean Jimmyt. Akkor Pendleton úr is láthatta volna, micsoda kedves gyermeki jelenlét ő. Dehát most... az ör dög vigye el azt az átkozott autót... Bocsánat... Jónapot kívánok, Pendleton úr.

És Nancy gyorsan kiszaladt a szobából.

*

Rövidesen egész Beldingsville tudott róla. A híres New York-i orvos megállapította hogy Whittier Pollyanna soha többé nem fog járni. A hír futótűzként járta be a városkát. Mindenki ismerte látásból az örökké mosolygós, szeplősorrú kislányt és majdnem mindenki hallott már a „játék”-ról. És most soha többé ne lássák? Soha többé ne hallják vidám kis hangát, amint elmagyarázza, hogy lehet örülni valami mindennapi, csip-csup eseménynek. Szörnyű, szív-szorító gondolat!

Konyhákban és szalonokban, szomszédasszonyok a hátsó kerítésen át tárgyalták egymással a gyászos eseményt és közben szégyenkezés nélkül folytak a könnyeik. Az utcasarkokon, a bolthelyiségekben a férfiak is erről beszélgettek, ők is elmorzsoltak egy-egy könnyet a szemük sarkában. És egyik rossz hír a másikat követte. Nancy a Pendleton kastélyból hazatérve úton-útfélen elpanaszolta, hogy Pollyanna azon búsul a legjobban, hogy nem tudja többé a játékot játszani. Nem tud többé örülni semminek.

Úgy látszik ez indította el a lavinát Pollyanna barátai között. Mert aznaptól kezdve Polly kisasszony házában a vendégek egymásnak adták a kilincset. Eljöttek olyanok, akiket ismert, és olyanok, akiket nem ismert, férfiak, nők, gyermekek, és akadtak közöttük egyesek, akikről Polly kisasszony nem is álmodta volna, hogy Pollyanna barátai közé tartoznak.

Voltak, akik leültek a nappaliban és öt-tíz percig ünnepélvesen társalogtak. Mások megálltak a küszöbön, zavartan forgatták a kalapjukat, vagy idegesen babráltak kezításkájukkal, aszerint, hogy férfi vagy nő volt-e az illető. Az egyik könyvet hozott, a másik egy csokor virágot, a harmadik valami jó falatot. Egyesek szégyenkezés nélkül sírtak, mások elfordultak és harsogva kifújták az orrukat. De egyben mindnyájan megegyeztek: ahányan voltak, mind üzenetet hoztak.

Elsőnek Pendleton John köszöntött be. Ez alkalommal már mankó nélkül jött.

– Azt hiszem, mondanom sem kell, mennyire lesújtott a hír – mondta és igen iparkodott, hogy a hangja ne reszkessen. – Nem lehetne mégis valamit tenni?

Polly kisasszony fáradtan legyintett.

– Megteszünk mi mindent, amit csak lehet. Mead doktor orvosságokat és különféle kezelést írt elő, Warren doktor pedig az utolsó betűig betartja utasításait. De Mead doktor őszintén megmondta: sok reménye nincs.

Pendleton John, bár alig néhány perce érkezett, erre felállt, mint aki búcsúzni készül. Polly kisasszony nagyon jól megértette, hogy nem vágyik társaságára. Indulás előtt azonban Pendleton meggondolta a dolgot.

– Üzenetem van Pollyanna részére – mondta. – Kérem, mondja meg neki, hogy elhívattam Bean Jimmyt. A gyerek nálam marad. Mondja meg neki: azért üzenem ezt neki, mert úgy gondolom, örülni fog. Valószínűleg örökbefogadom a fiúcskát.

Egy percre még Polly kisasszonyt is elhagyta szokásos önuralma.

– Örökbefogadja Bean Jimmyt? – kérdezte elképedve.

A férfi kissé sértődött arcot vágott.

– Igen – mondta. – Pollyanna meg fog érteni.

– Természetesen – válaszolt Polly kisasszony udvariasan, mire Pendleton John meghajolt és kiment a szobából.

Polly kisasszony pedig ott maradt állva, mint akinek földbe gyökeredett a lába. Még most sem akart füleinek hinni. Pendleton John örökbefogadja Bean Jimmyt? Pendleton, a gazdag, független, mogorva, önzőnek és fukarnak elhíresztelt aglegény örökbefogad egy gyereket, – és még hozzá egy ilyen gyereket!

Még mindig az újdonság hatása alatt ment fel Polly kisasszony a kislányhoz.

– Pollyanna, üzenetet hoztam Pendleton Johntól. Éppen most járt itt. Azt üzeni: magához veszi Bean Jimmyt, mert azt hiszi, te bizonyára örülni fogsz neki.

Pollyanna bánatos kis arca felragyogott

– Hogy örülök-e? De még mennyire! Ó, Polly néni annyira szerettem volna otthont találni Jimmynek! És Pendleton úr miatt is örülök. Legalább megkapta a gyermeki jelenlétet a házból!

– A... micsodát?

Pollyanna mélyen elpirult. Hát persze, Polly néni mitsem tud róla, hogy Pendleton őt akarta örökbefogadni. Most pedig már éppenséggel nem fogja elmondani az ő édes, drága Polly néni-jének, hogy valaha is szó esett arról, hogy elváljanak!

– Tetszik tudni – hadarta zavartan – egyszer Pendleton úr azt mondta nekem: egy otthonba egy asszony keze és szíve, vagy egy gyermek jelenléte kell. Hát most legalább meglesz a gyermeki jelenlét!

– Értem – mondta erre Polly kisasszony. Valóban, értette, még pedig többet értet, mint Pollyanna gondolta. Megsejtette azt a lelki nyomást, amit a férfi szeretetével Pollyannára gyakorolt. Ő lett volna a „gyermeki jelenlét”, amelyre otthonának szüksége volt. – Értem – ismételte és szeme megtelt forró könnyel.

Pollyanna szerencsére nem vett észre semmit. Igyekezett a beszélgetést elterelni az ingoványos talajról.

– Chilton doktor is azt tartja, hogy egy lakást egy asszony keze és szíve vagy egy gyermek jelenléte varázsol otthonná – jegyezte meg.

Polly néni megfordult, mintha kígyó csípte volna meg.

– Chilton doktor? Hát ezt honnét tudod?

– Ő mondta. Azt mondta: lakásban lakik, nem pedig otthonban.

Polly néni nem válaszolt.

– Én meg erre azt kérdeztem – folytatta Pollyanna miért nem szerzi meg magának egy asszony kezét és szívét? Akkor kész volna az otthon!

– Pollyanna! – Polly kisasszony érthetetlen okokból lángvörös lett.

– De Polly néni, vigasztalni akartam szegényt. Olyan szomorúnak látszott.

– És... ő mit mondott?

– Egy darabig semmit; aztán nagyon csöndesen csak annyit, hogy nem mindig az ember akaratán múlik.

Darabig csönd volt. Polly néni kinézett az ablakon. Még mindig igen piros volt az arca.

Pollyanna nagyot sóhajtott.

– Pedig hogy kívánná szegényt! – mondta.

– Honnan gondolod, Pollyanna?

– Abból, mert később még valamit mondott. Azt, hogy az egész világot odaadná, ha cserébe meg tudná szerezni egy asszony kezét és szívét... Mi van veled, Polly néni?
Nem kapott választ. Polly néni kiszaladt a szobából, mintha az ördög ülne a sarkában.

28

A JÁTÉK ÉS JÁTÉKOSOK

Néhány nappal Pendleton John látogatása után Snow Milly jelent meg Poll kisasszonynál. Először életében járt a Harrington kastélyban és nagyon zavarban volt.

– Eljöttem... eljöttem, hogy megkérdezzem, hogy szolgál a kislány egészsége – mondta.

– Nagyon kedves magától. Sajnos, egyformán van. Az édesanyja, hogy érzi magát? – kérdezte Polly kisasszony fáradtan.

– Éppen azért jöttem, hogy erről beszéljek... illetőleg, hogy megkérjem, mondja el Pollyanna kisasszonynak, – válaszolt a lány. Szegény, mindenáron el akart magyarázni valamit, de nagy zavarában összevissza beszélt. – Tetszik tudni, mi azt gondoljuk, hogy ez egészen szörnyű dolog... hogy tudniillik a kislány nem tud többé járni... mikor annyit tett értünk, vagyis az édesanyámért, mert megtanította szegényt a játékra... Most meg hallottuk, hogy ő maga nem tud többé játszani! Szegény anygalka! Igaz, hogy én sem tudom elképzelni, hogyan játszhatná, a mostani állapotában! De aztán meg arra gondoltunk, hogyan tanított minket, mi mindent mondott. Azt gondoltuk hát édesanyámmal, ha tudná, mennyit segített rajta a játékkal, akkor... akkor talán ennek mégis tudna egy kicsit örülni... illetve...

Itt Millynek elakadt a szava. Segélykérő pillantást vetett Polly kisasszonyra, mintha tőle várná a folytatást.

Polly kisasszony udvarias figyelemmel hallgatta a kissé zavaros előadást, a szemében azonban csodálkozó kérdés ült. A felét sem értette annak, amit a lány mondott. Hallott már róla hogy a lány kicsit zavaros, de azt mégsem hitte volna, hogy egész bolond. Mert mi másra magyarázhatná ezt az összefüggéstelen, értelmetlen szóáradatot? Amikor Milly végre elhallgatott, igen barátságosan csak annyit jegyzett meg:

– Nem értem egészen, Milly. Tulajdonképpen mit mondjak az unokahúgomnak?

A lány erre egészen izgatott lett.

– Ez az! Tessék idefigyelni. Tessék megmagyarázni neki, mi mindent tett értünk. Tudom, ő maga is észrevett már egyet-mást és tudja, hogy anya megváltozott, de hogy mennyire megváltozott – és én is vele együtt – arról fogalma sincs. Mert én is megpróbálkoztam egy kicsit... a játékkal.

Polly néni összeráncolta a szemöldökét. Szerette volna megkérdezni, miféle játékról van szó, de nem jutott hozzá. Millyből most már csak úgy ömlött a szó.

– Tetszik tudni, azelőtt anyának semmi sem volt jó. Mindig azt szerette volna, hogy másképp legyen, mint ahogy van. És igazán, nem is hibáztathatta senki, az ő helyzetében. De most már felengedhetem a függönyöket a szobában és érdeklődik mindenféle dolog iránt, – például, hogy áll a haja, milyen hálóinget vegyen fel. És tessék elképzelni: nekifogott, hogy kis takarókat kössön, kisbabának, meg a hetivásárra! És úgy tetszik neki a dolog és úgy örül, hogy tehet valamit! És ez mind Pollyanna kisasszony érdeme, mert ő magyarázta el anyának: örülhet, hogy legalább van ép keze meg karja. Akkor gondolkozott el anya rajta: miért nem fog tulajdonképpen valamihez ezekkel az ép kezekkel? És bele is fogott a kötésbe. Azt pedig el sem tetszik tudni képzelni, milyen más most a szoba a színes terítőkkel és az ablakon lógó kristályokkal, amiket ő ajándékozott nekünk. Egész más embernek érzem magam, ha belépek

abba a szobába! Azelőtt pedig félttem bemenni, mert olyan sötét és sivár volt, anya pedig mindig csak nyöszörgött... Tessék azért megmondani Pollyanna kisasszonynak: mi jól tudjuk, hogy mindent neki köszönhetünk. És azt is tessék megmondani: annyira örülünk neki, hogy megismertük. Talán ennek meg ő fog egy kicsit örülni. Hát ez volna minden – fejezte be Milly és sietve felállt. – Ugye, el tetszik neki mondani?

– Hogyne – mondta Polly kisasszony készségesen, magában azonban aggódva gondolta: hogy adjon elő egy ilyen zagyva történetet Pollyannának?

Ez a két látogatás azonban csak bevezetés volt. Számos furcsa vendég érkezett a házba és az üzenetek amelyeket Pollyannának hagytak, még sokkal furcsábbak voltak. Polly kisasszony néha már igazán nem volt biztos benne, ő bolondult-e meg vagy más?

Egyik nap eljött Bentonné. Özvegyasszony volt szegény. Polly kisasszony jól ismerte, bár eddig sohasem látogatták meg egymást. A városban az a híre volt, hogy valóságos szomorú-fűz és hogy mást, mint feketét a világerő sem venne fel. Most azonban, bár a szeme könnyes volt, az övében csinos kis, tarka virágcsokor díszelgett. Elmondta, mennyire megrendítette Pollyanna szerencsétlensége és megkérdezte, láthatná-e a kislányt?

Polly kisasszony a fejét rázta.

– Sajnos, most még nem engedhetünk be hozzá senkit. Talán kicsit később.

Erre Bentonné megtörölte a szemét, felállt elbúcsúzott és kifelé indult. Feleúton azonban meggondolta és visszafordult.

– Harrington kisasszony, nem volna szíves egy üzenetet átadni Pollyannának?

– Hogyne, nagyon szívesen – hangzott a válasz.

A kis özvegy néhány pillanatig habozni látszott, azután azonban bátran belefogott a mondókájába.

– Mondja meg neki, hogy kitűztem ezt – és a csokorra mutatott. És látva, hogy Polly kisasszony nem tudja leplezni csodálkozását, hozzátette: – Szegényke olyan régen próbálkozik hogy rábírjon, viseljek valami színeset! Így hát azt gondoltam, örülni fog, ha megtudja, hogy megtettem a kívánságát! Mindig azt mondta: szegény Freddy örülne neki, ha látná! Tudja, nekem nem maradt semmi egyebem Freddy kivül. Másoknak olyan sok mindenjük van. De nekem... – Bentonné hirtelen elfordult. – Pollyanna meg fogja érteni ha elmondja neki – tette hozzá és gyorsan kiment a szobából.

Aznap délután még egy másik özvegy is megjelent a Harrington portán. Legalábbis özvegyi ruhát viselt. Polly kisasszony igen elcsodálkozott. Hogy juthatott Pollyanna ehhez az ismeret-séghez? A hölgy mint Tarbellné mutatkozott be.

– Önnek idegen vagyok – mondta. – Kis unokahúgával, Pollyannával azonban jól ismerjük egymást. Egész nyáron a szállodában laktam. Mindennap hosszú sétákat tettem, egészségügyi okokból. Ezeken a sétákon ismerkedtem meg kis unokahúgával. Micsoda aranyos gyerek! Szeretném, ha megértené, mit jelentett számomra a kislány. Nagyon rossz hangulatban voltam, amikor ideérkeztem. Az ő mosolygós arcocskája az én... az én saját kislányomra emlékeztet, akit évekkal ezelőtt elvesztettem. Nagy részvételt hallottam a balesetéről. Amikor pedig megtudtam, hogy megbénult a lába és hogy mennyire szerencsétlen, mert nem tud többé örülni semminek, el kellett jönnöm.

– Nagyon kedves – mondta Polly kisasszony udvariasan.

– Volna egy kérésem – mondta a vendég. – Átadna neki egy üzenetet?

– Természetesen.

– Akkor mondja meg neki: Tarbellné megtanult örülni. Tudom, furcsán hangzik és ön bizonyára nem érti. De ne vegye rossznéven, ha nem magyarázom meg bővebben. – A látogató arca elborult, mosolygós szeme komollyá vált. – Az unokahúga meg fogja érteni, mit akarok mondani. Köszönöm és bocsássa meg, hogy betolakodtam a házába.

Polly kisasszony most már egyáltalában nem tudta mire vélni a dolgot. Vállat vont és felment Pollyannához.

– Pollyanna, ismersz egy Tarbellné nevű hölgyet?
– Hogyne, Polly néni. Nagyon szeretem Tarbellnét! Szegény beteg és nagyon szomorú. A szállodában lakik és nagyokat szokott sétálni. Sokat sétálunk együtt... illetve sétáltunk – tette hozzá és két nagy könnycsepp gördült le az arcán.

Polly kisasszony megköszöri a torkát.

– Ma délután itt járt, szivecském. Üzenetet hagyott. Kérte, mondjam meg neked, hogy megtanult örülni. Azt mondta: meg fogod érteni, amit mondani akar.

Pollyanna felkapta a fejét.

– Tényleg ezt mondta?

– Ezt.

A kislány arca felragyogott.

– Jaj, de örülök! – mondta.

– De Pollyanna, mi az üzenet értelme.

– Hát a játék, mert... – Pollyanna ijedten elharapta a szót.

– Miféle játék?

– Ó semmi fontos, Polly néni, vagyis... nem beszélhetek róla ha másról nem beszélhetek, az pedig tilos.

Polly kisasszony már azon volt, hogy alaposan kifaggatja unokahúgát, de az olyan szerencsétlen arcot vágott, hogy inkább lemondott róla.

Néhány nappal ezután a dolgok tetőpontra hágtak. Egész szokatlan látogató érkezett a házba. Az arcán természetellenes pír virított a haja szalmasárgán tündöklött; a cipősarka legalább tíz centiméter magas volt és minden csuklóján vagy öt hamis karperec csilingelt. Polly kisasszony hírből jól ismerte az ifjú hölgyet, azt azonban sohasem álmodta volna, hogy egyszer majd a házát is megtiszteli.

Nem nyújtott kezét a látogatónak, sőt, félreérthetetlen pillantással mérte végig.

A leány azonnal felállt. A szeme vörös volt mintha ki volna sírva. Erőltetett hetykeséggel érdeklődött, láthatná-e a kislányt.

– Nem – mondta Polly kisasszony igen szigorúan de valami a leány arcában arra bírta, hogy udvariasan hozzátegye: – Senkisem látogathatja meg Pollyannát.

A leány egy pillanatig zavartan hallgatott, majd hirtelen megeredt a nyelve.

– Paysonné vagyok, Payson Tonné. Azt hiszem, hallott már rólam. Azt hiszem, majdnem mindenki hallott már a városban. Sok minden, amit rólam beszélnek, nem igaz. Dehát ez nem fontos. A kislány miatt jöttem el. Hallottam a balesetéről... és... és egészen feldúlt a hír! Azt is hallottam, hogy béna marad. Bár adhatnám oda neki az én két haszontalan egészséges lábamat! Többet használna velük, ha egy órát futkosna a világban szerte, mint én egész életem alatt! Dehát ez sem fontos. Úgy látszik, lábat sem mindig az kap, aki a legjobb hasznát vehetné.

Elhallgatott, hogy megköszöri a torkát.

– Talán a kisasszony nem is tud róla, hányszor találkoztam a kislánnyal. A Pendleton kastélyhoz vezető úton lakunk. Sokszor ment el mellettünk szegényke és nemcsak hogy elment mellettünk, de be is jött hozzánk. Játszott a gyerekekkel, beszélgetett velem és az urammal is, ha otthon volt. Úgy látszik tetszettünk neki. Azt hiszem, nem tudta, hogy a magafajta úrinépség nemigen áll szóba az én fajtámmal. Talán, ha mégis szóbaállnának, nem volna olyan sok az én fajtámból, – fejezte be keserűen.

– Dehát akárhogy is van, eljött. Magának nem ártott vele, nekünk pedig használt. Nagyon sokat használt! Hogy mennyit, azt ő maga sem tudja, – és nem is fogja megtudni soha. Legalábbis remélem. Mert ha tudná, más mindent is tudnia kellene, amivel, remélem, sohasem lesz tisztában.

– A dolog úgy volt: nagyon rosszul ment nekünk ebben az évben mindenféleképpen. Az uram is, meg én is már egész elcsüggedtünk, annyira, hogy hajlandók lettünk volna... akármilyen

re. Már arról is szó volt, hogy elválunk és a gyerekek... tulajdonképpen nem is tudom, mi lett volna a gyerekekkel. Akkor jött a baleset. Hallottuk, hogy a kislány béna maradt. Eszünkbe jutott, hányszor elüldögélt nálunk a küszöbön, eljátszott a gyerekekkel, nevetett és örült mindennek. Valaminek mindig örült. Egy nap aztán elmondta miért, és elmagyarázta a játékot. Mindenáron rábeszélte, játsszuk mi is.

– Most pedig hallottuk, hogy szegénykének majd beleszakad a szíve, mert ő maga nem tudja játszani többé és nem tud örülni semminek. Azért jöttem el. Szeretném, ha megmondaná neki: egy kicsit örülhet miattunk, mert elhatároztuk, hogy kitartunk egymás mellett és magunk is játszani fogjuk a játékot. Tudom, örülni fog neki, mert sokszor búsult mindenfélén, amit... nálunk hallott. Hogy mennyiben fog rajtunk segíteni a játék, azt egyelőre nem tudom, de valamicskét talán mégis előbbre jutunk. Mindenesetre megpróbáljuk, – már csak azért is, mert ő akarta. Megmondja neki?

– Meg – ígérte Polly kisasszony, aztán hirtelen ösztönnek engedve, az asszony felé nyújtotta a kezét. – Köszönöm, hogy eljött Paysonné.

A hetykeség eltűnt az asszony arcáról. A szájaszéle reszketni kezdett. Vakon kapott Polly kisasszony keze után, megszorongatta és aztán szaladt ki a szobából, mintha menekülne.

Alig csukódott be Paysonné mögött az ajtó. Polly kisasszony már a konyhában termett.

– Nancy!

Nagyon szigorúan szólt rá a lányra. Az utolsó napok érthetetlen eseményei és a mai délután alaposan megviselték idegzetét. Amióta Pollyanna balesete történt, Nancy először hallotta ezt az éles hangot.

– Nancy, mi van ezzel a sületlen játékkal, amiről az egész város beszél? És mi köze hozzá az unokahúgomnak? Miért üzeni mindenki, Snownétől kezdve Paysonnéig, hogy „játsszák a játékot”? Úgy látszik, a fél város tarka csokrokat hord, meg összebékül, vagy olyasvalamit csinál, ami azelőtt esze ágában sem volt. És mindezt Pollyanna kedvéért! Meg akartam kérdezni a gyereket, de nemigen akart felelni, mostani állapotában pedig nem szeretném erőltetni a dolgot. Tegnap azonban valami olyasmit mondott róla, amiből azt gondolom, te is tudsz a játékról. Halljuk hát, miről van szó?

Polly kisasszony legnagyobb meglepetésére Nancy sírvafakadt.

– Arról van szó, hogy múlt év június óta ez a kis angyal azon iparkodik, hogy az egész várost örülni tanítsa, most pedig a tanítvánvok meg akarnak fizetni érte!

– Dehát minek örülnek?

– Akárminek! Ez a játék...

Polly kisasszony toppantott.

– Most már elég volt! Micsoda játékról beszélsz.

Erre Nancy felhúzta az orrát, szembefordult úrnőjével és bátran farkasszemet nézett vele.

– Majd elmondom kisasszony. Pollyanna kisasszonyt az édesapja tanította a játékra. Egyszer, amikor nagyon kívánt volna egy babát, mankók érkeztek helyette a missziós-hordóban. Ő persze sírt, mint afféle gyerek. Úgy látszik, akkor az apja megmagyarázta neki, hogy semmi sem lehet olyan rossz, hogy valami örülnivalót ne találjon az ember benne, és hogy a mankóknak is örülhet.

– A mankóknak? Hogyan lehet az ilyesminek örülni?

– Én is azt mondtam és Pollyanna kisasszony is azt gondolta akkor. De az édesapja elmagyarázta: annak örülhet, hogy nincs rá szüksége.

Polly kisasszony nagyot nyelt. A kis bénára gondolt odafenn.

– Ez volt a játék kezdete – folytatta Nancy. Azontúl mindenben kerestek valamit, aminek örülni lehet. Ez a játék. Pollyanna azóta is játssza.

– Dehát... dehát... – Polly kisasszony még mindig nem tudott magához térni.

– Majd meglátja a kisasszony is, hogy van valami a dologban! – mondta Nancy, mintha Pollyanna lelkesedése átragadt volna rá. – Ha tudná, mennyit segített ez a játék az édesanyá-

mon és a testvéreimen! Mert nekik is elmagyarázta Pollyanna kisasszony a játékot, – tudniillik már kétszer elvittem magammal őt is látogatóba – tette hozzá magyarázatképpen. – Engem is megtanított, hogy mindenféleképpen örüljek, kicsi és nagy dolgoknak. És azóta sokkal könnyebb az élet! Például most már nem búsulok azon, hogy Nancynak hívnak, mert a kisasszony elmagyarázta: örüljek, hogy nem Hepzibah a nevem. Meg aztán itt voltak a hétfő reggelek. Hogy utáltam őket! Pollyanna kisasszony pedig megtanított, hogy örüljek nekik.

– Hát az hogy lehet?

Nancy nevetett.

– Hát elég bolondul hangzik, nem mondom! De majd mindjárt elmagyarázom. A kis angyal rájött, mennyire haragszom a hétfő reggelre. Hát nem azt mondja nekem egyszer: Nancy, én a maga helyébe örülnék, hogy most hétfő reggel van! – Miért? – kérdem én. – Hát azért, mert egy egész hétbe fog telni, amíg újból hétfő reggel lesz! – És akármilyen legyen, ha azóta nem gondoltam erre minden hétfő reggel! Mert tetszik tudni, muszáj volt nevetni, ha pedig az ember nevet, könnyebben megy minden.

– Dehát nekem miért nem beszélt róla? – tünődött Polly kisasszony.

Nancy egy darabig köntörfalazott, de végül mégis kibökte az igazat.

– Ne tessék rossznéven venni, Polly kisasszony de magán múlt. Meg tetszett tiltani a báránycsajnak, hogy az apjáról beszéljen. Hát hogy beszéljen akkor szegényke a játékról, ha az apját nem említheti?

Polly kisasszony az ajkába harapott.

– Eleinte nagyon szerette volna Polly kisasszonynak is megtanítani a játékot. De nem mert róla beszélni! Így hát inkább hallgatott.

– És... és a többiek?

– Ó, azt hiszem, most már mindenki a világon ismeri a játékot. Legalábbis azt gondolom, mert mindenki arról beszél. Egy csomó embernek a báránycsaj mondta el, azok pedig tovább mondták. Az ilyesmi hamar elterjed. És a báránycsaj mindig olyan mosolygós, olyan aranyos volt! Mindennek örült, úgyhogy ragadós volt a dolog! Most aztán, hogy neki magának van baja, és az emberek hallják, hogy nem tudja többé játszani a játékot, mert nem tud örülni semminek, jönnek egymás után, mert mindegyik azt hiszi, hogy legalábbis az ő üzenetének meg fog örülni szegényke! Hiszen annyira igyekezett, hogy mindenki játssza az ő játékát!

– Hát egyvalaki ezentúl játszani fogja, az bizonyosmondta Polly kisasszony és mert kicsordult a könnye, hamar sarkonfordult és kiment a konyhából.

Nancy elképedve bámult utána.

– No, hogy ezt is megértük! – mondta fejcsóválva.

Valamivel később Polly kisasszony a kislány ágya szélén ült. Az ápolónő orvosságért ment, így magukra maradtak.

– Még valaki járt itt, hogy utánad érdeklődjék – mondta Polly kisasszony és hősiesen igyekezett, hogy a hangja ne reszkessen. – Valami Paysonné. Emlékszel rá?

– Hogyne emlékeznék! A Pendleton kastélyhoz vezető út mentén lakik. Jaj, micsoda édes kisbabája van! Kislány, alig három éves. A fiú meg őt. Nagyon kedves asszony Paysonné, meg az ura is helyes ember, csak az a baj, hogy nem tudják egymásról. Így aztán sokat veszekednek, – akarom mondani: véleménykülönbség van közöttük. Nagyon szegények és még csak misszionárius-hordót sem kapnak, úgy mint édes...

Pollyanna ijedten elhallgatott és elpirult. Ugyanakkor azonban Polly néni is erősen elvörösödött.

– De azért egész csinos ruhái vannak, ahhoz képest, hogy szegény, – folytatta Pollyanna sietve, hogy a beszéd elterelődjék a veszélyes területről. – És van sok gyűrűje is, gyémánt, smaragd meg rubinokkal. Egyszer azt mondta: egy gyűrűvel többje van a kellesténél, attól igyekezni fog megszabadulni. És el fog válni... Hogyan kell elválni, Polly néni? Azt hiszem, nem lehet valami szép dolog, mert Paysonné nem látszott valami vidámnak, amikor beszélt róla.

Azt mondta: ha elválnak, ő elmegy innen és a férje is elmegy és valószínűleg a gyerekek is...
Hogy kell elválni, Polly néni?

Most Polly kisasszonyon volt a sor, hogy a kényelmetlen magyarázkodás helyett másra terelje a beszédet.

– Nem válnak el szívecském. Kitartanak egymás mellett!

– Jaj, de örülök! – lelkesedett Pollyanna. – Akkor, ha legközelebb arra megyek... – abbahagyta a mondatot és könnytelt szemmel nézett nagynénjére. – Ó Polly néni, csak ne feledkeznék meg mindig róla, hogy többet semerre sem mehetek!

– Nyugodj meg kicsi szívem! Majd elviszünk kocsin, ha másképp nem lehet! De most idefigyelj. Még nem mondtam el egészen Paysonné üzenetét. Azt mondta: együtt maradnak és együtt fogják játszani a te játékodat!

Pollyanna könnyei között mosolygott.

– Igazán ezt mondták? Jaj, de boldog vagyok, Polly néni!

– Éppen ezt akarta elérni Paysonné, szívecském. Azt remélte, hogy örülni fogsz, Pollyanna.

A kislány nagy szemekkel nézett nagynénjére.

– Polly néni, – te most úgy beszéltél, mintha ismernéd a... játékot!

– Ismerem is. – Polly néni igyekezett, hogy a hangja tárgyilagos és hűvös legyen. – Nancy elmondta. Nagyon szép játéknak látszik és ha úgy akarod, ezentúl én is játszom veled...

– Polly néni, komolyan mondd? Jaj Istenem, ki sem tudom mondani, mennyire boldog vagyok! Annyira kívántam, hogy egyszer végre, veled is játszhassak!

Polly néni nagy erőfeszítéssel lenyelte feltörekvő könnyeit.

– Tudod-e édeském, – mondta gyöngéden, – hogy már az egész város játssza a játékot? Még a tiszteletes úr is? Ma reggel megállított az utcán és arra kért, mondjam meg neked, hogy mihelyt meglátogathat, eljön, mert el akarja modani, hogy azóta sem szűnt meg örvendezni az „örvendező verseken!” Hát így vagyunk, szívecském. Az egész város játssza a játékot és az egész város boldog miatta, csak azért, mert egy kislány új játékra tanította őket és megtanította, hogyan játsszák!

Pollyanna arca felragyogott.

– De örülök Polly néni! – mondta és hirtelen összecsapta a kezét. – Most már találtam valamit, aminek most is örülhetek, Polly néni! Annak örülök, hogy azelőtt tudtam járni, mert ha nem tudtam volna, a város nem ismerné a játékot!

29

A NYITOTT ABLAKON ÁT...

Egymás után peregtek a rövid téli napok. Csak Pollyannának tűntek sokszor hosszúnak és néha fájdalmasak is voltak. Mégsem panaszkodott, sőt iparkodott, hogy vidáman viseljen el mindent. Hát nem neki kell példát adnia a játékban, különösen most, hogy már Polly néni is játszik? És Polly néni remek játékos volt. Minduntalan talált valamit, aminek örülni lehet.

Most már Pollyanna is kötögetett, akárcsak Snowné, tarka pamutból mindenféle csinos, vidámszínű kis holmit. Akárcsak Snowné, ő is örült, szegényke, hogy van ép keze és hogy használhatja.

Most már szabad volt látogatókat fogadnia. Jöttek is egymás után, akik pedig nem tudtak eljönni, szeretetteljes üzeneteket küldtek, amelyeken Pollyanna eltűnődhetett.

Egyszer eljött hozzá Pendleton John, Jimmy Bean pedig kétszer is meglátogatta. Pendleton John elmondta, milyen jól fejlődik Jimmy és mennyire meg van elégedve a fiúcskával. Jimmy

pedig eldicsekedett, micsoda „elsőrendű” otthonra tett szert! És micsoda remek „hozzátartozónak” bizonyult Pendleton úr! És mindezt Pollyannának köszönheti.

– Mindennap jobban örülök neki, hogy azelőtt ép lábaim voltak – mondta aznap Pollyanna nagynénjének.

*

Elmúlt a tél, eljött a tavasz. Pollyanna környezete féltő aggodalommal leste, javul-e a kislány állapota? Sajnos, a hónapok semmi változást nem hoztak. Úgy látszott, mintha Mead doktor véleménye beigazolódna és Pollyanna tényleg örökké béna maradna.

Beldingsville-ben természetesen minden teremtett lélek mindennap pontosan tudta, mi van Pollyannával. Barátai közül különösen egyet nem hagyott nyugodni a dolog. Éjjel-nappal törte a fejét, honnan jöhetne a segítség? Ahogy telt azonban az idő, a nyugtalanság mellett egy másik érzés is kikristályosodott a férfiben. Vaiami ellenállhatatlan harcikedv ébredt benne: szembe fog szállni a kétségbeeséssel, a tehetetlenséggel! A végén Chilton doktor felkerekedett és elment Pendleton Johnhoz.

Az meglepetten, de örömmel fogadta.

– Pendleton, – mondta az orvos – azért jöttem el magához, mert maga Harrington kisasszonyhoz való viszonyomról többet tud, mint bárki más.

Pendleton John iparkodott, hogy el ne árulja meglepetését. Szó sincs róla, ismerte az ügyet, azonban már vagy tizenöt éve nem került szóba közöttük.

– Hogyne, – mondta és remélte, hogy hangjában a részvételtjes érdeklődés egyensúlyban tartja a megbocsátható kíváncsiságot. Mindjárt látta azonban, hogy kár izgulnia, az orvost annyira elfoglalják a gondolatai, hogy semmi másra nem tud figyelni.

– Pendleton, látnom kell a kislányt! Meg szeretném vizsgálni. Meg akarom vizsgálni!

– No és miért nem teszi?

– Hát hogy tehetném? Hiszen tizenöt éve nem tettem be a lábam ebbe a házba! Amikor utoljára beszéltem Harrington kisasszonyai, azt mondta, ha hívatna, az azt jelentené, hogy bocsánatot akar kérni tőlem és hogy minden úgy lesz, ahogy volt, – vagyis, hogy feleségül jön hozzám. Hát hogy képzeljem ezután hogy hívatni fog?

– És miért nem megy el hívás nélkül?

A doktor összevonta a szemöldökét.

– Utóvégre büszkesége is van az embernek!

– De ha annyira szívén viseli a kislány sorsát, talán mégis túltehetné magát rajta és eltemethetné a harcibárdot!

A doktor sértődötten kapta fel a fejét.

– Nem erről a harcibárdról van szó! Nem vagyok gyerek! Ha segíthetnék a kislánynon, emiatt akár a térdeimen csúsznék be a házba! Egész másról van szó: hivatásbeli büszkeségről. Pollyanna beteg és én orvos vagyok. Az orvos pedig nem tolhatja fel magát!

– Mondja, Chilton, min vesztek össze tulajdonképpen?

Az orvos felállt és idegesen fel-alá kezdett járni a szobában.

– Hogy micsodán? Hát min szoktak összekapni a szerelmesek? Talán azon, hogy mekkora a hold, vagy milyen mély a tenger, – ilyen nevetséges semmiségen, mert semmiség azokhoz a sivár, keserves évekhez képest, amelyek azután következnek. Mit törődöm én vele! Pendleton, látnom kell a gyermeket! Élet-halálról van szó! Pendleton, tized teszek egy ellen... hogy Whittier Pollyanna meggyógyul!

Az orvos ünnepélyesen, nagy nyomatékkal beszélt. Az utolsó szavakat éppen az ablaknál mondta. Így történt, hogy valaki meghallotta odakinn. Mert az ablak alatt kisfiú térdelt és szorgalmasan gyomlált.

Bean Jimmy hátraereszkedett a sarkára és fülelt, ahogy csak bírt.

– Micsoda? – hallotta Pendleton hangját. – Pollyanna meggyógyulna?
– Úgy van! Mert – természetesen amennyire megtudom ítélni, anélkül, hogy láttam volna a kislányt, – ez az eset rendkívül hasonlít egy másik esethez, amelyet egy barátom meggyógyított. Velem együtt járt az egyetemre és azóta is fenntartottuk egymással a kapcsolatot. Pendleton, látnom kell a kislányt!
Pendleton John kihúzta magát.
– Igaza van! Látnia kell! De hogy tudnánk elintézni a dolgot? Talán Warren doktor útján?
Chilton a fejét rázta.
– Attól félek, az nem fog menni, bár Warren igen tisztességesen viselkedett velem szemben. Elmondta, hogy először engem akart konziliumra hívni, de Harrington kisasszony olyan határozottan elutasította a gondolatot, hogy többet nem mert vele előhozakodni, bár tudja, mennyire érdekel a kislány. Ettől eltekintve pedig Warren néhány előkelő beteget az utóbbi időben átpartolt hozzám. Ez érthetőleg még jobban megköti a kezem. De akárhogy van, el kell mennem a kislányhoz! Gondolja meg, talán a gyógyulást hozom neki!
– Valahogyan rá kellene bírni Harrington kisasszonyt, hogy hívassa.
– De hogyan?
– Fogalmam sincs róla!
– Azt elhiszem – sóhajtott az orvos. – Nekem sincs. Túlságosan büszke és túlságosan haragszik rám. De ha arra gondolok, hogy mindenféle ostoba hiúsági kérdés, hivatásbeli érzékenykedés meg hasonló dolgok miatt ez a kislány talán élethossziglan nyomorék marad, mikor pedig volna talán mód arra, hogy meggyógyuljon, hát akkor... – az orvos nem fejezte be a mondatot. Leszegett fejjel, hátratett kezekkel fel-alá járt a szobában, mint a ketrec bezárt oroszlán.
– Talán mégis meg lehetne vele értetni a dolgot – szólalt meg Pendleton.
– De ki értesse meg vele? Kicsoda?
Odakinn az ablak alatt Bean Jimmy hirtelen talpraugrott.
– No én már tudom, kicsoda! Én magam! – mondta, óvatosan körülkerült a ház sarkán és nekiiramodott, mint a szélvész.

30

JIMMY INTÉZKEDIK

– Jimmy Bean van itt. Beszélni akar a naccságával – jelentette Nancy az ajtóból.
– Velem? – csodálkozott el Polly kisasszony. – Jól értetted? Nem Pollyannát akarja meglátogatni? Néhány percre bemehet hozzá.
– Mondtam neki, kisasszony kérem. De azt felelte, hogy a kisasszonnyal akar beszélni. Polly kisasszony vállat vont.
– Hát akkorjöjjön be.
Kipirult arcú, lihegő, borzas kisfiú botlott be a küszöbön át. Alig látta meg Polly kisasszonyt, máris beszélni kezdett.
– Kisasszony kérem, bizonyára nem illik, amit csinálok, de muszáj megcsinálnom. Mert Pollyannáról van szó és Pollyanna kedvéért akár vízbeugranék, vagy szembeszállnék a kisasszonnyal, vagy akármi más borzasztó dolgot is művelnék. És azt hiszem, a kisasszony is megcsinálna mindent, ha tudná, hogy eléri vele, hogy Pollyanna megint talpraálljon. Azért jöttem el, mert tudom, hogyha megtudja, hogy csak az a büszkeség vagy mi a csuda akadályozza

meg, hogy Pollyanna megint járni tudjon, akkor bizonyára el fogja hívatni Chilton doktor urat, mert ha megérti, hogy...

– Mit? Kit? – szakította félbe Polly kisasszony és elpirult haragjában.

Jimmy nagyot sóhajtott.

– Na persze, most már dühbegurult! Pedig azért kezdtem szépen és azért beszéltem először arról, hogy Pollyanna meggyógyuljon, mert azt gondoltam, hogy akkor majd meghallgat.

– Jimmy miről beszélsz?

A gyerek újból nagyot sóhajtott.

– Hiszen ha csak hagyná, hogy beszéljek!

– Csak beszélj nyugodtan. Többet nem szakítlak félbe. De kérlek, kezd az elején és mondj el sorjában mindent.

Jimmy megnyalta a szájaszélét, aztán, mint aki nagy dologra határozta el magát, belefogott.

– Hát az úgy kezdődött, hogy Chilton doktor úr eljött Pendleton úrhoz. Aztán igen hangosan beszélgettek a könyvtárszobában... Eddig meg tetszett érteni?

– Meg, Jimmy – válaszolt Polly kisasszony szokatlanul szelíden.

– Csak azért mondom, hogy hangosan beszéltek, mert én éppen az ablak alatt gyomláltam és mindent meghallottam.

– Ó, Jimmy, hallgatództál?

– Kérem én nem hallgatództam. De a fületem csak nem foghatom be, mikor gyomlállok? És milyen szerencse, hogy meghallottam, miről beszélnek! Tessék elképzelni: Pollyanna meg fog gyógyulni!

– Jimmy mit beszélsz?

Jimmy elégedett mosollyal szemlélte a hatást Polly kisasszony arcán.

– Tudtam, hogy így lesz! – mondta. – Most persze már kíváncsi lett! Hát kérem... Chilton doktor úr ismer valami más doktor urat, aki kigyógyított egy kislányt pont abból a betegségből, ami Pollyannának van. És rettentően szeretné látni Pollyannát, de azt mondta, maga nem engedi.

Polly kisasszony mélyen elpirult.

– De Jimmy... az lehetetlen... illetve, nem tudtam mondta iszonyú zavarban.

– Éppen erről beszéltek ők is, – folytatta Jimmy – hogy a kisasszony valami okból, – nem értettem jól, miért – nem akarja, hogy Chilton doktor idejöjjön és ezt meg is mondta Warren doktor úrnak. És Chilton doktor úr még azt is mondta, hogy nem tolhatja ide a képét, valami hívatlan... vagy hívatott... vagy tudomisen micsoda büszkesé miatt, mert ő orvos, tetszik tudni, és ha nem hívják, nem jön... És arról beszéltek hogy csak valaki magyarázná meg ezt a kisasszonynak! Erre én azt gondoltam, hogy majd én leszek az a valaki! És már jöttem is.

– Jimmy – mondta Polly kisasszony az izgalom tetőfokán – kicsoda az a másik orvos? Biztos, hogy meggyógyítja Pollyannát?

– Nem tudom kisasszony. Csak annyit hallottam, hogy egy másik fájóslábú kislányt meggyógyított, aki szintén nem tudott járni. A doktor miatt nem aggódtak csöppet sem, csak maga miatt, kisasszony, hogy nem engedi majd Chilton doktort idejönni... De most, hogy magyaráztam, ugye megengedi?

Polly kisasszony egy szót sem szólt, csak a kis csipkezebkendőjét tépdeste. Bean Jimmy te nem vette róla a szemét. Csak nem fakad el sírva, felnőtt létére? – gondolta magában.

Nem történt semmi ilyesmi. Egy-két perc múlva Polly kisasszony megtört hangon csak ennyit mondott:

– El fogom... hívatni... doktor Chiltont. Most pedig eredj haza, Jimmy! Beszélnem kell Warren doktorral. Éppen most érkezett a kocsija a ház elé.

Néhány perc múlva Warren doktor Polly kisasszony előtt állt. Igen meglepte, milyen feldúlt az arca. De még sokkal jobban elcsodálkozott, amikor Polly kisasszony a következőket mondta neki:

– Doktor úr, egyszer arra kért, hívassam el Chilton doktort. Akkor visszautasítottam. Azóta azonban meggondoltam a dolgot. Kérem, legyen szíves és hívja ide... azonnal.

31

EGY ÚJ NAGYBÁCSI

Félóra múlva Warren doktor lépett be Pollyannához. Nem jött egyedül. Magas, szélesvállú férfi kísértben!

A vendég láttára Pollyanna felsikoltott örömeiben!

– Chilton doktor úr! Csakhogy végre látom. – De aztán észbekapott, az öröm eltűnt az arcáról és a könny elfutotta a szemét. – Doktor úr kérem, Polly néni nem engedí, hogy...

Polly néni sietve közbeszólt.

– Nyugodj meg szívecském! Én magam kérettem ide Chilton doktort, hogy Warren doktor úrral együtt megvizsgáljanak.

– Te kéretted ide?

– Igen. Azaz hogy... – Polly néni szívesen visszaszívta volna a szavakat! De már késő volt. Olyan ragyogó boldogság jelent meg az orvos arcán hogy mi más tehetett, piros ábrázattal kiszaladt a szobából.

Warren doktor az ablakhoz ment, hogy az ápolónővel beszélgessen, Chilton pedig az ágyhoz lépett és mindkét kezét nyújtotta Pollyannának.

– Kislány, maga érti, hogy az embereket boldoggá tegye. Olyan boldoggá azonban még senkit sem tett, mint engem ma – mondta meghatottságtól remegő hangon.

*

Alkonyodott. Az ápolónő éppen a vacsorát készítette a konyhában. Egyszer csak nyílt az ajtó és egy nagyon megváltozott, megszelídült, sugárzó Polly néni osont be Pollyannához.

Leült az ágy szélére és megcirógatta a kislányt.

– Pollyanna, azt akarom, hogy te tudj róla elsőnek. Nemsokára Chilton doktor úr... a nagybácsid lesz. A te műved ez! Ó, Pollyanna, olyan boldog vagyok!

Pollyanna tapsolni akart örömeiben, de feleúton megállt a keze a levegőben.

– Polly néni, hát te voltál az az asszony, akinek a kezét és szívét kívánta? Jaj, de nagyszerű dolog! Most már értem, miért mondta, hogy annyira boldog! Polly néni, annyira örülök, hogy már a lábamat sem bánom!

Polly néni lenyelte könnyeit. Már-már a nyelvén volt, hogy elmondja Pollyannának, milyen reményt csillogtatott meg előtte Chilton doktor. De nem merte. Ehelyett mindössze annyit mondott Pollyannának:

– Szívecském, a jövő héten hosszú útra megyünk. Szép kis ágyon elviszünk téged a vasútra és elutazunk, messze, egy híres orvoshoz, annak nagy kórháza van és a kórházban csupa olyan beteget gyógyít, akinek az a baja, mint neked. Az az orvos Chilton doktor barátja. Meglátjuk, hátha valami eredményt tud elérni nálad!

32

POLLYANNA LEVELET ÍR

Édes Polly néni és Tom bácsi! Járok! Járok! Ma reggel már elmentem az ágytól az ablakig, összesen hat lépést! Jaj, de boldog vagyok!

Jaj, de boldog vagyok!

A doktor bácsik mind körülálltak, és mosolyogtak, az ápolónők is ott voltak, azok meg sírtak. A szomszéd szobában lakik egy hölgy, az múlt héten járt először, ő is bekukkantott hozzám, egy másikat, aki valószínűleg már a jövő hónapban járni fog, hordágyon behozták, hadd lássa, mit tudok én már. Meg is tapsoltak! Tilly a néger takarítónő, aki a folyosókat szokta felmosni, belesett az ablakon és egy re azt kiabálta: édes mézecsém. Ha ugyan nem sírt anyyira, hogy még kiabálni sem tudott.

Nem értem miért sírtak! Én kiáltani, énekelni szerettem volna! Ó, ó, ó! Polly néni képzeld el: járok!! Most már nem bánom, hogy tíz hónapig itt kellett lennem hiszen az esküvőt azért nem mulasztottam el. Egészen rádvallott gondolat, Polly néni hogy itt tartsd meg az esküvőt nálam, a szobában. Senki sem tud olyan szép dolgokat kitalálni, aminek örülhet az ember, mint te!

Azt mondják, rövidesen már indulhatok haza. Jaj, csak gyalog mehetnék egész úton! Azt hiszem még kocsikázni sem fogok soha többé, mindig csak gyalog akarok majd járni. Jaj, de boldog vagyok! Most már mindennek a világon örülök! Még annak is, hogy egy darabig béna voltam: mert az ember csak akkor érti meg, mit jelent az, hogy járni tud, ha egy darabig nem tudott.

Holnap már nyolc lépést tehetek.

Nagyon szerető unokahúgod:

Pollyanna